PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije)

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale 1. gruppo

Cena 700 lir - Leto XLII. št. 201 (12.526)

Trst, sreda, 27. avgusta 19

OSREDNJA KNJIŽNICA
P.P.132
66001 KOPER
8554 AA

Ob precejšnjih razhajanjih med vladnimi strankami

GOSPODARSKI MINISTRI ZAČNEJO RAZPRAVO O FINANČNEM ZAKONU

RIM — Jutri popoldne se bo vlada prvič sestala po počitnicah. Finančni zakon bo začel tako svojo pot, ki se že napoveduje kot precej težavna. Danes se bodo gospodarski ministri sestali v palači Chigi s predsednikom vlade, da opredelijo smernice svojega dela. Ob tej priložnosti bosta ministra za zaklad Goria in za proračun Romita obrazložila Craxiju dokument, ki sta ga izdelala in v katerem so opredeljeni smotri, ki naj bi jih finančni zakon za leto 1987 dosegel. Že v tej pripravljalni fazi pa bi se lahko pokazale prve težave, tudi upoštevajoč različnost mnenj med Gorio, Visentinijem in Romito. Različno je gledanje na »klestenje« na državnih izdatkih, različen je osnovni pristop oziroma »filozofija« ukrepa, zlasti kar zadeva razsežnost investicij, različno gledanje na dohodke, torej na davčni pritisk.

V tem okviru je sinoči tajništvo PSDI izdalo noto, ki v nasprotju z izjavami republikanskega ministra Visentinija predlaga globoko reformo italijanskega davčnega sistema. »Sedanji sistem, pravijo socialdemokrati, terja prevelika bremena v primerjavi z rezultati, ki jih dosega, tako glede priliva kot glede razdelitve bremen. Sistem ohranja nerazumljivosti, dvoumnosti in komplikacije, ki po nepotrebnem povečujejo izdatke davkoplačevalcev in javne uprave ter spodbujajo distorzije in degeneracije v davčni upravi«. Tudi rešitve, ki jih ponuja PSDI, so v nasprotju s teorijami finančnega ministra. Medtem ko Visentini zavrača možnost popravkov davčnih količnikov, socialdemokrati pozivajo k zmanjšanju progresivnosti davkov na osebne dohodke in k razbremenitvi poštenih davkoplačevalcev z revizijo davčnih odbitkov za njihove stroške.

Tudi Goria ima, tako glede finančne kot davčne politike, mnenja, ki so različna tako od Visentinijevih kot od Romitovih. Da ne govorimo o socialistih. S povratkom v vlado Formice, ki ima tudi o tem svoje ideje, se prav gotovo živci ne bodo pomirili. Spričo takih razmer se ne prikazujejo mirne perspektive za finančni zakon, in spričo razhajanj ne le v večini, ampak tudi v strankah, ki jo sestavljajo, ni pričakovati, da bi jutri vlada že odobrila dokument. Po vsej verjetnosti bodo jutri opravili le prvi pregled, nakar bo potrebno vsaj še par vladnih sej, da bi lahko izdelali finančni zakon in ga predložili v razpravo parlamentu.

G. R.

Zaplenili tekoče račune libijskega veleposlaništva

MILAN — V zadevo o zaplembi libijskega premoženja v Italiji se je vrinilo še eno presenečenje. Včeraj se je namreč izvedelo, da je italijansko sodstvo dalo zapleniti tudi tekoče račune, ki jih je libijsko veleposlaništvo imelo v nekaterih italijanskih bankah. Vest je presenetila tudi odvetnike podjetij, ki so zahtevali zaplembo libijskega premoženja, da bi zaščitili interese nekaterih italijanskih podjetij, ki jim je Libija dolžna večje vsote denarja.

Kako je lahko prišlo do zaplembe tekočih računov libijskega veleposlaništva, ni povsem jasno: ena od razlag je, da je libijska ambasada razpolagala s tekočimi računi, ki so jih nekatere libijske banke imele v italijanskih denarnih zavodih.

Katastrofa v Kamerunu naj bi zahtev

Okrog jezera Nios kot da bi počila nevtronska bomba

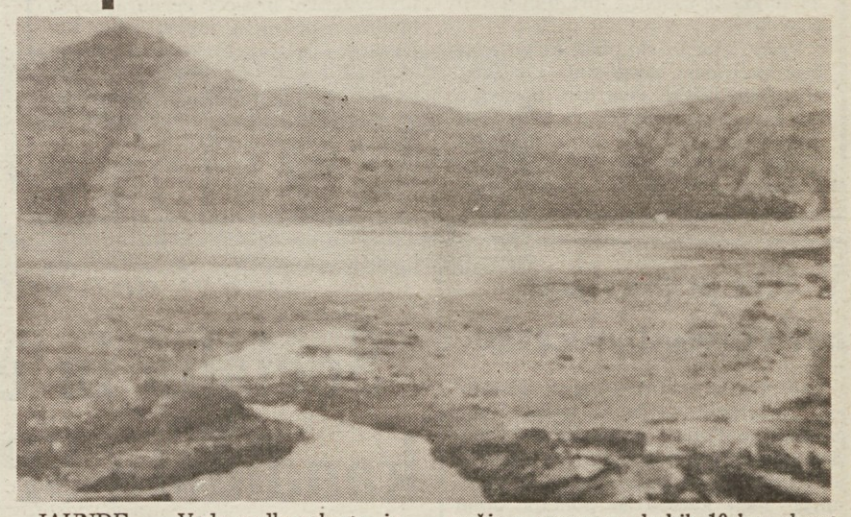

JAUNDE — Vode vulkanskega jezera Nios na severozahodu Kameruna so rdeče, kar je po mnenju izvedencev znak, da se še ni unesel naravni proces, ki je povzročil na stotine mrtvih. Strupeni plini vulkanskega izvora so po zadnjih podatkih pomorili 1.534 ljudi in huje poškodovali drugih 300, ki se zdravijo po bolnišnicah. Podatke je posredoval Koordinacijski urad Združenih narodov za pomoč v katastrofah (UNDRO) v Ženevi, potrdile pa so jih kamerunske oblasti.

Naravna katastrofa je prizadela območje s premerom kakih 10 km okrog jezera Nios, posledice pa je občutilo približno 20 tisoč ljudi. Najbolj so bila prizadeta naselja Nios, Soubum in Ča, ki ležijo pod jezerom. Od 700 prebivalcev Niosa sta baje preživela le dva. Prizadeto območje in okolico so evakuirali tudi zaradi nevarnosti, da bi se uhajanje plinov izpod jezera ponovilo. Zaradi trupel, ki razpadajo na odprtem, pa se bojijo tudi epidemij.

Narava in vzroki katastrofe še vedno niso zadovoljivo pojasnjeni, medtem pa so se pojavila prva pričevanja ljudi, ki so prišli iz krajev okrog vulkanskega jezera. Nizozemski duhovnik Fred Horn je takole opisal prizorišče nesreče: »Na njem je, kot da bi počila nevtronska bomba in pomorila vse oblike življenja, ne da bi kaj uničila. V neki vasi smo videli trupla na ulicah, v stanovanjih in celo v posteljah.« Nekateri preživeli so povedali, da so slišali eksplozijo, nakar se je razširil smrad po gnilih jajcih. Na osnovi nekaterih pričevanj naj bi do katastrofe prišlo v četrtek in ne v petek ponoči, kot je bilo prvotno rečeno.

Medtem je stekla mednarodna pomoč. Med prvimi reševalci je bila skupina izraelskih zdravnikov in izvedencev. Prišla je v spremstvu predsednika izraelske vlade Šimona Peresa, ki je v Kamerunu opravil že prej načrtovani uradni obisk. Včeraj je iz Pariza priletela prva skupina francoskih reševalcev in vulkanologov, pomoč pa so že poslale ZDA, Japonska, Velika Britanija, ZR Nemčija in druge države. Med temi je tudi Italija, iz katere je včeraj odšla na kraj katastrofe tudi skupina izvedencev, ki bodo sodelovali pri ugotavljanju dinamike katastrofe. Kamerunski predsednik Biya prejema izraze sožalja in solidarnosti iz vseh delov sveta. Takšni brzojavki sta mu včeraj poslala tudi italijanski predsednik Cossiga in zunanji minister Andreotti.

Na sliki: posnetek jezera Nios, ki leži kakih 320 km severozahodno od kamerunskega glavnega mesta Jaundeja.

Na dnevnem redu mir, razorožitev in odprava kriznih žarišč

V Harareju se je začel pripravljalni sestanek za osmi vrh neuvrščenih

HARARE — Začelo se je mirno, tako kot vselej na konferencah neuvrščenih, na katerih se vročina stopnjuje šele proti koncu. Včeraj je bil šele začetek začetka, saj so se sestali visoki funkcionarji, ki imajo nalogo, da pripravijo dnevni red, se dogovorijo o načinu dela, razpravljajo o novih članih in nekaterih drugih organizacijskih zadevah — vse to pa brez dokončne odločitve, zgoli kot priporočilo za sestanek zunanjih ministrov, ki se začne v četrtek.

Včeraj so sprejeli predlog dnevnega reda 8. konference na vrhu, ki ima 21 točk. V teh 21 točkah so pravzaprav vse stiske in težave današnjega sveta. Od prizadevanj za mir, razorožitev in rešitev kriznih žarišč do neizmernih gospodarskih problemov, dolgov, nerazvitosti in bede dežel v razvoju.

Delegacije, ki jih vodijo večinoma veleposlaniki neuvrščenih držav pri Združenih narodih, včeraj niso sprejele nekaterih dodatnih predlogov dnevnega reda: na primer predlog Irana, da bi posebej razpravljali o neuporabi sile in agresij, Sirije o državnem terorizmu in Libije, da bi sprejeli posebno določilo o zaščiti neuvrščenih držav.

Predstavniki Indije, Argentine, Jugoslavije, Gvajane, Kube in nekaterih drugih držav so menili, da ti dodatki k dnevnemu redu (ki so ga uskladili na zasedanju koordinacijskega biroja neuvrščenih v New Yorku) niso potrebni, ker predlagani dnevni red vključuje tudi omenjene teme.

Nič novega ni o novih članih, čeprav se je zadnje dni govorilo, da bodo zaprosili za sprejem Filipini, Haiti in nekatere druge države. Toda v Harareju za zdaj njihovih prošenj še ni. Novo je samo to, da bodo med gosti Avstralija, Mongolija, Grčija in šest mednarodnih ali vladnih organizacij, za status gosta pa se poteguje tudi osvobodilno gibanje iz Nove Kaledonije, francoske prekomorske posesti v Pacifiku.

Včeraj so dokončno sprejeli tudi osnutek scenarija za slovesno proslavo 25-letnice neuvrščenosti. To bo 1. septembra popoldne, po uradnem začetku konference predsednikov držav ali vlad.

JANEZ ČUČEK

Slavje Italijanov v teku na 10.000 m

V Stuttgartu je prišlo do enega tistih dogodkov, ki bodo dolgo ostali v zgodovini italijanskega športa. V teku na 10 tisoč metrov so azzurri osvojili prva tri mesta, doslej nepremagljivi Alberto Cova pa ni mogel začeti novega ciklusa prestižnih zmag. Vsaj začetek takega ciklusa je bil na papirju dokaj zanesljiv. Zmagal je Stefano Mei, Cova pa je bil brez moči drugi, Salvatore Antibo.

Dan je označeval tudi dvojni uspeh atletinj s Pirenejskega polotoka. Še ne 17-letna Španka Maria Cruz - Diaz je bila prva v hitri hoji, izkušena Portugalka Rosa Mota pa je osvojila svojo drugo evropsko zmago v maratonu.

Od jugoslovanske ekipe je Slobodanka Čolović napredovala v polfinale na 800 m z dobrim tekom, v finale pa se je uvrstil tudi metalec kopja Krdžalić. Snežana Pajkič je v teku na 3 tisoč metrov postavila nov državni mladinski rekord s časom 9'07"44.

NA 10. STRANI

Slovenska himalajska odprava se je sinoči vrnila v Ljubljano

LJUBLJANA — Sinoči se je vrnila v Ljubljano slovenska alpinistična odprava, ki je v preteklih dneh zabeležila še en velik uspeh. Osvojila je še dva 8-tisočaka in sicer Broad Peak in Gašerbrum II., s čimer je še povečala že itak velik ugled slovenskega alpinizma v samem svetovnem vrhu.

Na sedežu Planinske zveze v Ljubljani, kamor je pripotovala z avtobusom, pa jo je pozdravil predsednik izvršnega odbora Planinske zveze Slovenije Andrej Brvar. V svojem kratkem nagovoru je med drugim poudaril, da je uspeh slovenskih alpinistov vse presenetil in pri tem dodal, da se celoten uspeh odprave uvršča med enega vrhunskih dosežkov. Naj pri tem dodamo, da je ta slovenska odprava dosegla vrsto velikih uspehov, 12 alpinistov se je povzpelo na Broad Peak. štirje so dosegli vrh alpinizma, Marija Štremfelj je kot prva Jugoslovanka nasploh presegla višino 8 tisoč metrov, Tomo Česen pa je začrtal že prvenstveno smer na gori K2.

Ta uspeh slovenskih alpinistov je pokazal, da je ta šport nesporno eden vrhunskih športov v Sloveniji. Kot znano je bil med protagonisti te odprave in uspeha tudi član SPDT Dušan Jelinčič, ki je kot prvi alpinist iz Trsta in Furlanije - Julijske krajine dosegel vrh 8-tisočaka.

Barbie in okostnjaki v francoskih omarah

VOJMIR TAVČAR

Ko je pred štirimi leti socialistična vlada zahtevala njegovo izročitev, najbrž ni pričakovala, da bo nacistični krvnik Klaus Barbie postal za Francijo neugodno breme; breme, ki bi lahko postalo še težje čez nekaj mesecev, ko se bo proti njemu začel proces. Kaj se je zgodilo v tem obdobju, da bi Francija kar najraje pozabila na »lyonskega mesarja«? Zakaj v pričakovanju procesa (ki so ga v začetku prikazovali kot pedagoški proces, da bi mladina spoznala strahote nacizma) v Franciji narašča občutek nelagodja?

Kot pojasnjuje v nedeljski Repubblici posebni dopisnik Bernardo Valli, je glavni vzrok tega slabega počutja dejavnost Barbiejevega odvetnika Jacquesa Vergesa, ki hoče izkoristiti vse možnosti, da bi postavil na zatožno klop kolaboracionistično Francijo iz vojnega obdobja. Pretvezo za tako ravnanje je odvetnik Verges dobil v obtožnici. Barbieja so namreč obtožili »zločinov proti človeštvu« na osnovi mednarodnega zakona, ki ga je Francija ratificirala leta 1954. Med te zločine proti človeštvu so vključili po eni strani množični pokol Židov, po drugi pa tudi deportacijo in pokol civilnega prebivalstva ter članov odporniškega gibanja. Med obravnavanimi zločini naj bi bil tudi primer voditelja francoskega odporniškega gibanja Jeana Moulina, ki ga je Barbie zverinsko mučil v lyonskem zaporu, katerega pa so baje ovadili gestapovcem nekateri njegovi sodelavci, češ da »je bil preblizu komunistom«. In to moti številne francoske kroge, ki se vojijo, da bi odvetnik Verges spremenil proces proti Barbieju v proces proti Franciji prve polovice štiridesetih let, s tem pa vsaj delno zasenčil pokol Židov.

V tej dilemi, v tej bojazni pa je tudi srž problema vseh procesov proti nacističnim krvnikom, ki bi jih lahko danes še dosegla roka pravice. Smisel teh procesov seveda ni maščevanje, saj je, ne glede na krivde, ki so jih zagrešili, vendarle nekam mučno gledati v kletkah jetnikov priletne ljudi, ki so bili nekoč naduti častniki in oblastniki, danes pa so le človeške razvaline, ki se trudoma prebijajo skozi življenje. To seveda ne more »oprati« njihove krivde, njihov dolg do človeštva ostane nezmanjšan. Vendar samo razkrivanje nacističnih zločinov ne zadostuje več, kot ne zadostuje več samo obnavljanje vojnih grozot, da bi »starejši ne pozabili in da bi mladi vedeli«. Ob zločinskem početju nacističnih krvnikov je treba poglobiti tudi zgodovinski kontekst, v katerem so bili ti zločini zagrešeni.

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Podrobna analiza nesreče v Černobilu

DUNAJ — Največji izvedenci z vsega sveta (okrog 500 iz 50 držav), ki so se zbrali predvčerajšnjim v avstrijskem glavnem mestu na petdnevni posvet Mednarodne agencije za jedrsko energijo o vzrokih in posledicah katastrofe v Černobilu, so se včeraj razdelili v dve delovni skupini, ki proučujeta značilnosti obrata, oziroma ukrepe, ki so jih sovjetske oblasti sprejele takoj po nesreči v ukrajinski elektrarni, in pa posledice sevanja, ki se je ob okvari v reaktorju sprožilo. Obema je osnova dolgo uradno sporočilo, ki so ga sovjetski strokovnjaki poslali ustanovi, skupaj s številno delegacijo, ki sodeluje pri dunajskem posvetu.

Prvo delovno skupino, ki ima nalogo podrobno pregledati konstrukcijo černobilske centrale, predvidene varnostne ukrepe ter del poročila o poteku incidenta, vodita angleški strokovnjak Edmonton in francoski Panguy. O ukrepih in postopkih, ki so jih sovjetske oblasti izvedle po katastrofi in o podatkih iz poročila glede posledic sevanja na ozemlje in prebivalstvo pa razpravlja druga delovna skupina pod predsedstvom vzhodnonemškega izvedenca Rabolda in argentinskega Beninsona. Delo obeh delovnih teles poteka za zaprtimi vrati, tako da včeraj ni bilo uradnih vesti o poteku razprave in o morebitnih novih dognanjih.

Vsekakor so nekateri strokovnjaki, ki sodelujejo na dunajskem posvetu, izjavili, da je iz sovjetskega poročila o nesreči sklepati, da bodo posledice najbolj prizadele kmečko prebivalstvo, in sicer ne ukrajinsko, ampak s področja jugovzhodne Belorusije. To naj bi bilo podvrženo radioaktivnemu sevanju, ki je skoraj dvojno od normalnega, še vse to leto. Močno povečanje radioaktivnosti so v Belorusiji ugotovili tudi v mesu, ribah, zelenjavi in mleku.

Mitterrand na zasebnem obisku pri nemškem kanclerju

Nova francoska jedrska centrala predmet pogovorov s Kohlom

FRANKFURT — V oviru že nekaj let tradicionalnih prijateljskih in neformalnih srečanj med zahodnonemškimi in francoskimi državniki je francoski predsednik republike Francois Mitterrand prišel včeraj na zasebni obisk k zahodnonemškemu kanclerju Helmutu Kohlu. Ta ga je pričakal na frankfurtskem letališču (na sliki),

Kljub zasebnemu značaju obiska sta imela državnika tudi politične pogovore, katerih vsebina pa ni znana. Opazovalci menijo, da sta se predvsem pogovarjala o francoski jedrski centrali v Cattenomu, tik ob nemški meji, ki bi morala začeti kmalu obratovati, kar vzbuja v Nemcih precejšnjo zaskrbljenost. Zdi pa se, da se nista ukvarjala z vprašanjem skupnega stališča EGS do Južne Afrike in s tem povezanimi sankcijami. Kohl bo 9. septembra obiskal Pariz, da se sestane s Chiracom.

V Čilu pripravljajo novo protestno stavko

SANTIAGO — Odpor proti diktatorju Pinochetu v Čilu se krepi. Levičarska koalicija, združena v Ljudskem demokratičnem gibanju (MDP), je včeraj po vzgledu stavke 2. in 3. julija, med katero je policija ubila deset oseb, oklicala novo dvodnevno splošno stavko za 4. in 5. september; s tem pozivom se je pridružila protivladnemu protestu, ki ga za ista dva dneva prireja skupščina civilne nepokorščine.

Gibanje je ob tej priložnosti obtožilo vlado, da je odkritje 80 ton orožja in razstreliva samo izgovor za nov val nasilja, ki ima za cilj, tesnejšo navezanost vojaških vrhov na Pinocheta.

Medtem se vedno bolj širijo govorice o pritiskih Washingtona na čilskega diktatorja, naj se »častno umakne« po vzgledu Marcosa in Duvaliera. To možnost nakazuje predstavnik patriotske fronte, največje opozicijske oborožene skupine, na podlagi izjav nekega zajetega čilskega polkovnika, ki so ga izpustili po štirih dnevih ujetništva.

Drugi dan kongresa zahodnonemške socialdemokracije v Nürnbergu

Socialni in ekološki problemi v središču programa kandidata SPD Johannesa Raua za kanclersko mesto

NÜRNBERG — Na kongresu Socialdemokratske stranke Nemčije (SPD) je včeraj stopil na govorniški oder mož, ki bo na volitvah 25. januarja 1987 skušal spodnesti kanclerski stolček krščanskemu demokratu Helmutu Kohlu. Strankino vodstvo ga je določilo za kandidata lanskega decembra v trenutku, ko so se nemškim socialdemokratom volilne sondaže obetavno nasmihale. Razmere, v katerih se odvija sedanji kongres, pa so nekoliko drugačne: uspehi vladajoče krščansko-liberalne koalicije zlasti na gospodarskem področju (praktično nična inflacija, ugoden razvoj zunanje trgovine, trdnost marke itd.) so znatno zmanjšali verjetnost socialdemokratske zmage. Zadnja anketa, ki jo je dal izvesti tednik Der Spiegel, je pokazala, da bi sedaj na volitvah prevladali krščanski demokrati združeni z liberalci.

Razmere torej niso ugodne za SPD, ki bi morala dobiti absolutno večino glasov, če bi hotela z gotovostjo prevzeti krmilo ZR Nemčije. Kljub temu pa je Rau včeraj z govorniškega odra skušal prepričati 440 delegatov, da ne namerava vreči puške v koruzo in da ni razlogov za obup. Res je, da zahodnonemško gospodarstvo cvete, toda obstaja tudi vrsta perečih socialnih in ekoloških problemov, kot pove npr. podatek, da je v zadnjih štirih letih število brezposelnih naraslo od 1,7 na 2 milijona. Program, ki ga je včeraj kanclerski kandidat predstavil, predvideva zmanjšanje brezposelnosti s pomočjo sredstev, ki bi jih dobili z obdavčitvijo višjih osebnih dohodkov in ki bi jih delno vložili tudi v pobude ekološke narave.

Sicer pa je v včerajšnjem govoru Raua prevladovala zmernost, ki je zanj že tako značilna. Na zunanjepolitičnem področju se je zavzel za utrditev procesa popuščanja napetosti med Vzhodom in Zahodom in za jedrsko razorožitev. Pri tem je poudaril potrebo po aktivnejši vlogi ZRN in Zahodne Evrope,

SEDEM OSEB OB ŽIVLJENJE NA AVTOCESTI NEAPELJ-RIM

CASERTA — Sedem oseb je izgubilo življenje v hudi prometni nesreči, ki se je pripetila ob 4.30 na avtocesti med Neapljem in Rimom. Ponesrečenci so italijanski emigranti, ki so potovali v Rim, kjer naj bi se vkrcali na letalo in odpotovali v Kanado, in šofer, ki je večkrat najel vozilo, da je emigrante vozil na letališče.

Nesrečo sta po vsej verjetnosti zakrivila tovornjaka, ki sta vozila v isti smeri proti jugu in sta trčila očitno zaradi prekratke zavorne razdalje. Sunek zadnjega tovornjaka je bil tako močan, da je eden izmed njiju (preiskava je še v teku) predrl varnostno ograjo in zapeljal na nasprotni pas. Prav takrat se je s kombijem ford transit pripeljala skupina sedmih potnikov, namenjenih na letališče v Rimu. Čelno trčenje je bilo tako silovito, da ga nihče izmed njih ni preživel.

• Barbie in okostnjaki

NADALJEVANJE S 1. STRANI

Očitno je namreč, da zasedbena nacistična oblast ne bi bila dosegla v okupiranih državah tako tragično učinkovitih rezultatov kot jih je dosegala, če ne bi lahko računala na krajevno podporo in pomoč. S tega vidika najbrž je ni države in družbe, ki ne bi iz tistih časov imela še dobro zaprtih v omarah kar precej okostnjakov in ki si ne bi prizadevala, da tedanje krivde in madeži ne pridejo na dan ali da jih vsaj s procesi ne bi obudili v spominu ljudi.

In to je tudi skrb sedanje francoske družbe. Procesa Barbie, kot ga hoče zastavljati odvetnik Verges, se bolj, ker bi prišlo na dan nič kaj navdušujoče ozadje kolaboracionizma zlasti v okviru Petainove države. Na ta del svoje zgodovine je Francija skušala kaj kmalu pozabiti, še zlasti ko jo je general De Gaulle vodil v novo »grandeur« kot četrto svetovno velesilo.

In vendar ravno to je smisel procesov in sodnih postopkov proti nekdanjim nacističnim veljakom: ob ugotavljanju odgovornosti obtožencev tudi razkrivanje celotnega ozadja, soočanje družbe, ali vsaj tistih ljudi in slojev, ki so v največji meri sodelovali z okupatorjem, s preteklostjo, odgovornostmi in krivdami. To mora biti smisel procesa proti Barbieju, to bi moral biti smisel in cilj procesa proti krvnikom tržaške Rižarne. Seveda tako iskanje ne sme zasenčiti krivde nacizma, njegove zločinske ideologije, vendar ne sme se zgoditi tudi obratno, saj sojenje nacistom ne more in ne sme prikriti krivd kolaboracionizma.

VOJMIR TAVČAR

BERITE

»Novi Matajur«

25 let gibanja neuvrščenih - »vesti človeštva« (7)

Srebrni jubilej beograjske konference

Sklepna deklaracija je tekstno naglasila, »da si je treba prizadevati za odstranitev ekonomske neenakosti kot dediščino imperializma in kolonializma. Neuvrščene dežele sodijo, je menila deklaracija, da je nujno s pospešenim ekonomskim, industrijskim in kmetijskim razvojem premostiti čedalje globlji prepad med življenjsko ravnijo majhnega števila gospodarsko razvitih in številnih ekonomsko manj razvitih dežel«.

Kadarkoli so na plenarnih zasedanjih in na sestankih komisij obravnavali ta problem, so v Beogradu vseskozi navajali, da je treba žgoča gospodarska vprašanja reševati v univerzalni razsežnosti. Med drugim pa so pojasnjevali — tudi to je seveda v deklaraciji — da neuvrščenim navsezadnje ne gre za ustanovitev nekega novega zaprtega trga, ampak, da bi pomagale odstraniti ovire in seveda razcepljenost v svetovnem gospodarstvu.

Na konferenci je učinkoval podatek, da če bi deseti del sredstev, ki jih dajemo za oborožitev, namenili razvoju nerazvitih območij, bi s tem domala pokrili potrebe držav, ki jih tareta beda in revščina. In spet je bilo podčrtano svarilo, da bi bilo treba pomoč slabo razvitim zagotavljati čim manj bilateralno ter večinoma prek Organizacije Združenih narodov. Udeleženci so izrekli podporo Skladu za pomoč pri svetovni organizaciji, hkrati pa so se zavzeli za sklicanje dejansko dveh konferenc na svetovni ravni: na prvi, ki bi jo priredili v okviru OZN, bi obravnavali svetovne gospodarske razmere v celoti s poudarkom na čedalje večjo diskrepanco med Severom in Jugom, druge konference pa naj bi se udeležili nevezani in naj bi sprejeli ukrepe o tesnejši medsebojni gospodarski povezavi, danes bi rekli o večji naslombi na lastne sile.

Sklepna beograjska listina je v zvezi s tem omenjala in opozarjala tudi na silovit razvoj znanosti in tehnike, ki da po svoje še bolj narekuje sodelovanje med razvitimi in nerazvitimi. V zvezi s pojavom bilateralne pomoči, ki se je začel širiti pa je na primer Tito v svojem poročilu svareče naglasil: »Res je, da v čedalje večjem obsegu narašča dvostransko gospodarsko sodelovanje, toda takšno sodelovanje v zdajšnjih razmerah pogosto prinaša s seboj tudi nemalo negativnih elementov, ki imajo kot skupni imenovalec vmešavanje v notranje zadeve drugih, vsiljevanje političnega vpliva in podobno.« Zategadelj, je priporočil Tito, bi morali povečati napore, da se to uredi in ureja prek Združenih narodov.

Na konferenci je upravičeno prevladalo tudi kolonialno vprašanje. Označevali so ga segmenti preteklosti, tedanjosti in seveda tudi bodočnosti. Predsednik Tito ga je v svojem govoru opredelil kot »ključno« vprašanje novih svetovnih odnosov. Bil je sila oster. Rekel je, med drugim, da je »naravnost neverjetno, kako nekatere kolonialne sile ne razumejo ali nočejo razumeti duha časa, v katerem smo, in procesa, ki se odvija v njem. Nikakor se ne morejo sprijazniti z neizbežnim zgodovinskim procesom, do katerega je prišlo na primer v Aziji in v Afriki; ne moti jih najhujše prelivanje krvi, ne moti jih nasilje nad golorokimi narodi, poslužujejo se ekonomskega in drugovrstnega pritiska samo, da bi podaljševali kolonialno imperialistično oblast za kakršno koli ceno, tudi za ceno povzročanja vojnih spopadov z neslutenimi posledicami«.

Že v svojem pozdravnem govoru je jugoslovanski predsednik kategorično naglasil, da je »treba kolonializem brezpogojno, popolnoma in dokončno likvidirati«. Režim v Južni Afriki je kajpak bil že tedaj na dnevnem redu. Deklaracija je zatrdila, da je ta režim »pravo roganje človeški civilizaciji«. Že leta 1961 je bil na beograjski konferenci govor o tem, da je treba sprejeti na rovaš Južne Afrike »mnogo ostrejše sankcije«. Tudi leto dni prej, na 15. zasedanju Generalne skupščine Združenih narodov, so osvojili pomemben dokument, najvažnejši o tem vprašanju od konca druge svetovne vojne, namreč »Deklaracijo o zagotovitvi neodvisnosti kolonialnim deželam in narodom«. O njej je naš predsednik dejal, »da daje najtrdnejšo politično in pravno osnovno, na kateri je treba in je mogoče odpraviti kolonialne odnose v vseh oblikah«.

MIRO KOCJAN

(SE NADALJUJE)

Na ponedeljkovi izredni seji deželnega odbora

Odsvetovano uživanje svežih gob

VIDEM — Stanje onesnaženja oziroma zastrupitve, ki jo je povzročil černobilski oblak, je stalno pod nadzorstvom pristojnih struktur Dežele. V ponedeljek se je v Vidmu sestala deželna komisija proti nevarnostim žarčenja od joda, katere delo koordinira odbornik za zdravstvo Renzulli. Preučili so zadnje podatke, ki so jih posredovali uradi iz Vidma, Trsta in Pordenona, predvsem v zvezi s prisotnostjo zastrupljivih elementov v svežih gobah. Medtem ko v jestvinah največje porabe niso zabeležili omembe vrednih sledov radioaktivnosti, pa je v gobah relevantno število radionuklidov, zaradi česar odsvetujejo prebivalstvu uživanje gob.

Jasno je, da je položaj od pokrajine do pokrajine različen. V videmski je srednja vrednost 152 bekerelov na kilogram svežih gob, medtem ko je pri Pordenonu ta vrednost znatno večja (1.800 bekerelov na kilogram) in v Trstu kar 1.900 bekerelov.

V optiki pravilne in poštene informacije glede stopnje onesnaženosti je odbornik Renzulli poveril ožji študijski skupini nalogo, da preuči zdravstvene in znanstvene aspekte fenomena s ciljem, da v najkrajšem času izdelajo nekakšno mapo teritorija, na kateri naj bi bili navedeni najbolj onesnaženi kraji v deželi. To interdisciplinarno komisijo bodo sestavljali fiziki, biologi, botaniki, geologi in univerzitetni profesorji, s katerimi bodo sodelovale gobarske skupine iz FJK.

Medtem bodo nadaljevali z nadzorovanjem nekaterih prehrambenih izdelkov, kot so meso, koruza, žito, ječmen in grozdje. Glede tega so ovrgli vse govorice, češ da je onesnaženo, saj so analize pokazale, da je popolnoma "čisto". Negativen rezultat so dale tudi analize mleka, rib in povrtnin (česna, krompirja, graha, paradižnikov, fižola, melon in lubenic). Pregledali so tudi sneg v gorah in ugotovili neznatno stopnjo onesnaženja.

Na seji so tudi sklenili, da se bodo preko ministrstva za zdravstvo v Rimu še tesneje povezali z obmejnimi sanitarnimi službami v drugih državah za nadzor prehrane, ki prihaja iz posameznih tujih dežel.

Na koncu seje so še potrdili, da trenutno ni nobenih ovir za normalno nadaljevanje lovske sezone, čeprav bodo še naprej nadzorovali in analizirali divjad. Renzulli je v sklepnem razmišljanju potrdil, da bodo ob potrebi še naprej sprejemali vse potrebne ukrepe v prid prebivalstvu in zdravju deželanov ter z nezmanjšano pozornostjo sledili problematiki onesnaževanja.

Obračun škode neurja v Furlaniji

Ponekod popolnoma uničen letošnji pridelek koruze

VIDEM — Te dni delajo v Furlaniji obračun škode, ki jo je povzročilo močno neurje ob prejšnjem koncu tedna. Posebno zaskrbljujoč je položaj v Morteglianu, kjer je v soboto popoldne divjal zračni vrtinec.

Deželni odbor se je v ponedeljek sestal na izredni seji in preučil položaj. Iz prvih podatkov je razvidno, da je škoda na koruznih poljih in v vinogradih precejšnja in ocenjujejo, da gre kar za 90 odstotkov izgubljenega pridelka. V Morteglianu so bili uničeni tudi nasadi tobaka, medtem ko je neko lesno podjetje v Alteji utrpelo škode za 300 milijonov. Močan veter je uničil tudi streho občinske telovadnice (100 milijonov škode).

Skratka, nevihte so prizadele predvsem Videm in njegovo okolico, medtem ko je dež drugod blagodejno deloval, predvsem kar zadeva grozdje. Kljub temu pa bodo na primer na Goriškem začeli s predčasno trgatvijo, saj je grozdje zaradi dolgotrajne suše že dozorelo. Prefekture so že izdale potrebne dekrete. Na Goriškem so že začeli z nabiranjem belih sort grozdja za proizvodnjo penečih se vin, medtem ko se je v pordenonski pokrajini trgatev začela včeraj. Danes bodo na vrsti vinogradi v videmski pokrajini. Vse kaže, da bo pridelek enak, če ne boljši od lani.

Bodo Škocjanske jame prvi slovenski naravni spomenik na seznamu UNESCO?

SEŽANA — Nedavno so Škocjanske jame dobile še eno potrditev, da bi jih konec letošnjega leta utegnili na skupščini UNESCA uvrstiti na seznam naravnih spomenikov.

Kandidaturi Škocjanskih jam so namreč podprli na 9. mednarodnem kongresu speleologov, ki je bil od 1. do 8. avgusta v Barceloni in se ga je udeležilo okrog 2.400 strokovnjakov iz 60 držav. Udeležencem je z referatom in 43 barvnimi diapozitivi Škocjanske jame predstavil Albin Debevec iz TOP Portorož.

Že pred barcelonskim kongresom (14. in 15. julija) pa si je ta kraški biser ogledala posebna komisija UNESCA, ki bo za skupščino tudi pripravila svoje poročilo. Če bodo na skupščini te specializirane organizacije OZN sprejeli kandidaturo, bodo Škocjanske jame prvi naravni spomenik v Sloveniji na seznamu UNESCA. Kot naravna spomenika sta na tem seznamu že Plitvička jezera in Durmitor.

Tudi Veneto na graškem sejmu

VERONA — Od 27. septembra do 5. oktobra bo v Gradcu tradicionalni jesenski sejem. Tokrat bo na tej prireditvi prvič prisotna tudi dežela Veneto.

Na območju 400 kvadratnih metrov bodo razna podjetja predstavila avstrijskim obiskovalcem in industrijskim operaterjem izdelke s področij mode, oblačil, pohištva in umetniškega obrtništva. Na sejmu bo tudi "Dan Veneta", in sicer 2. oktobra, vrstila pa se bodo še srečanja med političnimi in gospodarskimi predstavniki Štajerske in Veneta, katerega gospodarstvo bo obširno predstavljeno avstrijskemu tisku.

Prisotnost podjetij iz Veneta na graškem sejmu kaže na čedalje večje zanimanje za avstrijsko tržišče, ki je relativno novo in ki predstavlja dokajšnje možnosti razvoja trgovinske izmenjave, s posebnim ozirom na vzhodno Evropo. Avstrijski operaterji bodo graški sejem predstavili na tiskovni konferenci 2. septembra v Veroni. Ob tej priložnosti bodo skušali še razviti gornje postavke in navezati še boljše stike med velesejmoma v Gradcu in Veroni.

Graški sejem je najstarejša tovrstna prireditev v Avstriji (prav letos praznuje svojo 80-letnico) in je po dunajski tudi najpomembnejša.

Naturistično naselje Koversada praznuje 25-letnico obstoja

VRSAR — V največjem naturističnem naselju v Evropi, če ne na svetu — Koversadi, so letos doslej ustvarili kar 29 odstotkov več prenočitev kot lani. Na približno poldrugem milijonu kvadratnih metrov je še pred nekaj dnevi prebivalo več kot 11 tisoč gostov, kar je lep dosežek in to prav v jubilejnem letu. Na otoku Koversada, ki se ponaša z visokimi borovci in gosto senco so namreč začeli z organiziranim golim kopanjem pred točno 25 leti. Med gosti se je letos spet povečalo število domačih in to za tri do štiri odstotke.

V tem naturističnem mestu vsako leto ponudijo kaj novega in v 25 letih se je nabralo marsikaj. Še zmeraj lahko gost zakupi parcelo s priključki za vodo in elektriko. Sicer pa ima to naselje za kopalce zgoraj in spodaj brez tudi več kot tisoč postelj v pokritih objektih, štiri večje sanitarne objekte, na novo so letos uredili 4.700 kvadratnih metrov plaže, uredili novo restavracijo Koversada za jedi po naročilu. Načrtujejo pa, da bodo kmalu prenovili tudi najstarejše prenočitvene zmogljivosti s predela Blesička, da bodo v apartmajih z dozidavami pridobili sto ležišč itd.

Skoraj vsako leto naselje obogatijo s kakšno trgovino, restavracijo ali sanitarnim objektom. Prizadevajo si, da bi leta 1988 pridobili kongres mednarodne naturistične organizacije in zgradili olimpijski bazen. Prav športu in rekreaciji posvečajo največ pozornosti. Tu se je moč posvetiti jahanju, si sposoditi čolne, jadralne deske in druge športne rekvizite za športe na vodi in na suhem, pripravljajo tudi številne plavalne in potapljaške tečaje, skratka, gre za prav majhno mestece, ki premore vse, kar si poleti kdo zaželi.

BORIS ŠULIGOJ

VINO 86

32. Mednarodni vinogradniško vinarski sejem

LJUBLJANA, 29. avgust - 5. september 1986

Mednarodni vinogradniško vinarski sejem v Ljubljani sodi med najuspešnejše in najodmevnejše sejemske prireditve Gospodarskega razstavišča.

Prav ta ljubljanski sejem je danes med prvimi tovrstnimi sejmi na svetu in je ponesel ime Ljubljane, Slovenije in Jugoslavije na vse kontinente sveta.

Kot kombinacija svetovno znanih in priznanih mednarodnih ocenjevanj vin, alkoholnih in brezalkoholnih pijač in komercialnega sejma vin, alkoholnih in brezalkoholnih pijač ter razstave strojev, opreme in repromaterialov za vinogradništvo in vinarstvo, predstavlja danes v svetu edinstveno tovrstno sejemsko prireditev in ima kot tak pomembno mesto v mednarodnem trženju predvsem vin, pa tudi drugih, tako alkoholnih kot brezalkoholnih pijač. Istočasno je to edini specializirani mednarodni sejem te vrste v Jugoslaviji.

Mednarodne ocenjevalne komisije, v katerih sodeluje od 35-40 strokovnjakov iz 13-15 držav, ocenijo vsako leto preko 1500 vzorcev vin, žganih pijač in sadnih sokov.

Na sejmu sodeluje preko 500 razstavljavcev iz več kot 20 držav na razstavni površini 16.000 kv. m, obišče pa ga okrog 100.000 obiskovalcev iz Jugoslavije in tujine.

SREDA, 3. septembra

Slovenski dan — SLOVENIJA IN NJENA VINA

s poudarkom na primorskem vinorodnem rajonu

Odprto vsak dan od 10. do 19. ure, zabaviščni del do 24. ure

Philipp Vandenberg

Hetera

60.

Samo ozka, kamnita pot je vodila k buleuteriju za mestnim trgom. Veliko ni ostalo od nekdanje mestne hiše, ostanki stebrov, ki so štrleli proti nebu iz sprednega dvorišča, skritega za ostanki zidov, za silo obnovljeni prostori z grobimi stenami, stara ljudska dvorana na prostem.

Grki in Perzijci so postopali pred vrati in z radovednimi pogledi spremljali vsakega tujca — povsod sumničenje.

»Sporoči Terilu, da je prišel Aiakides iz Magnedeje,« je naročil črnobradec enemu izmed čuvajev pred vrati. Ta je izginil, se vrnil in pokazal z migom glave, naj mu sledi. Terilu, vodji zahodne vohunske mreže, je bilo podrejenih — tako so si vsaj prikrito šepetali — okoli 2000 agentov, večinoma Grkov, ki so jih barbari kakorkoli izsiljevali. Tako tudi Aiakides.

Vohunsko središče je bilo dolg, temačen prostor, kjer je bilo ob visokih stenah na tisoče pisalnih pol in miz. Terilos, majhen, debel in plešast, s košatimi obrvmi, je sedel za mogočno široko mizo, obdan s skupino pustolovskih postav.

»Upam, da si bil uspešen, Magnesijec!« je zaklical Terilos vstopajočemu, in črnobradec je ponižno odgovoril: »Seveda, Terilos, prinašam ti želene številke.« Pri teh besedah je potegnil na dan tablice, jih položil pred plešca na mizo in ga nestrpno opazoval, medtem ko je ta bral.

»Ali jamčiš za merila sprednjih osti na grških ladjah?« je posumil Terilos.

»Pri življenju svojega sina Medona!« je zatrdil Aiakides, »premerila sva nove grške triere v Faleronu, ponosne, vitke ladje z ostrimi sprednjimi ostmi, ki vzbujajo grozo v človeku.«

»Kje pa si pustil Medona, svojega sina?« Smehljanje plešca je zmedlo Magnesica.

»V pristanišču!« je hitro odgovoril Aiakides, vendar se je poskusil takoj popraviti: » — to pomeni, da je...«

»Kje?«

Črnobradec je molčal, znoj mu je oblil čelo, hlastal je za zrakom, in dva izmed pustolovcev sta grozeče stopila k njemu.

»Zakaj nam nočeš povedati, kje je ostal tvoj sin Medon?« se je škodoželjno režal Terilos.

Aiakides, stisnjen ob zid, ni videl drugega izhoda in je moral povedati resnico, ali vsaj polovično resnico: »Medon je v Atenah, gospod!«

Plešec se je nagnil nad mizo in se, naslonjen na en komolec, zarežal: »Poročali so mi, da so vas napadli. Vidiš, moji obveščevalci so hitrejši kot veter, ki je gnal tvojo ladjo k jonski obali.«

Od kod, pri Zeusu, ve za ta napad? Aiakides je od cele posadke zahteval najstrožji molk! Eden izmed mornarjev mora biti vohun. Kaj še ve ta plešec? Magnesijec je čutil, kako mu razbija srce. Kako naj se obnaša v tem položaju? O Medon, moj sin Medon!

Mučne misli trgovca z blagom so ostale brez koristi; Terilos mu je namreč zdaj prikazal en dokaz za drugim: k tablici, ki jo je prinesel Aiakides, je položil še drugo, nato tretjo, obe enake velikosti, in rekel: »Zanimivo, Aiakides, edini si prinesel popolnoma drugačni podatke o velikosti. Medtem ko se ta dva vohuna ujemata, pa so tvoje številke popolnoma drugačne. Kaj naj si mislimi o tem?«

Terilos je govoril z izrazom tiste izzivajoče prijaznosti, ki je grozila, da bo zdaj zdaj izbruhnila v jezo. Na to je čakal Aiakides in čutil, kako se mu tresejo kolena. Z zasačenim vohunom so barbari ravnali po kratkem postopku. Položili so ga med dva meter debela mlinska kamna; toda če je bilo izgubljeno njegovo življenje, je bilo izgubljeno tudi življenje njegovega sina v daljnjih Atenah. O, bogovi, mar res ni nobenega izhoda?

»Ali so ti Atenci ponudili več za tvoje usluge, kaj? Ali so ti napisali napačne številke, da bi nas zapeljali v zmoto? So tvojega sina Medona obdržali kot talca? — Na dan z besedo!« je tulil plešec, pustolovca pa sta ga zgrabila in mu zvila roke na hrbet, da ga je bolelo.

Aiakides ni vedel, kaj naj odgovori. Karkoli bi zdaj rekel, bi bilo narobe, bi mu bolj škodilo kot koristilo. Barbari so že zdavnaj odkrili njegove spletke in ga razkrinkali kot dvojnega vuhuna. S čim naj se brani? »To sem storil za svojega sina Medona,« je rekel nazadnje črnobradec, »ta je vse, kar imam. V Atenah ga imajo zaprtega, dokler se ne vrnem...«

Po ponedeljkovem sestanku med KD, PSI, PSDI, PRI, PLI in SSk

Jutri srečanje strank z Listo Richetti kandidat za župana?

Tržaška politična situacija je izredno zapletena in vprašanje je, ali jo bodo krajevna tajništva strank znala razvozlati. To je vsaj vtis komentatorjev, ki spremljajo politično dogajanje v našem mestu po ponedeljkovem sestanku predstavnikov KD, PSI, PSDI, PRI, PLI in Slovenske skupnosti na sedežu krščanske demokracije v Palači Diana. Sestanek je bil uvod za srečanje z LpT, ki je predviden za jutri, na dnevnem redu pa je bilo vprašanje upravljivosti občine in pokrajine, oziroma oblikovanja takih uprav, ki naj bi imela trdno večino v obeh svetih.

Kot smo že večkrat poročali so se omenjene stranke julija dogovorile za manjšinski odbor, vendar nepričakovana izvolitev Arduina Agnellija za župana je skrajno zakomplicirala položaj. Potreben je bil poseg vsedržavnih vodstev, da se je stanje premaknilo z mrtve točke. V začetku meseca so se te stranke, po Agnellijevem odstopu, dogovorile za okvirni program dela, sedaj pa je ob programu treba rešiti še vprašanje organigrama in predvsem izbrati kandidata za županskо mesto.

In ravno temu vprašanju so tajniki strank posvetili v ponedeljek največ časa. Razprava je bila dokaj napeta, ob koncu pa so stranke sklenile, da bodo jutri predlagale Listi enotnega kandidata. Vse kaže,da bo to demokristjan Franco Richetti. Če LpT te kandidature ne bi sprejela, se bodo spet sestali in skušali evidentirati drugačnega kandidata.

Dogovor pa ni bil neboleč. Socialisti na primer nad tako rešitvijo niso navdušeni, saj menijo, da so jih hoteli prisiliti skorajda k dokazu, da verjamejo v šestrankarsko koalicijo. Sami ob možnosti oblikovanja večinskega odbora ne postavljajo zahteve po županu, zavračajo pa vsekakor kakršen koli veto na račun katerega koli kandidata. Težave pa izhajajo iz suma PSI, da KD stremi po županskem mestu in da je temu pripravljena žrtvovati marsikaj. Predvsem pa, da KD noče socialista za župana. Prav zaradi tega je socialistični sekretar Seghene zahteval, naj bi o ponedeljkovem sestanku ne izdali nobenega petstrankarskega sporočila.

Vprašanje je, kaj bo jutri odgovorila Lista. Zelo verjetno Richetti zanjo ni sprejemljiv in treba bo dodaten krog pogajanj ter dogovor o novem kandidatu. V ta okvir sodi pa tudi vprašanje pokrajine, kjer je Marchio še vedno ostal na predsedniškem mestu kljub odstopu celotnega odbora. In dejstvo, da KD ni še jasno zahtevala Marchiovega umika, je po mnenju PSI dokaz, da gre Palači Diana predvsem za stolček župana.

Še pred srečanjem z Listo pa se bodo stranke jutri sestale, da preučijo program in morebitne popravke, ki bi jih vsaka od komponent predložila. Do jutri naj bi namreč vsaka stranka pripravila pismene popravke k izoblikovanemu programskemu predlogu. In v tem okviru se postavlja vprašanje odnosa do slovenske narodnostne skupnosti. SSk je namreč zahtevala, da mora tudi ta problem biti napisan črno na belem. Sprejela je, da se v bistvu ponovi teskt iz leta 1984, ki je govoril o uravnovešeni zaščiti, pri tem pa tudi naglasila, da takrat omenjena "consistenza" ne sme pomeniti nasilnega preštevanja manjšine. In to naj bi bilo napisano črno na belem tudi v sedanjem programu.

Vprašanje je, ali bo LpT tako formulacijo sprejela, saj so znana njena skrajno omejevalna in diskriminatorska stališča do Slovencev. In problem je tudi, ali bodo ostale stranke med soočanjem z Listo, podprle zahteve SSk.

Izredno zapletena situacija torej in vprašanje je, ali jo bodo pokrajinska tajništva lahko razvozlala. Bolj kot želja po upravljivosti pa bo najbrž na marsikoga vplival strah pred morebitnimi predčasnimi volitvami, isti strah, ki je Listo silil, da se je odpovedala zahtevi po županu in tudi znatno omejila zahteve po odborniških mestih.

Za jutri opoldne pa je bil sklican sestanek načelnikov občinskih svetovalskih skupin, ki naj bi razpravljal o delu telesa, govoril o proračunu za leto 1986 in o nujnih sklepih. Občinski svet pa se bo sestal 10. septembra.

pismo uredništvu

KAKO PREPREČITI POŽARE V KRIŠKEM BREGU

Prejeli smo s prošnjo za objavo in objavljamo v nekoliko skrčeni obliki:

Spoštovani urednik,

gozdič v kriškem bregu, ki se lahko ponaša z najlepšimi primerki sredozemskega bora, se iz leta v leto krči zaradi požarov. Od začetka letošnjega leta je pogorelo že na tisoče kvadratnih metrov gozdiča, z njim tudi podrasti hrastičja, brestov in gradnov. Vzroki požarov so zelo različni, mednje lahko prištevamo nepazljivost izletnikov, piromanske težnje posameznikov, ogenj pa največkrat zanetijo iskre, ki jih povzroča mimo vozeči vlak. Vendar vzrok lahko iščemo tudi drugje, in sicer prav v podrasti, ki je ponekod skoraj neprehodna. Slednja pa istočasno ovira normalno rast dreves, zlasti borov, ki zgorijo in shirajo še preden se lahko razmnožijo.

Gornjemu bi morali poiskati rešitev. Na prvem mestu bi se za razvoj borovega gozdiča morali zavzeti tržaška in devinsko-nabrežinska občinska uprava, z ozirom na to, da kriški gozdič spada pod teritorialno pristojnost obeh občin. Letno bi bilo treba opraviti čiščenje gozdiča pod nadzorstvom specializiranih skupin, podrastje bi bilo treba razredčiti in tako omogočiti normalno rast mladim drevesom. Slednjič je potrebno večje sodelovanje med raznimi krajevnimi upravami in deželno gozdarsko službo ter jusarskimi upravičenci, ki vsako leto sekajo drva v omenjenem gozdu, da bi s kupnimi napori preprečili možnosti požarov. Nenazadnje pa bi morala tudi železniška služba poskrbeti za redno čiščenje nasipov ob progi ter za temeljito vzdrževanje starih železniških vozov, katerih zavore sproščajo nevarne iskre.

Vsekakor sloni večji del odgovornosti na omenjenih občinskih upravah, ki premalo skrbita za naravno bogastvo in za varnost prebivalstva, ki živi v neposredni bližini kriškega gozdiča in v gozdiču samem. Naj omenim tudi to, da so morali ob nedavnem požaru, ki je izbruhnil v bližini kriške železniške postaje, prebivalci odpeljati vsa parkirana vozila, saj so se ognjeni zublji nevarno približali stanovanjskim hišam, ki so jih zgradili prav pod drevesi. Razumljivo je, da se prebivalci sedaj bojijo vsakega požara, ki bi se lahko znesel nad njihovimi domovi.

Nujno je torej, da tržaška in devinsko-nabrežinska občinska uprava čimprej poskrbita za kriški gozdič in varnost tamkajšnjega prebivalstva. Škoda, ki jo požari povzročajo, je vsekakor večja kot stroški za preventivne ukrepe, ki bi si jih občini nemara porazdelili. Za potrebne posege bi lahko prišli v poštev sezonski ali stalni delavci. Skrb in zaščita naravnega bogastva ni samo v ukrepih proti industrijskemu onesnaževanju, temveč tudi v vseh oblikah preventive pred uničujočimi požari. Če se prebivalci mesta tako radi zatekajo v hladno senco kraških gozdičev, pa je nam, ki živimo v njeni neposredni bližini, toliko bolj pri srcu.

Dr. Renato Busetti

Naš praznik v soboto in nedeljo v Nabrežini

Na igrišču ŠD Sokol v Nabrežini bo v soboto in nedeljo, 30. in 31. avgusta tradicionalni "Naš praznik", ki ga prirejajo devinsko-nabrežinske sekcije Slovenske skupnosti. Praznik se bo pričel v soboto ob 16. uri s turnirjem v briškoli. Ob 19. uri bo nastopila nabrežinska godba na pihala, uro kasneje pa bo nastop kotalkarjev ŠD Polet z evropskim prvakom Samom Kokorovcem, ob 21. uri pa bo na vrsti ples ob zvokih ansambla Pomlad.

V nedeljo ob 10.30 bo v občinski čitalnici v Nabrežini okrogla miza o agroturizmu. Večerni spored praznika se bo začel ob 19. uri, ko bodo ob glasbeni spremljavi godbe Ljubljana-Bežigrad nastopile ljubljanske mažoretke. Po tej predstavi bosta ob 20. uri govorila devinsko-nabrežinski župan Bojan Brezigar in deželni tajnik SSk Ivo Jevnikar. Ob 21. uri bo spet na vrsti ples ob zvokih ansambla Zvezde.

● **Tržaška višja šola** za socialne delavke obvešča, da bo vpisovanje na triletni tečaj za diplomo socialne delavke od 8. septembra do 8. oktobra. Vse informacije so na razpolago v tajništvu šole v Ul. Carnaro 43 (tel. 829444 ali 829445) od 1. septembra dalje, vsak dan, razen ob sobotah, od 9. do 12. ure.

Devinsko-nabrežinska občina sporoča, da je vabila za predstave Kresne noči, ki bodo 5., 6. in 7. septembra na starem devinskem gradu, mogoče rezervirati telefonsko na št. 201018 v dopoldanskih urah.

Ob uradnem odprtju predavanje o »znanju za jutri«

Septembra 22. seminar za naše šolnike

Slovenski šolniki se bodo tudi letos ob začetku šolskega leta udeležili seminarja za vzgojiteljice, učitelje in profesorje vrtcev in šol s slovenskim učnim jezikom v tržaški pokrajini. Tradicionalni seminar bo tokrat že 22. po vrsti, prireja pa ga tržaško šolsko skrbništvo v sodelovaju z Republiškim komitejem za vzgojo, izobraževanje in telesno kulturo SR Slovenije.

Kot že nekaj zadnjih let, bo seminar razdeljen po ciklusih, posebej za vzgojitelje, učitelje, profesorje slovenščine in humanističnih predmetov in za profesorje naravoslovnih predmetov in matematike.

Uradno odprtje 22. seminarja za naše šolnike bo v torek, 9. septembra, v tržaškem Kulturnem domu. Zamejski pedagoški delavci vseh strok in stopenj bodo zjutraj sledili predavanju dr. Aleksandre Kornhauser, predstojnice Mednarodnega centra UNESCO za kemijsko izobraževanje in informatiko pri Univerzi Edvarda Kardelja v Ljubljani, ki bo govorila o "znanju za jutri". Po predavanju dr. Kornhauserjeve, ki je že stara znanka naših šolnikov, saj je že v prejšnjih letih sodelovala na seminarju, bo uradno odprtje ob prisotnosti šolskih oblasti s tostran in onstran meje in političnih predstavnikov. Sledil bo sprejem za udeležence seminarja, ki ga prireja jugoslovanski generalni konzul v Trstu Drago Mirošič.

Že pred uradnim odprtjem bodo stekla predavanja za vzgojiteljice v otroških vrtcih. Vzgojiteljice bodo sledile seminarju razdeljene v dve skupini: tema, ki jo bodo obravnavale skupno s prof. Marjano Pačnikovo, pedagoško svetovalko Zavoda za šolstvo SR Slovenije, se bo dotaknila miselnih vzorcev in jezikovne vzgoje predšolskega otroka, obravnava pa bo tako teoretična kot praktična. A skupina bo obravnavala izbrano temo 4. in 5. septembra (od 8.30 do 12.30) na učiteljišču Slomšek, B skupina pa bo na vrsti 10. in 11. septembra.

Učitelji bodo razpravljali o novejših spoznanjih, o ustreznih in neustreznih načinih učiteljevega komuniciranja v razredu (to temo bo uvedla mag. Cveta Razdevšek - Pučko s Pedagoške akademije v Ljubljani) in o modernih oblikah in metodah dela šole s starši (uvodno predavanje bo imel mag. Jože Valentinčič, urednik Prosvetnega delavca Ljubljana). Predavanji za učitelje bosta v Kulturnem domu 10. in 11. septembra (od 8.30 do 12.30).

Profesorji slovenščine, drugih jezikov in humanističnih predmetov bodo poglobili temi: Trubar v svojem in našem času (predaval bo dr. Jože Koruza s Filozofske fakultete v Ljubljani) in Smotri in metode slovnične, semantične in pragmatične obravnave jezika v srednji šoli (predavala bo dr. Olga Kunst - Gnamuš s Pedagoškega inštituta Univerze v Ljubljani). Predavanji bosta 16. in 17. septembra v Gregorčičevi dvorani.

Profesorji naravoslovnih predmetov, matematike in fizike bodo razpravljali predvsem o solinah. "Živi svet solin" je tema, ki jo bo 18. septembra v Peterlinovi dvorani razvil dr. Tone Vraber s sodelavci z Biotehniške fakultete ljubljanske univerze, dan kasneje pa si bodo profesorji ogledali Sečoveljske soline.

V ponedeljek začetek popravnih izpitov

V ponedeljek se bodo začeli za dijake, ki se v preteklem šolskem letu niso najbolje izkazali, popravni izpiti. Skupno bo letos opravljalo te izpite 264 dijakov, ki se bodo najprej preizkusili s pismenimi nalogami, nato pa še z ustnimi izpraševanji.

Na znanstvenem liceju Prešeren bo "popravljalo" 44 dijakov, na klasičnem liceju pa 5. Dijakom na "realni" je med šolskim letom povzročila največ preglavic matematika, "klasikom" pa sta bili trn v peti grščina in latinščina. Na liceju bodo najprej pisali nalogo v slovenščini, ustni izpiti pa se bodo začeli 6. septembra.

Na trgovskem tehničnem zavodu Zois ima popravne izpite 120 dijakov, na oddelku za geometre pa bo poskusilo popraviti junijske neuspehe 32 dijakov. "Trgovcem" je junija v največji meri prekrižalo račune trgovsko računstvo (26 izpitov iz tega predmeta),"geometrom" pa italijanščina in matematika. 1. septembra bodo pisali naloge iz italijanščine, trgovskega računstva in stenografije; ustni izpiti bodo na sporedu od 4. septembra dalje.

Na učiteljišču Slomšek ima popravne izpite 18 dijakinj. Večina teh je med šolskim letom "odpovedala" v italijanščini in v tujem jeziku. V ponedeljek bodo dijakinje pisale nalogo v italijanščini. Na oddelku za vzgojiteljice bo "popravljalo" 5 dijakinj. Na tej šoli se bodo 11. septembra začeli tudi popravni izpiti za dve dijakinji 3. razreda, ki sta že junija polagali usposobljenostne izpite.

Na poklicnem zavodu Stefan ima popravne izpite skupno 40 dijakov (17 na oddelku monterjev RTV, 10 na oddelku kemijskih operaterjev in 13 na oddelku orodnih mehanikov). Le-ti so imeli med šolskim letom največ težav z italijanščino in matematiko. V ponedeljek bodo na tej šoli pisali nalogo v slovenščini.

Pojav, o katerem je zadnje čase veliko govora

Mladim prestopnikom je treba pomagati iz osamljenosti

II.

Mladinsko prestopništvo ima za nekatere družbene korenine, za druge pa je čisto individualen pojav. Sodnik B. Cherchi in socialna delavca pri sodišču za mladoletnike zatrjujejo, kot smo zapisali v prejšnjem članku, da pripadnost določenemu družbenemu razredu in gospodarski položaj nista odločilna dejavnika pri uvajanju mladine v kriminal. Dr. Cogliatti, ki se aktivno ukvarja z mladimi zasvojenci v centru CMAS, pa se s trditvijo ne strinja in meni, da ima pojav mladinskega prestopništva svoj izvor v moralni bedi in v materialnem pomanjkanju, ki spremljata vsakdanje družinsko življenje mladega prestopnika. 80-90 odstotkov mladine, ki se zateče na CMAS, izhaja iz revnega proletarskega okolja. Starši teh mladincev so bili ali so zločinci, alkoholiki, nekateri pa sploh nimajo staršev. Otrok, ki se rodi v taki družini, živi v pomanjkanju in revščini. Njegovo deviantno vedenje je sad tega sveta, ki ga bo pripeljal na obrobje družbe.

"Stopnja izobrazbe in kulture teh mladincev", pravi dr. Cogliattijeva, "je zelo nizka. Večina ni dokončala niti obveznega šolanja. V šoli smatrajo te otroke zaradi slabega vedenja za problematične in po prvih napakah jih odstranijo od šolskega pouka. Izven šole jih čaka le cesta, ki jih neizbežno pokvari. Na cesti naletijo na skupine mladostnikov, ki imajo za sabo isto življenjsko pot. Tržaška prestopniška mladina se zbira pod oboki palače SIP ali v Drevoredu XX. septembra, kjer uživa ali razpečuje mamila".

Prestopnik mora dokazati kolektivu, da je vreden svojega slovesa. Vplete se v tatvine, uživa alkohol in mamila, da s svojim deviantnim vedenjem izrazi solidarnost skupini in se tako uveljavi v družbi vrstnikov.«

Ko govorimo o mladinskem prestopništvu, mislimo predvsem na prestopniška dejanja fantov in pri tem pozabljamo na dekleta. Dr. Cogliatti meni, da se žensko prestopništvo običajno ne razlikuje od moškega. Dekleta aktivno sodelujejo pri skupinskih nezakonitih dejavnostih ravno tako kot fantje. Poleg tega so se izkazale kot spretne prodajalke mamil. Ne moremo torej govoriti o razlikah med ženskim in moškim prestopništvom.

Šele z nosečnostjo, dodaja dr. Cogliattijeva, se v prestopniških dekletih nekaj skoraj čarobno spremeni. Kapljica življenja, ki jo nosijo v sebi, daje dekletom nov smisel življenja, ki se mu povsem posvetijo. Noseča dekleta se oddaljijo od prestopniške družbe in prenehajo z uživanjem mamil. V nekaterih primerih pa je odvisnost od prestopniških skupin premočna, da bi se jih dekle osvobodilo.«

Socialni delavci na sodišču za mladoletnike so omenili tudi pojav vdihovanja hlapov raznih kemičnih snovi

kot nadomestilo za običajna mamila. Dr. Cogliatti nam je v zvezi s tem pojasnila, da ne gre za kakšen nov pojav. To je le eden od simptomov družbene bolezni, ki se med mladino vedno bolj širi. Heroin in hašiš nadomeščajo s snovmi, ki jih najdejo z večjo lahkoto in so tudi cenejša. Pomirjevalna sredstva, navadna zdravila, poživila, kemične snovi, plin, bencin, trielin, lak za lase, lepila, idr. so snovi, ki mladince »šokirajo« - kot sami pravijo. Razpečevanje in zloraba teh in številnih podobnih snovi, ki so sicer še bolj škodljiva od mamil, sta postala »nov poklic« današnje prestopniške mladine. Ta nezakonita dejavnost daje mladim neko identiteto, v kateri se prepoznavajo, ki pa jih hkrati postavlja izven družbe, onstran meje družbenih norm.«

Tudi pijančevanje je med tržaško mladino doseglo zaskrbljujočo razsežnost, nam je povedala socialna delavka Serena Marghera, ki nam je segla v pogovor. Med mladimi se je razširila navada, da se družijo in pogovarjajo ob polnem kozarcu. Učinek alkohola okrepi v mlademu človeku občutek moči in boljšega počutja v družbi vrstnikov.

Dr. Cogliattijevo in socialno delavko smo nazadnje vprašali, kakšno pomoč lahko družba pravzaprav nudi mladim prestopnikom. CMAS in zadruga "Jagodišče" (Il posto della fragole) prirejata kulturne dejavnosti, da bi tako zapolnila praznino v vsakdanjem življenju mladincev in jim zagotovila možnosti kreativne zaposlitve. Prostore bivše prishiatrične bolnišnice smo preuredili v delavnice za ročno delo in slikarstvo. Poleg tega se naši mladinci aktivno ukvarjajo z glasbo in ustanovili so tudi mladinsko gledališko skupino. Naša želja je, da bi jim priskrbeli primerno stalno delovno mesto. Le z delom, ki mu bo dalo zadoščenje, si mlad človek lahko ustvari pogoje za spodobnejše življenje, zato je odpravljanje brezposelnosti pomembno družbeno vprašanje.«

Mladini, ki je zašla v prestopništvo, moramo pomagati, da se spet vključi v družbene procese. Zagotoviti ji je treba življenjski prostor, v katerem se bo otresla občutkov manjvrednosti in osamljenosti, kajti korak v prestopništvo je zelo kratek.

B. B.

Včeraj predstavitev na sedežu v Ul. Pondares

Nova delavska zbornica CGIL bo z vrsto prireditev proslavila svojo 30-letnico

Nova delavska zbornica CGIL praznuje letos 30-letnico svojega obstoja. Ta jubilej bo proslavila z vrsto prireditev, ki so jih včeraj predstavili na tiskovni konferenci na sedežu sindikata v Ul. Pondares. Spored je predstavil pokrajinski tajnik Roberto Treu, ki je obenem podal tudi kratek zgodovinski oris delovanja CGIL v Trstu.

Tržaška CGIL je bila ustanovljena 16. in 17. februarja 1956 po razpustitvi Enotnih sindikatov. V zgodovini te na pokrajinski ravni najmočnejše sindikalne organizacije se od vsega začetka zrcali težka in nasprotujoča se zgodovina, ki je pretresla naše kraje.

Po besedah Roberta Treua se je delavstvo v teh zgodovinskih dogajanjih vedno zavzemalo za splošno korist, za demokracijo, ki naj bi se odražala v gospodarskem razvoju, v družbeni in kulturni rasti. Vsa ta stremljenja in napori so izhajali iz premostitve ozkih nacionalizmov in z izredno pozornostjo mednarodni solidarnosti in miru.

Prav ob teh idejah, je poudaril Roberto Treu, je delavski razred imel ob svoji strani najbolj angažirane kulturne sile, ki so dale svoj originalen doprinos v boju za uresničitev pravičnejše družbe. Družbe, ki bi priznala in zaščitila pravice najšibkejših in izkoriščanih, ki se ne bi omejevala le na ozka krajevne stališča.

Treu je spregovoril tudi o plodnem in bogatem kultúrnem delu katerega korenine segajo daleč nazaj v mitelevropsko stvarnost, ki je v našem mestu pustila ,globok pečat v vseh kulturnih dogajanjih. Odraz te stvarnosti je tudi kulturna angažiranost številnih likovnih umetnikov, ki pa so cenjeni izven uradne »kulture« našega mesta. To se dogaja predvsem, ko umetnik mojstrsko uresničuje najnaprednejše ideje, ko vrednoti in se zavzema za sožitje med italijansko in slovensko kulturno dediščino s podčrtovanjem njenih značilnosti, ko poudarja kot izhodiščno točko vrednote svobode in družbene pravičnosti.

Prav zaradi tega je bila prva pobuda v okviru praznovanja 30-letnice NZDZ - CGIL predstavitev priložnostne zbirke grafik štirih tržaških umetnikov: Palčiča, Spacala, Perizija in Navarre, s spremno besedo prof. Montenera, ki je na včerajšnji tiskovni konferenci posegel s krajšim govorom in v njem poudaril, da se vprašanja delavstva rešujejo tudi za mizo umetnosti.

Jutri se bo začel petdnevni praznik na odprtem, ki ga tržaška NZDZ - CGIL prireja na Trgu Duca degli Abruzzi ob Pristaniškem poveljstvu z namenom, da aktivno stopi med tržaško prebivalstvo, da predstavi vse usluge, ki jih kot sindikalna organizacija nudi, da ob kulturno-zabavnem sporedu konkretno načne probleme, s katerimi se mora soočati vsak član naše družbe. Jutri ob 18. uri bo odprtje razstave z naslovom Načrti za Trst, ki bo na ogled do ponedeljka, 1. septembra, od 9. ure dalje. Pojutrišnjem, ob 9. uri bo v dvorani Trgovinske zbornice (Ul. San Nicolò, 5) okrogla miza o temi Celovit načrt razvoja za Trst. V debato bodo posegli predsednik konzorcija za upravljanje raziskovalnega centra Anzellotti, predsednik Tržaške avtonomne letoviščarske in turistične ustanove Barison, predsednik EZIT Deo Rossi, direktor Finporta Zacchigna, predsednik Pristaniške ustanove Zanetti, deželni odbornik Carbone, župan občine Devin - Nabrežina Brezigar, predsednik Kraške gorske skupnosti Budin, odbornika miljske občine Starc in Menegon, pokrajinski tajnik UIL Trebbi in pokrajinski tajnik CISL Tersar. Vseh pet dni bo tudi kulturni spored, zvečer pa ples z ansamblom Prizma. V ponedeljek, ob 20. uri bo nastopila glasbena skupina Muja DOC Band.

Pobude ob 30-letnici NZDZ - CGIL se bodo nadaljevale do 31. decembra. V teku so priprave za zgodovinsko razstavo CGIL s plakati, dokumenti in fotografskimi posnetki najvažnejših dogodkov od leta ustanovitve do danes. Poleg uradne slovesnosti bo razpisana tudi študijska štipendija. Posebna komisija jo bo podelila najboljše napisani tezi o zgodovini sindikalnega gibanja.

Družba za električno energijo sprejela »Načrt okolje«

ENEL zagotavlja deželni upravi uvedbo »čistih« termoelektrarn

Predsednik Državne družbe za električno energijo ENEL Francesco Corbellini je včeraj sporočil predsedniku deželnega odbora Adrianu Biasuttiju, da je upravni svet družbe ENEL sprejel obsežen in razvejan načrt o temi varstva okolja.

Načrt, ki ga je ENEL komaj sprejel, naj bi pomagal družbi, ki skrbi za proizvodnjo dobršnega dela italijanske električne energije, pri urejanju nadaljnjega razvoja njenih struktur in to v skladu z naravo in okoljem. Načrt ENEL naj bi torej ustvaril podlago za »samourejevanje okolja na podlagi novih in strožjih varnostnih predpisov. S tem,« je izjavil Corbellini, »bomo bodisi sledili naprednim težnjam v mednarodnem merilu bodisi zadostili restriktivnim predpisom, predvsem v zvezi z onesnaževanjem zraka (s hlapovi žveplove klisline, dušikovega oksida in prahom), o katerih trenutno razpravlja Evropska gospodarska skupnost.«

Predsednik državne družbe ENEL Corbellini je med drugim izjavil, da je t. i. Načrt okolje, izraz novih smernic, h katerim se nagiba bodoča programska politika ENEL. Nagiba se namreč k realizaciji takih objektov, za katere bodo lahko uporabljali več različnih vrst goriva. To so predvsem termoelektrarne, ki jih bodo lahko poganjali premog, gorilno olje ali metan. Uporabo posameznega goriva bodo pogojevali ekonomski razlogi in primeren odnos do zunanjega okolja. Corbellini je tudi podčrtal, da bodo objektom ENEL zagotovili najnovejše strukture, ki preprečujejo onesnaževanje okolja in to na podlagi najnovejših tehnoloških dosežkov.

Na Corbellinijevo sporočilo o sprejetju Načrta okolje, je predsednik deželnega odbora Adriano Biasutti odgovoril z neprikritim zadovoljstvom, saj je tako rekoč dobil uradni odgovor na prošnjo, ki jo je svoj čas Dežela F-JK naslovila družbi ENEL v zvezi z onesnaževanjem okolja, ki bi ga lahko povzročila namestitev termoelektrarne na območju tržaške pokrajine.

Predsednik Biasutti je izjavil, da »bo deželna uprava podprla vse pobude ENEL, ki težijo k temu, da se pri gradnji novih objektov zmanjša ali celo odpravi riziko onesnaževanja okolja. Poleg tega pa Deželo F-JK še posebno zanimata razvoj gospodarstva in pridobitev novih delovnih mest, ki ju predstavlja gradnja nove termoelektrarne. Biasutti je ob tem pohvalil upravo ENEL, ki se zavzema za zdravje prebivalstva in za čistost okolja. Deželni odbor je podprl izjave svojega predsednika in je izrazil svoje prepričanje, da bo po posegu predsednika ENEL možno ponovno načeti debato o gradnji termoelektrarne na premog v tržaški pokrajini in to brez tistega emocionalnega pristopa, ki je karakteriziral vsa dosedanja pogajanja.

Besedo imajo sedaj vse tiste mestne, pokrajinske in deželne organizacije, ter stranke, ki so se aktivno angažirale proti gradnji novih objektov ENEL v deželi, še posebno pa termoelektrarne na premog, ki naj bi zlivala reke vrele vode v Miljski zaliv in puščala v zraku sledove žveplove kisline, dušikovega oksida in drobce premoga.

● **Tržaška višja šola** za socialne delavke obvešča, da bo vpisovanje na triletni tečaj za diplomo socialne delavke od 8. septembra do 8. oktobra. Vse informacije so na razpolago v tajništvu šole v Ul. Carnaro 43, tel. 829444 ali 829445 od 1. septembra dalje, vsak dan, razen ob sobotah, od 9. do 12. ure.

Prijave ostankov vina

Vinogradniki, ki so vinificirali grozdje, pridelano leta 1985, morajo do vključno 6. septembra javiti morebitne količine vina, ki jih bodo imeli ob polnoči dne 31. 8. 1986 še v zalogi. Prijave v petih izvodih je treba predložiti na pristojnem uradu občine, v kateri se nahaja klet, od 1. do 6. septembra 1986. Kmečka zveza obvešča vse vinogradnike iz okoliških občin, da bodo prijave izpolnjevali tudi pristojni občinski uslužbenci. Vse vinogradnike, ki morajo predstaviti prijavo na Tržaško občino, pa vabi, da se oglasijo v njenih uradih, Ul. Cicerone 8/b, tel. 62-948.

Prihodnji mesec kopica rokov za prijave prošenj in plačila

Septembra bodo zapadli številni roki za razne prijave na gospodarskem in davčnem področju, ki jih bodo morali zainteresirani izpolniti, da bi se tako izognili globam in drugim kaznim, ki jih predvideva zakon za zamudnike oziroma kršilce. Spomnimo naj le na nekatere pomembnejše zapadlosti.

Gradbeni odpust: 30. septembra zapade rok za prijavo prošnje za gradbeni odpust (z doplačilom 6 odstotkov predvidene vsote). Kdor bo predstavil prošnjo po tem datumu, a pred 31. marcem 1987, bo moral plačati za gradbeni odpust dvakratno vsoto.

Odpravnine: 30. septembra zapade rok, ki ga je določilo finančno ministrstvo za morebitno dopolnitev dokumentacije, ki jo bodo morali zainteresirani priložiti prošnji za vrnitev davčnega odtegljaja na odpravnine. Po nedavnem vstopu v veljavo ustreznega zakona se je namreč za številne davkoplačevalce zmanjšal odtegljaj na odpravnine.

Pokojnine: 30. septembra se bo spremenil koledar plačevanja pokojnin državnih in avtonomnih javnih ustanov. Vojne pokojnine in invalidnine bodo odtlej izplačevali v prvih petih dneh v mesecu; navadne pokojnine bodo izplačevali od 9. do 20. dne v mesecu; pokojnine železničarjev zavodov za skrbstvo bodo izplačevali od 21. do 26. dne v mesecu (razen decembra, ko bodo te pokojnine izplačevali od 21. do 23. dne v mesecu).

Avtomobilske takse: od 1. septembra dalje bodo morali avtomobilisti, ki so plačali septembra lani celoletno avtomobilsko takso, poravnati novo avtomobilsko takso. To plačilo zadeva vozila na bencin z več kot devetimi obdavčljivimi konjskimi silami. Lastniki vozil na plinsko olje, utekočinjeni plin in na metan z več kot devetimi obdavčljivimi konjskimi silami bodo lahko plačali avtomobilsko takso za eno ali dve štirimesečji ali pa za celo leto, obenem pa bodo morali poravnati tudi predvideno dodatno takso.

Občinski davki: 20. septembra zapade rok za pristojbine na pse (s prijavo občinskim oblastem o morebitnih spremembah v teku leta) in za takse na odpadke (prijava občini in morebitne spremembe).

ENEL: s 1. septembrom bodo prispevki za nove priključke električne energije proporcionalni z razdaljo poslopij oziroma objektov od najbližje kabine ENEL. S tem dnem se bo tudi zvišala tarifa za kilovatno uro energije z dosedanjih 56 tisoč na 75 tisoč lir.

Odložena seja pokrajinskega sveta

Zaradi nesklepčnosti so sinoči odložili sejo pokrajinskega sveta. Seje se je namreč udeležilo le deset svetovalcev (predstavniki KPI, MSI in svetovalec Omero), medtem ko so bili po sklepu pokrajinskih tajništev odsotni predstavniki KD, PSI, PSDI, PRI, PLI in SSk. Po njihovi oceni namreč nima smisla sodelovati na sejah sveta, dokler ne bo razvozlan gordijski vozel novih uprav na občini in na pokrajini.

Predsednik Marchio je bil ob takem ravnanju vidno vznevoljen. To kar se je zgodilo, je dejal v razgovoru z novinarji, pušča izredno slab vtis in priča o razkoraku med ustanovami in javnim mnenjem, saj ni dopustno, da po 4 mesecih krize ni bila izoblikovana še nobena rešitev. Dodal je tudi, da bo obvestil odbor o namenu, da skliče svet šele, ko bodo stranke sklenile jasen in definitiven sporazum.

Obisk pri tržaških aktivistih Združenja Italija-Nikaragva

Sandinisti so leta 1979 uspešno izvedli socialistično revolucijo v Nikaragvi. Ko se je obdobje državljanske vojne in revolucije končalo, so se sandinistični voditelji znašli pred vprašanjem, kako obnoviti porušeno državo in predvsem, kako prehranjevati sestradano prebivalstvo. Vsa skladišča živil so bila namreč prazna in kmetje v času državljanske vojne niso več sadili. Somoza pa je pred zmago sandinistov spravil velik del državnih kapitalov v severnoameriške banke, tako, da novo vodstvo ni imelo denarja za nakup živil. Vrh tega pa so Združene države že začele izvajati gospodarski bojkot proti Nikaragvi. Preprosto povedano: v Nikaragvi je bilo gospodarstvo na psu in državi je grozila lakota.

Da bi to preprečili, so se po svetu ta čas rojevala številna društva in združenja, katerih cilj je bil gmotno podpreti sandinistično revolucijo. Tej svetovni solidarnostni akciji so se pridružili tudi nekateri Slovenci, naj omenimo le celovškega pisatelja Janka Mesnerja. Z Walterjem Lunardellijem in Dariom Pacorjem pa smo se pogovarjali o Združenju Italija - Nikaragva, ki je že nekaj let aktivno tudi v Trstu.

Leta 1980 so nekateri zaslužni posamezniki ustanovili v Comu prvo podružnico Združenja Italija - Nikaragva, ki, kot znano, usklajuje in skrbi za italijansko pomoč Nikaragvi. Organizacija se je razvila predvsem v severni Italiji. Združenje, četudi ni apolitično je strogo nadstrankarsko opredeljeno. Ustanovni list Združenja izrecno prepoveduje vsakršno vmešavanje političnih strank v življenje Združenja. Sicer pa članstvo sestavljajo ljudje z najrazličnejšimi političnimi in verskimi prepričanji. Združenje Italija - Nikaragva skrbi predvsem za nabiranje ter pošiljanje pomoči sandinistom in za širjenje informacij o novi Nikaragvi. V Trstu so ustanovili podružnico Združenja leta 1984. Kljub temu, da Trst ni mesto, ki bi se takoj zavzelo za uspeh sandinistične revolucije, je Združenje uspelo prirediti več dobro obiskanih predavanj in koncertov ter nekaj uspešnih nabiralnih akcij. Walter in Dario sta nam potožila, da je največja ovira, ki onemogoča razmah Združenja Italija - Nikaragva v našem mestu, prav pomanjkanje primernih prostorov, kjer bi lahko priredili razne propagandne prireditve.

Združenje že več let organizira delovne akcije za prostovoljce v Nikaragvi. Te akcije so nekakšen višek vseh dejavnosti Združenja. Lunardelli je bil že dvakrat v Nikaragvi. Najprej je delal v tovarni za obdelavo lesa, drugo leto pa je sodeloval pri gradnji nekega otroškega vrtca. Povedal nam je, da si morajo udarniki, ki gredo v Nikaragvo, sami plačati prevoz in stroške za material in orodje, ki ga bodo uporabili na delu. Dejal nam je, da se v Nikaragvo odpravljajo predvsem mladi ljudje, ponavadi so to delavci ali uradniki. Ko nam je pripovedoval o svojih dogodivščinah v Nigaragvi so se mu kar bleščale oči. Walter namreč o sebi trdi, da se je vrnil iz Nikaragve človeško globoko spremenjen in prepričan v uspeh nikaragovske revolucije.

Pouk bo trajal do 30. junija

Ministrstvo za šolstvo je včeraj z okrožnico šolskim skrbništvom sporočilo, da bo v prihodnjem šolskem letu 1986 - 87 konec pouka 30. junija. Zakon, ki stopi danes v veljavo in ki je pooblastil deželne šolske oblasti, da same določijo datum začetka pouka, ne predvideva namreč, da bi tudi konec pouka določevali po posameznih deželah. To je navsezadnje povsem razumljivo, saj mora biti zaradi zrelostnih in drugih izpitov datum konca pouka enoten za vse državno ozemlje, saj lahko samo tako osrednje šolske oblasti uskladijo delo izpitnih komisij. V naši deželi bo torej šolsko leto trajalo od 18. septembra do 30. junija.

Septembra študijski dnevi o prometnih povezavah v EGS

»Prometne povezave v državah EGS« bo glavna tema študijskih dnevov, ki bodo potekali od 1. do 10. septembra na tržaški univerzi, 5. septembra pa bodo predavanja izjemoma na videmski univerzi. Študijski dnevi, ki so namenjeni strokovnjakom z doktoratom ali z naslovom podobne stopnje, pripravlja dežela F-JK v sodelovanju s tržaško univerzo.

Razprave študijskih srečanj 27. mednarodnega tečaja bodo posvečene vprašanju evropskih meddržavnih prometnih poti in razvoju prometnega omrežja v zadnjih desetletjih. Izvedenci na tem področju, univerzitetni docenti in politični predstavniki bodo udeležencem posredovali številne študije, v bistvu podteme, ki se bodo snovno povezovale z osrednjo temo letošnjega tečaja. V prvih študijskih dnevih bodo govorili predvsem o vplivu, ki ga ima hiter razvoj prometnega sistema in prevoznih sredstev na človeka in na njegovo okolje. V naslednjih dneh bodo razpravljali o prometnih zvezah med Italijo, Jugoslavijo, Švico in Avstrijo.

Predavanja mednarodnega tečaja bodo dopolnjevale študijske ekskurzije. Udeleženci študijskih dnevov si bodo ogledali Devinski grad, tržaško pristanišče, avtocesto Videm - Beljak - Spittal ter mejni prehod Kokovo.

Uradni jeziki mednarodnega študijskega srečanja bodo francoščina, angleščina, nemščina in italijanščina s simultanim prevajanjem.

Na današnji dan pred 43 leti so karabinjerji izvedli množične aretacije na Proseku in Kontovelu

Pred 43 leti so karabinjerji izvedli številne aretacije med domačini s Proseka in Kontovela, še zlasti med sorodniki partizanov, med dezerterji italijanske vojske in tistimi, ki se niso odzvali vojaškemu naboru fašistične oziroma Badogliove vlade. Po propadu fašizma, 25. julija 43. leta in po nastopu Badogliove vlade se za nas Slovence stvari niso spremenile. Oblasti so nadaljevale s preganjanjem antifašistov po vsej Italiji, posebno pa na ozemlju, kjer živimo Slovenci. Padec fašizma je bil torej za slovenski narod le datum, saj se je vladajoči razred na tihem pogovarjal o kapitulaciji Italije z ozirom na dejstvo, da so na starih mestih ostali karabinjerski in policijski oddelki, ki so še naprej izdajali zaporne naloge in odrejali aretacije. Vendar za Slovence, ki so bili vključeni v OF, je ta preokret pomenil zgodovinsko prelomnico, za tiste pa, ki so bili takrat še skoraj otroci, je pomenil tako rekoč zgodovinsko preobrazbo.

Z gornjim uvodom bi želel prebivalce Proseka in Kontovela spomniti na tisti daljni 27. avgust, ko so v zgodnjih jutranjih urah orožniki razbijali po vhodnih vratih in ukazovali, da moramo z njimi. Takrat sem bil star 15 let in skupaj z drugimi enajstimi družinami so nas odpeljali zato, ker smo v partizanskih vrstah imeli brate, sinove, znance. Odgnali so nas na karabinjersko postajo, kjer se je zbralo 33 nedolžnih ljudi vseh starosti, od mladoletnikov pa do ostarelih. Ta dogodek je manj poznan in še nisem zasledil, da bi ga kdo omenjal. Res pa je, da so že prej fašisti aretirali in poslali v frosinonsko taborišče starše prvega padlega partizana s Proseka, Emila Puntarja. Ista usoda je doletela Frančiška Škamperla, njegovo snaho Marijo Cibic in njeno hčerkico. Med 33 osebami, ki jih prej omenjam, pa so bila med drugimi tri dekleta in trije odraščajoči fantje.

Pred karabinjersko postajo so nas vojaki naložili na tovornjak in nas odpeljali v tržaške zapore. Temu dogodku je sledilo veliko število vaščanov, še več pa je bilo uniformiranih agentov. Pred koronejskim zaporom so nas ločili: ženske in dekleta so poslali v zapor pri Jezuitih, fante in moške pa so izročili policijskim funkcionarjem. Toda ta dogodek ni strl našega uporniškega duha. V celicah, kjer smo bili skupaj s partizani in aktivisti OF, se je naše zaupanje v revolucijo še povečalo. V zaporu smo preživeli 15 dni.

10. septembra je nemški okupator pritiskal na Trst. Ženske, ki jim je bilo usojeno frosinonsko taborišče so izpustili iz jezuitskega zapora. V Koroneu, kjer smo bili skupaj s političnimi zaporniki, pa so pazniki kar na lepem začeli odpirati vrata celic in celo samic. Takoj smo pomagali sotrpinom, saj so nekateri preživeli tudi več let v popolni samoti. Med slednjimi je bil tudi tovariš Vladimir Štoka, revolucionar in komunist, ki smo ga prav tako osvobodili. Na begu iz zapora smo naleteli tudi na dobre ljudi, ki so nam moralno in materialno pomagali in nam tako izkazovali solidarnost.

Po ulici pred koronejskim zaporom se je vila vojaška kolona v bojni opremi, ki se je po dveh urah predala nemškemu okupatorju.

Skupaj z očetom sem se odpravil proti domu. Še isti dan popoldne pa sem doživel veliko zadoščenje: partizani so onesposobili karabinjerje na proseški postaji, brigadirja pa, ki nas je odgnal od doma, so ustrelili.

Dogodka izpred 43. let se še danes jasno spominjam, v spominu pa hranim vse znance s Proseka in Kontovela, ki so padli v NOB, trpeli po taboriščih in tam umrli. Preživelim pa je brez dvoma utrdil odpor proti vsaki obliki nasilja.

Mario Briščik

Pro Arte in New Swing Quartet na festivalu tiska v Zgoniku

Konec tedna bo v Zgoniku praznik Unità in Dela. Sekcija J. Pegan je že pripravila zanimiv in privlačen glasbeno zabavni program. Prvi dan, v petek, bo okrog 17. ure slovesna otvoritev, zvečer pa se bodo prisotni lahko zavrteli ob zvokih ansambla L. Furlana. V soboto ob 16. uri bo turnir v briškoli, za mlade pa bo na sporedu slikarski ex tempore. Večerno zabavo bo obogatil priznani jugoslovanski ansambel Pro Arte, ki je v letih 70 doživel svoj največji uspeh. Naj omenimo nekatere zelo znane pesmi, kot npr. Tike Tike Tačke, Praded mi je pucal iz topa, Šior Bepo kapitan itd. To je v bistvu lahki narodno zabavni pop, ki je zelo priljubljen tako med mlado, kot tudi med manj mlado generacijo. Ustanovni član ansambla je Đ. Novkovič, ki je napisal in uglasbil večino najboljših hitov in uspešnic, nato pa je skupino zapustil in se posvetil komponiranju pesmi za najrazličnejše pevce in ansamble (Rendez Vous, Neda Ukraden). Simbol skupine pa je vokalist Čobi - Vladimir Savčič, ki poje že od samega začetka in je sodeloval obenem pri raznih televizijskih oddajah ter snemal tudi samostojen album. Ostali člani so se več ali manj stalno menjavali, pred nekaj leti pa je prišlo celo do razpusta skupine. Nekateri člani so odšli v tujino, drugi pa so sodelovali pri drugih ansamblih, končno so se spet združili in baje pripravljajo novo LP ploščo. Torej v soboto bomo v Zgoniku lahko preverili kvaliteto Čobija in tovarišev.

V nedeljo pa še eno izredno presenečenje, in sicer skupina New Swing Quartet, ki bo nastopila v okviru kulturnega sporeda v poznih popoldanskih urah. Pestner in ostali so že večkrat nastopili, tako v Trstu, kot tudi v Gorici in so vedno privabili veliko število poslušalcev. S svojim sporedom, ki zajema v glavnem črnske pesmi (spiritual, swing, blues itd.) so vedno želi prodoren uspeh. Snemali so tudi več LP plošč, med katerimi bi omenili posnetek v živo in še zadnje delo slovenskih pesmi z naslovom Naš stari suzafon. Zvečer bo igral ansambel Lojze Furlan. Še prej pa bo na sporedu okrogla miza.

Torej obiskovalcem festivala komunističnega tiska v Zgoniku se obetajo prijetni, zanimivi in kakovostni kulturno-zabavni večeri.

db

razna obvestila

Mešani pevski zbor Primorec-Tabor obvešča vse svoje člane, da bo prva vaja letošnje sezone v sredo, 3. septembra, ob 20.30 v Prosvetnem domu na Opčinah. Obenem vabi vse ljubitelje zborovskega petja, da se ob tej priliki pridružijo.

50-letniki občine Dolina, ki se želijo udeležiti skupnega praznovanja, se lahko prijavijo pri Giustu Zerjalu, Dolina 425 — tel. 228254 do petka, 29. avgusta.

Skupnost vinogradnikov iz Podlonjerja Ul. Masaccio 24, priredi v ponedeljek, 1. septembra, ob 20. uri predavanje na temo »Priprave na letošnjo trgatev«. Predaval bo inž. Miran Vodopivec, direktor kleti Vina Kras iz Sežane. Vabljeni vsi vinogradniki.

šolske vesti

Ravnateljstvo državnega liceja F. Prešeren obvešča, da se pričnejo 1. septembra popravni izpiti; ob 8. uri pismena naloga iz slovenščine za znanstveni licej in pismena naloga iz slovenščine in nemščine za klasični licej.

poletne prireditve

MIRAMARSKI PARK
LUČI IN ZVOKI
Jutri, 28. t. m., ob 21. uri in ob 22.15 v italijanščini.

GRAD SV. JUSTA
V petek, 29. t. m., ob 21.15: Promocijska revija HIT MUSICA 86. V primeru slabega vremena bo revija v soboto, 30. t. m., ob isti uri. Predprodaja vstopnic v Pasaži Protti.

CANKARJEV DOM
Poletna violinska šola
V nedeljo, 31. t. m., ob 20. uri v paviljonu Vile Bled na Bledu in v ponedeljek, l. septembra, ob 20. uri v Glasbeni šoli Titovo Velenje: Zaključna koncerta gojencev poletne violinske šole, ki jo vodi prof. Igor Ozim in asistentka Christine Hutcap (Köln).

Kongresni center
Do 29. avgusta: Četrti mednarodni simpozij mikrobne ekologije.

koncerti

SKD Tabor - Občine - Prosvetni dom. OPENSKI GLASBENI VEČERI. Jutri, 28. avgusta, ob 20.30 KONCERT STRAUSSOVIH VALČKOV IN POLK. Izvaja komorna skupina VECCHIA VIENNA. Vabljeni!

Od 1. septembra do 2. oktobra 1986 bo na sporedu v katedrali sv. Justa in v Evangeličanski cerkvi **X. GLASBENI SEPTEMBER** posvečen glasbi Maksimilijanovih časov in stoletnici smrti Franca Liszta.

izleti

Združenje Union Podlonjer-Sv. Ivan priredi enodnevni izlet 14. septembra v Piancavallo. Vpisovanje vsak ponedeljek in četrtek od 17. do 19. ure v Ul. Valdirivo 30 - 2. nadstr., tel. 61011.

Sekcija VZPI-ANPI Boršt-Zabrežec priredi v nedeljo, 14. septembra, izlet k Sv. Gregorju pri Sodražici ob priliki zbora osme Levstikove brigade in odkritja spomenika padlim. Vabljeni bivši borci in ostali. Vpisujeta Marjo Zahar - tel. 228481 in Milka Žerjal - tel. 228230.

razne prireditve

Zadruga Ban priredi v soboto, 30., in v nedeljo, 31. 8., v Banih tradicionalno ŠAGRO POD KOSTANJI. Zabavala vas bosta ansambel Taims in Novi baroni.

mali oglasi

KUPIM knjige za 1. letnik znanstvenega liceja. Tel. 040/228658 ali 228803.

PRODAM rulotko, staro 7 let, v dobrem stanju, trenutno v kampingu Stelamaris v Umagu. Tel. 228390.

PRODAM stanovanje pri Sv. Jakobu, prenovljeno. Tel. 228390.

PRODAM hišo v Boljuncu; prostorna, z avtonomnim gretjem in dvoriščem. Tel. 228390.

OSMICO ima Romano Purič v Repnu št. 13.

PRODAM knjige za trgovski tehnični zavod za 3., 4. in 5. letnik po polovični ceni. Tel. 824389.

HIŠO Z VRTOM, tudi staro, kupim v Trstu ali bližnji okolici. Tel. 414542.

PRODAM vinsko kad iz murve 10 hl, domače izdelave, v dobrem stanju. Tel. 229234 v večernih urah.

ČEBELE v AŽ panjih ali brez njih prodam. Tel. 003867/72778 — popoldne.

DIPLOMANT trgovskega zavoda I. Cankar, z odsluženim vojaškim rokom, išče zaposlitev kot knjigovodja ali uradnik. Tel. (0481)798026.

PRODAM fiat 128 v dobrem stanju, cena po dogovoru. Tel. 211893 v večernih urah.

DEKLE išče manjše stanovanje v najem - lokacija mestno središče, Opčine ali Prosek. Telefonirati od 14. do 15. ure na št. 69392.

KUPIM staro hišo z vrtom na Krasu. Tel. 568047.

PRODAM ali zamenjam za ape 50 ford transit diesel, karoserija v dobrem stanju, cena po dogovoru. Telefonirati po 20. uri na št. 576546.

VAJENCA starega 15/16 let (obvezno znanje slovenščine) išče trgovina jestvin v predmestju Gorice. Pismene ponudbe na Upravo Primorskega dnevnika, Drevored 24 maggio 1, 34170 Gorica, pod šifro »Vajenec«.

16—LETNO DEKLE išče prvo zaposlitev. Tel. 040/213182.

kino

ARISTON - 21.00 **Fratello di un altro pianeta**, fant., ZDA 1984; r. John Sayles; i. Joe Morton, Darryl Edwards.

LETNI KINO V LJUDSKEM VRTU - 21.15 **Mask, dietro la maschera**, dram., ZDA 1985; r. Peter Bogdanovich; i. Cher, Sam Elliot.

NAZIONALE II - 16.00, 22.00 Mesec skrhiljivke: **Reanimator**, □

NAZIONALE III - 16.00, 22.00 **Un mercoledì da leoni**, dram., ZDA 1982; r. John Milius; i. Jean-Michael Vincent, William Katt.

NAZIONALE I - 16.00, 22.00 **Incontri molto particolari**, porn., □□.

EDEN - 16.00, 22.00 **Caldi piaceri**, porn., □□

GRATTACIELO - 17.00, 22.15 **I 5 della squadra d'assalto**, krim., ZDA 1985, 110'; r. Paul Michael Glaser; i. Stephen Lang, Lauren Holly.

CAPITOL - Danes zaprto.

EXCELSIOR I - 17.00, 22.15 **Rocky III**, ZDA 1982; r. S. Stallone; i. Sylvester Stallone, Thalia Shire.

EXCELSIOR II - 17.30, 22.00 **Scuola di sesso**, porn., □□

FENICE - Danes zaprto.

MIGNON - 16.00, 22.00 **Tootsie**, r. Sydney Pollack; i. Dustin Hoffman, Jessica Lange.

ALCIONE - Zaprto.

LUMIERE FICE - Zaprto do 29. avgusta.

VITTORIO VENETO - Zaprto.

RADIO - 15.30, 21.30 **Pleasure Channel**, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

razstave

V Sesljanu na sedežu Turistične ustanove: Kamnarska umetniška obrt v Nabrežini - ob 2000-letnici kamnolomov. Razstavljajo: Ivan Ballarini iz Šempolaja, Nino Bon iz Križa, Antonio Mosetti in Milan Pernarčič iz Nabrežine, Albert in Miloš Zidarič iz Šempolaja.

V Palači Costanzi (Trg Unità) je do konca meseca na ogled zgodovinska razstava SANJE O VALČKU - dunajska opereta v Italiji.

Na Gradu sv. Justa so do 31. t. m. razstavljene STARINSKE MUČILNE NAPRAVE.

včeraj-danes

Danes, SREDA, 27. avgusta
MONIKA

Sonce vzide ob 6.20 in zatone ob 19.53 - Dolžina dneva 13.33 - Luna vzide ob 23.15 in zatone ob 14.48.

Jutri, ČETRTEK, 28. avgusta
AVGUŠTIN

PLIMOVANJE DANES: Ob 01.57 najvišje -6 cm, ob 5.59 najnižje -19 cm, ob 13.48 najvišje 26 cm, ob 23.51 najnižje -17 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 21,8 stopinje, zračni tlak 1014 mb ustaljen, veter 6 km na uro severozahodnik, vlaga 58-odstotna, nebo rahlo pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 24 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Vincenzo Notaro, Mauro Coretti, Solidea Facci, Michela Guastini, Sara Laura Borrata, Alex Murador, Stefano Paccione, Chiara Fumich.

UMRLI SO: 85-letna Geni Pavanello, 70-letni Emilio Giuntini, 78-letna Giuseppina Ventura, 85-letni Luciano Valente, 87-letna Antonia Palme, 43-letna Rita Bartoli, 71-letna Bianca Coretti, 73-letni Alfieri Cumin, 61-letni Luciano Schmerl, 77-letna Maria Fato, 67-letni Giuseppe Militti, 79-letna Luigia Giraldi, 87-letna Giovanna Damiani, 78-letna Nerina Bortoluzzi, 82-letni Giuseppe Lagoi, 81-letna Giovanna Crazman, 79-letni Vittorio Gamba, 85-letna Alberta Vigna, 77-letni Rodolfo Calzi, 39-letna Marina Sabini Cerar.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 25., do sobote, 30. avgusta 1986
Dnevna služba - od 8.30 do 19.30
Trg Goldoni 8, Ul. Belpoggio 4, Ul. L. Stock (Rojan), Trg Valmaura 11, Ul. Rossetti 33, Ul. Roma 16.
SESLJAN (tel. 299751), BAZOVICA (TEL. 226210), ŽAVLJE (tel.274630) - samo po telefonu za najnujnejše primere.
Nočna služba - od 19.30 do 8.30
Ul. Rossetti 33, Ul. Roma 16.
SESLJAN (tel. 299751), BAZOVICA (tel. 226210), ŽAVLJE (tel.274630) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

menjalnica

NAKUPNI TEČAJI 26. 8. 1986

Ameriški dolar	1.395.—	Japonski jen	8.—
Nemška marka	686.—	Švicarski frank	852.—
Francoski frank	208.—	Avstrijski šiling	97.—
Holandski florint	608.—	Norveška krona	190.—
Belgijski frank	32.—	Švedska krona	200.—
Funt šterling	2.060.—	Portugalski eskudo	9.—
Irski šterling	1.880.—	Španska peseta	10.—
Danska krona	180.—	Avstralski dolar	800.—
Grška drahma	9.—	Debeli dinar	2,60
Kanadski dolar	985.—	Drobni dinar	2,60

BCTKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA Tel. Sedež 61446 - 68881 Agencija Domjo 831-131

KRAJI V SLOVENIJI, ISTRI IN KVARNERSKEM ZALIVU, KJER SI LAHKO NABAVITE PRIMORSKI DNEVNIK:

LJUBLJANA: v vseh večjih kioskih
ob nedeljah: kioska na avtobusni postaji
kiosk na peronu železniške postaje
kiosk v Kliničnem centru
kiosk Borba na Titovi cesti
kiosk Emona na Titovi (nasproti hotela Slon)
kiosk Figovec ali na Trdinovi cesti ali kiosk nasproti hotela Lev (izmenično)

KRANJSKA GORA: kiosk Delo TTL Tobak Hotel Kompas

BOHINJSKA BISTRICA: kiosk TTG tudi ob nedeljah

BOHINJ - JEZERO: Turistično društvo - tudi ob nedeljah
Hotel Zlatorog - tudi ob nedeljah

BLED: kiosk Casinò
kiosk Delo - Petrol
kiosk Delo - Avtobusna postaja
Avtokamp Šobec

ROGAŠKA SLATINA: kiosk TTL hotel Donat - tudi ob nedeljah
kiosk Delo - Pernat-Mašera - tudi ob nedeljah

BOVEC: kiosk TTL
kavarna na trgu (samo od nedeljah)

TOLMIN: kiosk Delo na avtobusni postaji
kiosk TTL Leban Dragica
bife Pirih (samo ob nedeljah)

KOBARID: kiosk TTL
gostilna Kotlar (samo ob nedeljah)

DOBROVO: kiosk Delo

SOLKAN: Market Primorje
bife Soča (samo ob nedeljah)

NOVA GORICA: vsi kioski
avtobusna postaja (ob nedeljah)

ŠEMPETER: kiosk TTL - Štrukelj
kiosk TTL - Mavec
kiosk Delo - Drnovšček
Market Primorje

VRTOJBA: Market Primorje

MIREN: kiosk Delo

RENČE: kiosk TTL

BRANIK: Market Primorje

KOSTANJEVICA NA KRASU: Market Primorje

ŠEMPAS: Market Primorje

OZELJAN: Market Primorje

AJDOVŠČINA: kiosk Delo - Fabčič - Zonta
kiosk TTL (tudi ob nedeljah)

POSTOJNA: Knjigarna Primorski tisk
kiosk Delo na avtobusni postaji
kavarna Jadran (samo ob nedeljah)

ILIRSKA BISTRICA: kiosk TTL
na Gregorčičevi ul.
kiosk TTL na Cankarjevi ul.
kiosk TTL na avtobusni postaji

SEŽANA: kiosk TTL - Partizanska 33
Supermarket "Kras" (tudi ob nedeljah)
bife Timav na avtobusni postaji (tudi ob nedeljah)

DUTOVLJE: Market Kras

KOMEN: Market Preskrba

GORJANSKO: Market Kras

LOKEV: Market Preskrba (tudi ob nedeljah)

DIVAČA: kiosk Delo na avtobusni postaji

KOZINA: blagovna hiša Timav (tudi ob nedeljah)

ŠKOFIJE: kiosk Barolin

ANKARAN: kiosk Delo posl. št. 16

KOPER: vsi kioski Dela in Primorskega tiska
ob nedeljah: kiosk Delo
na avtobusni postaji
in kiosk Primorski tisk na Kidričevi ulici

IZOLA: kiosk Delo št. 3
kiosk Primorski tisk
kiosk Babič - Ul. 1. maja
Samopostrežna restavracija Stavbenik - Cankarjev drevored 17 (samo ob nedeljah)

PIRAN: knjigarna Primorski tisk
kiosk Volčič - Tartinijev trg
kiosk Cvetič - Tartinijev trg (tudi ob nedeljah)

PORTOROŽ: Primorski tisk - knjigarna (tudi ob nedeljah)

V glavnih kioskih:
SAVUDRIJA
NOVI GRAD
UMAG
VRSAR
POREČ: kamping Solaris
ROVINJ
PULJ
LABIN
MALI LOŠINJ
VELIKI LOŠINJ
OPATIJA
REKA
KRK: Krk, Baška, Punat, Omišalj, Njivice
RAB
PAG

Razgovor z Armandom Škerlavajem in Brunom Kraljem

Naši šolniki v Maleziji, kjer so se spoznali z ljudmi in njihovimi običaji

Je čas počitnic, čeprav še že bližamo njihovemu koncu.

Če so se nekoč naši ljudje zadovoljili s počitnicami v hribih, na morju, pri sorodnikih - torej vedno v krajih, ki so bili tako časovno, kot denarno vsem dostopni, se danes mnogi odločajo za potovanja v bolj oddaljene kraje, od koder prihajajo polni lepih vtisov, doživetij in spoznanj, da je pač danes svet mahjen, čeprav nas še vedno ločijo kilometri in kilometri, pa tudi navade, običaji in tudi sam način življenja.

Skupina naših šolnikov se je podala kar v daljno Malezijo. Potovanje je organizirala agencija Aurora; skupina, v kateri so bili tudi naši šolniki je štela 30 udeležencev - polovica jih je bilo Slovencev, ostali pa so bili Tržačani italijanske narodnosti. Izlet je trajal od 3. do 12. avgusta. Vsi so se vrnili zdravi, zadovoljni in navdušeni.

Dva od teh šolnikov smo »ujeli« na razgovor - Bruna Kralja in Armanda Škerlavaja in se z njima zapletli v klepet o tem potovanju, o njunih vtisih in pač o vsem, kar jim je bilo na tem izletu zanimivo, kar so videli, doživeli in kar tudi zlepa ne bodo pozabili.

Takole sta nam povedala: odpeljali so se z letalom iz Ljubljane do Beograda, od tu pa do Dubaya na skrajnem jugu Arabskega polotoka. Pot so nadaljevali z drugim letalom do Singapura.

»Kar nas je najprej presenetilo so bila izredno moderno urejena letališča. Pregledi so bili sicer zelo strogi, a vse se je dalo prenesti. Ko smo prišli v Singapur, smo zopet z drugim letalom nadaljevali pot v glavno mesto Malezije Kuala Lumpur, ki šteje okrog 700.000 prebivalcev.« Tudi tu so bili naši šolniki presenečeni nad lepoto mesta, nad izredno lepimi hoteli in nad vsem, kar so videli.

»Vročina je bila sicer neznosna, vlaga zelo velika. Nismo pa preveč trpeli, ker imajo vsi hoteli ohlajevalne naprave, kot jih imajo tudi taksiji, pa restavracije, avtobusi in vsa stanovanja. Tu seveda ne poznajo ogrevalnih naprav. Dan traja 12 ur, noč prav toliko. Ker smo bili v bližini ekvatorja, ni bilo pričakovati vremenskih sprememb: tu poznajo le suho in deževno obdobje, ki pa se po temperaturi ne razlikujeta bogve kako..«

Kaj vas je ob vašem prihodu v to daljno azijsko deželo najbolj začudilo ali presenetilo?

»Pričakovali smo si zaostalo deželo, pa smo naleteli na kar moderno urejeno državo, ki s hitrimi koraki stopa na pot gospodarskega razvoja. Imeli smo vtis, da vlada v državi red, da so ljudje zelo vljudni, prijazni, a ne vsiljivi. Zelo lepi so tudi po zunanjosti. Prišli smo tja, ko so imeli volitve. Nič ni bilo izgredov: na volitvah sta nastopali dve stranki: muslimanska, ki je zelo močna, saj je muslimanov v tej državi po številu največ in stranka, ki zagovarja versko strpnost med vsemi skupinami, ki sestavljajo državo, med muslimani, Kitajci, Indijci in Evroazijci. Kasneje smo izvedeli, da je na volitvah zmagala tako imenovana zmerna stranka.

Malaka — vhod v kitajsko svetišče

Z domačini ste se pogovarjali po angleško, čeprav bodo sedaj uvedli v Maleziji, kot glavni jezik bahasa, kot mu pravijo. Tu imajo svoje četrti in naselja Kitajci, ki so predvsem dobri trgovci, tu živijo še druge narodnosti - na videz v sporazumevanju, vendar obstajajo med njimi tudi trenja.

»Država Malezija je v velikem razvoju. Imajo velike plantaže za pridelovanje palmovega olja in kavčuka, so pa tudi na prvem mestu v svetu v pridobivanju kositra.«

Ste videli še druga mesta? Ste kaj posebnega doživeli?

»Obiskali smo Huantan, ki leži na vzhodni obali malezijskega polotoka; to je obmorsko letovišče, s prekrasnimi hoteli in izredno lepo obalo. Videli smo, da vozijo šoferji po levi, da pa tudi kar precej spoštujejo cestne predpise. Sami smo si potem organizirali izlet v džunglo, ker smo se hoteli srečati z domorodci, ki živijo še tako primitivno kot je živel človek pred tisočletji. Prepotovali smo veliko kilometrov z avtobusom, nato po reki, nato pa še po jezeru Chivie, ki je poraščeno z lepimi lokvanji. Ker smo prišli tja v sušnem obdobju, smo morali naše čolne celo sami porivati. Na vsak način je bilo to za nas veliko doživetje.«

Sogovornika sta nam povedala, da so si ogledali tudi Malako, to je staro zgodovinsko mesto, na povratku pa seveda tudi Singapur, ki je spadal do leta 1964 k malezijski konfederaciji. To je izredno mesto, z visoko razvito tehnologijo in dobro razvito trgovino. »Tu te umijejo brez vode,« sta nam povedala, »tako spretni trgovci so, čeprav so cene veliko nižje, kot pri nas.«

Kaj pa s hrano ste bili zadovoljni? In zdravi ste se vrnili vsi?

»Hrana je bila odlična, predvsem tista malezijska pa močno začinjena, a zelo dobra. Imajo še kitajsko kuhinjo, ki je tudi znana po svojih posebnostih, v hotelih pa je na razpolago mednarodna kuhinja. Nič nam ni škodilo, vsi smo bili zdravi.«

»Kot šolniki smo se seveda pozanimali tudi, kako je tam s šolo. Šola traja skozi vse leto. Počitnice imajo le sedem tednov: v decembru in januarju ter dva tedna v aprilu in dva tedna v avgustu. Ustroj šolstva je še vedno angleškega tipa. Otroke prevažajo v šolo s šolabusi. Vsi šolarji so enako oblečeni - dekleta v glavnem po muslimansko, ker je muslimanov tu največ. Plača učiteljev je odvisna od službenih let. Na vsak način ni ravno nizka ter so lahko z njo prav zadovoljni.«

Pa vi ste bili z izletom zadovoljni?

»Zelo. Ni bilo le prijetno doživetje; to je predstavljalo za nas vse pomembno spoznanje tako oddaljene države, njenih prebivalcev in njenih običajev in njihovega načina življenja. Veseli smo, da smo se tega izleta udeležili.«

N. L.

Izlet v džunglo

filmi na tv zaslonu

kinoatelje

EVROPEJCA - The Europeens, Velika Britanija 1979.
Režija: James Ivory. Igrajo: Lee Remick, Robin Ellis, Wesley Addy, Lisa Eichorn, Tim Woodwoard.
TV LJUBLJANA, ob 19.55.

Henry James je ameriški pisatelj, ki je v glavnem živel v Evropi, v Londonu, kjer je tudi postal angleški državljan. Zato so njegovi romani prežeti z osnovnim konfliktom in čustvenim vzporedjem dveh svetov, starega in novega, zrelega in gotovega na eni strani, odprtega in naivnega na drugi.

Evropejca, brat in sestra, potujeta v ZDA na obisk k ameriškim sorodnikom. Vendar njune reakcije na »novi« svet so različne: bohemski Felix se hitro znajde, navidez zgovorna Evgenia pa - kot prepričljiva prispodoba stare Evrope - ne zmore sprejeti duha in navad nove celine.

ARDENNE '44 UN INFERNO - Castle Keep, ZDA 1969.
Režija: Sidney Pollack, Igrajo: Burt Lancaster, Peter Falk, Patrick O' Neal, Jean-Pierre Aumont, Scott Wilson.
RAI 2, ob 21.40.

Tipična vojna zgodba, med zasebnim in javnim. Ameriški major Falconer zasede s svojo edinico francoski grad, kjer prebiva bogati lastnik s soprogo in s številnimi dragocenostmi. Grad je namreč strateško zelo važen za obrambo ameriških čet proti nemški protiofenzivi v Ardenih.

»Graščak« je pripravljen na vse, celo dati na razpolago lastno ženo, samo da bi rešil grad in umetnine, ki so v njem. Poznamo Pollackov hladen in odmaknjen odnos do njegovih junakov in do človeških slabosti, zato si lahko predstavljamo, do česa bo privedla ta morbozna navezanost na lastnino in bogastvo.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1

11.15 Televideo
13.00 Balet: Maratona d'estate
13.30 Dnevnik
13.45 Film: Sotto dieci bandiere (dram., It. 1960, r. D. Coletti, i. V. Heflin, C. Laughton, E. Rossi Drago)
15.35 Lutkovna serija: Muppet show
16.00 Risanka: Pac Man
17.00 Nanizanka: Sette spose per sette fratelli - Erba proibita
17.35 Risanka: Grisù il draghetto
17.50 Šport: evropsko prvenstvo v atletiki
19.40 Jutrišnji almanah
19.50 Vremenska napoved
20.00 Dnevnik
20.30 Nanizanka: Professione pericolo - L'anticamera dell'inferno
21.25 Dokumentarec: Destinazione uomo - Morenos della selva
22.15 Dnevnik
22.25 Filmske novosti: Appuntamento al cinema
22.30 Športna oddaja: Mercoledì sport
0.15 Dnevnik

RAI 2

13.00 Dnevnik
13.15 Nanizanka: Saranno famosi - Il mostro che divorò Las Vegas
14.10 Zabavna oddaja: L'avventura, vmes risanka Esteban e le misteriose città d'oro in nanizanka Folly Foot
17.00 Film: I fortunati (kom., Fr. 1963, r. P. De Broca, J. Pinoteau in J. Girault, i. L. De Funes, M. Darc)
18.30 Športne vesti
18.40 Nanizanka: C'era una volta un samurai
19.45 Dnevnik
20.20 Športne vesti
20.30 Zabavni spored: Crazy Boat, vodi Ivana Monti
21.30 Dnevnik
21.40 Film: Ardenne '44: un inferno (vojni, ZDA 1968, r. S. Pollack, i. B. Lancaster, P. O' Neal, J. P. Aumont)
23.30 Dnevnik
23.40 TV film: Sorella, sorella (r. J. Berry, i. D. Carroll, D. A. Williams, I. Cara)

RAI 3

19.00 Dnevnik
19.25 Informativna oddaja: Sembra ieri
20.00 Dokumentarec: Geografia oggi
20.30 Film: Vortice (dram., It. 1953, r. R. Matarazzo, i. S. Pampanini, M. Girotti)
22.10 Dokumentarec: Delta serie
23.10 Dnevnik
23.35 Zabavnoglasbena oddaja: Moda e spettacolo , vodi Claudio Lippi

Gost današnjega Muppet Showa bo Dizzy Gillespie, RAI 1, 15.35

RTV Ljubljana

18.20 Poročila
18.25 Otroški spored: Slovenske ljudske pravljice - O dobrem kovaču
18.40 Dokumentarna oddaja: Narodni parki - Skadarsko jezero
19.10 Risanka
19.24 TV in radio nocoj
19.26 Zrno do zrna
19.30 Dnevnik in vremenska napoved
19.50 Film tedna: Evropejca (VB 1979, r. James Ivory; i. Lee Remick, Robin Ellis, Wesley Addy)
21.15 Risanka
21.30 Dnevnik
21.58 TV in radio nocoj in jutri
22.00 Dokumentarec: Lastovo

Film In tre sul Lucky Lady je na sporedu na Canale 5 ob 21.30

TV Koper

17.00 Otroški program, vmes risanka Lamu deklica iz vesolja
17.40 Stuttgart: evropsko prvenstvo v atletiki, vmes ob 18.55 TV Novice, 19.30 TVD Stičišče, 22.15 TVD Vsedanes
22.25 Nadaljevanka: La trappola originale (r. Silvio Maestranzi; i. Helmut Griem, Delia Boccardo, 1. del)
23.45 Nanizanka: Lucy

Zaradi TV prenosa evropskega atletskega prvenstva iz Stuttgarta oddaja Odprta meja odpade. Med današnjimi tekmovanji bodo tudi finalni tek na sto metrov za moške in ženske, tek na 10 km za moške, ženski maraton in met krogle

CANALE 5

8.25 Nanizanke: Mary Tyler Moore, 8.45 Maude, 9.15 Dalle nove alle cinque, 9.40 Alice, 10.00 Una famiglia americana
11.00 Nadaljevanka: Navy
11.45 Nanizanki Love Boat, 12.40 Lou Grant
13.30 Nadaljevanka: Navy
14.30 Film: Fra' Diavolo (dram., It. 1941, r. L. Zampa; i. E. Fieramonte)
16.30 Nanizanke: Hazzard, 17.30 Il mio amico Ricky, 18.00 L'albero delle mele, 18.30 Dalle nove alle cinque, 19.00 Arcibaldo, 19.30 Kojak
20.30 Znanstveni tednik: Big Bang Estate
21.30 Film: In tre sul Lucky Lady (kom., ZDA 1976, r. S. Donen; i. G. Hackman, L. Minelli)
23.45 Nanizanki: Sceriffo a New York, 1.15 Ironside

RETEQUATTRO

8.30 Nanizanki: I giorni di Brian, 9.20 Mary Benjamin
10.10 Film: La prima delusione di Toby (kom., 1982, r. G. Trikonis; i. L. Swift, M. S. Anderson)
11.50 Nanizanka: Switch
12.45 Otroški spored: Ciao ciao, vmes risanke Speedy Buggy, Wheelie and the Chopper Bunch, Banana Splits, La valle dei dinosauri
14.15 Nanizanke: Bravo Dick, 14.45 Con affetto Sidney, 15.15 Charleston
15.45 Film: Jennifer, storia di una donna (kom., ZDA 1979, r. Guy Green; i. E. Montgomery)
17.50 Nanizanke: Mary Benjamin, 18.40 Mai dire si, 19.30 Westgate
20.30 Nadaljevanka: Yellow Rose (9. del)
22.20 Nanizanke: Detective per amore, 23.10 Vicini troppo vicini, 23.40 I Ropers
0.10 Film: Buffet Freddo (kom., 1979, r. Bertrand Blier; i. G. Depardieu)

ITALIA 1

8.20 Nanizanki: Sanford and Son, 8.45 Daniel Boone
9.35 Film: Il bandito nero (vest., ZDA 1967, r. A. Rafkin; i. J. Lord, J. Farentino)
11.00 Nanizanke: Sanford and Son, 11.30 Lobo, 12.30 Due onesti fuorilegge, 13.30 T. J. Hooker
14.15 Glasbena oddaja: Deejay Television
15.00 Nanizanka: Fantasilandia
16.00 Otroški spored: Bim, Bum, Bam, vmes risanke Tarzan, Thunderbirds, Il clan di Charlie Chan, Lo specchio magico
17.55 Nanizanke: La famiglia Addams, 18.15 Star Trek, 19.15 Storie di maghi e di guerrieri
20.00 Risanka: Memole dolce Memole
20.30 Nanizanka: Riptide
21.25 Športna oddaja
23.25 Nanizanke: La banda dei sette, 0.15 Madigan, 1.30 Kazinsky

EURO TV TELEPADOVA

13.00 Risanke: Uomo Tigre, Charlotte
14.00 Nadaljevanki: Anche i ricchi piangono, 15.00 Andrea Celeste
15.30 Nanizanka: Missione impossibile
16.30 Nanizanka: Viaggio in fondo al mare
17.30 Risanke: Kimba, 18.00 I predatori del tempo, 18.30 Uomo Tigre, 19.00 Sport Billy
19.30 Nanizanka: Mork & Mindy
20.00 Risanke
20.30 TV film: Cinema! (r. P. Avati, i. G. Cavina, C. Delle Piane, L. Capolicchio, 2. del)
21.30 Film: La femme en bleu (dram., 1973, r. M. Deville; i. M. Piccoli, L. Massari
23.30 Film
1.15 Nanizanka: Brett Maverick)

TELEFRIULI

13.00 Film: Crociera di lusso (kom., r. R. Whore, i. G. Brent, J. Powell)
14.30 Risanka: Hanna & Barbera
15.30 Glasbena oddaja: 18.30 Nanizanka: Mr. Horn
19.30 Dnevnik
20.40 Film: Inferno (dram., r. R. Baker; i. R. Ryan, R. Fleming)
22.30 Dnevnik
23.00 Nanizanka: The Bold Ones

TELEQUATTRO

(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Fatti e commenti

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Kratka poročila; 7.20—8.00 Dobro jutro po naše; 8.10 Gledališki glasovi po stezah spominov; 8.40—10.00 Glasbeni almanah; 9.00 Roman v nadaljevanjih: Plebanus Joannes (2. del); 10.10 Koncert v občinskem gledališču v Tržiču; 11.35—13.00 Glasbeni almanah (2. del); 12.00 Sestanek ob 12.00: S potovanja po Afriki; 13.20 Zborovska glasba; 13.40 Glasbeni almanah; 14.10—17.00 Poletni mozaik: Glasbeni portret Urbana Kodra, 16.00 Beležka; 17.10 Klasični album; 18.00 Literarne podobe; 18.30 Poletni mozaik.

LJUBLJANA

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00 Poročila; 4.30—8.00 Jutranji spored; 8.05 Počitniško popotovanje; 8.30 Zabavni zvoki; 9.05 Glasba; 10.05 Rezervirano za...; 11.05 Znano in priljubljeno; 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji; 12.10 Veliki zabavni orkestri; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Ob izvirih ljudske glasbe; 13.30 Od melodije do melodije; 14.05 Razmišljamo, ugotavljamo; 14.25—15.25 Mozaik; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Vrtiljak želja; 17.00 Studio; 18.00 Zborovska glasba; 18.30 S knjižnega trga; 19.00 Radijski dnevnik; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Minute z ansamblom Mihe Dovžana; 20.00 Koncert za besedo; 20.25 S slovenskimi interpreti; 21.05 Odlomki iz opere Sneguročka; 22.30 Zimzelene melodije; 22.50 Literarni nokturno; 23.05 Jazz.

RADIO KOPER (slovenski program)

13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.00 Glasba; 6.05 Danes se spominjamo; 7.00 II. jutranja kronika; 7.30 Jutranji servis 8.00 - 13.00 Prenos II. programa Radio Ljubljana; 13.00 Danes na valu Radia Koper; 14.40 Zanimivost - Pesem tedna; 15.00 Glasbeni kiosk; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.35 Glasba.

RADIO KOPER (italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Radijski dnevnik; 6.00 Glasba; 6.45 Koledarček; 7.00 Dober dan; 8.00-12.00 Prisrčno vaši; 8.15 Flash back; 9.00 Po vaši izbiri; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Popevka tedna; 10.10 Otroški kotiček; 10.35 Vstop prost; 11.00 Petkov kviz; 11.30 Na prvi strani; 12.00 Glasba po željah; 14.30-20.00 Glasbeni program; 15.00 Rubrika o kulturi in umetnosti; 15.45-19.30 Splash; 16.00 Besede in glasba; 16.15 Edig Galletti; 16.33 Music shop; 17.00 Sestanek s Kompasom; 17.45 Evergreen; 18.00-18.30 Pulj kliče Koper; 18.45 Nocoj z ...; 19.00 Jazz; 20.00—6.00 Nočni spored.

RADIO OPČINE

10.00 Matineja z Alenko; 15.00 Poletni cocktail, vodi Rok; 19.00 Glasba po željah, v studiu Sabina; 21.00 Mixture, vodi Mitja.

Odobren načrt za ureditev okolja jezera

Prebivalci v Doberdobu zaskrbljeni zaradi vojaških vaj preblizu vasi

V Doberdobu je marsikateri vaščan zaskrbljen zaradi streljanja in drugih vojaških dejavnosti, ki jih enote vojske v zadnjem času vse pogosteje imajo v neposredni bližini vasi. Ta skrb je prišla do izraza tudi na seji občinskega sveta, kjer je svetovalec Karlo Ferletič pozval upravo, naj pri vojaških oblasteh posreduje, da bi se manevri ne odvijali tik ob vasi, ko vojska že itak razpolaga s streliščem nad Selcami.

»Rad bi vedel, če je res nujno, da se vojaki vadijo v streljanju nekaj desetin metrov nad vasjo, torej v neposredni bližini hiš, kot se je pripetilo še prejšnji teden,« je dejal Ferletič. »Nevarnost sem lahko okusil na lastni koži, ko sem se v preteklosti med nabiranjem gob znašel sredi križnega ognja, mimo tega pa povzroča streljanje tudi v nočnih urah močan ropot in moti počitek Doberdobcev.« Župan Lavrenčič je zagotovil, da bo uprava posredovala pritožbe občanov pristojnim vojaškim oblastem.

Med točkami dnevnega reda seje, na kateri so svetovalci z določenimi manjšimi popravki ponovno odobrili proračun za tekoče leto, naj omenimo odobritev načrta tretje skupine del za ureditev okolja Doberdobskega in Laškega jezera. Gre za nadaljno čiščenje dna jezera in sicer kanala, ki povezuje oba globlja bazena, doberdobskega in jameljskega. Poleg tega je v načrtu predvidena postavitev dvojezičnih tabel z oznako zemljepisnih in naturalističnih, pa tudi zgodovinskih in socioloških zanimivosti območja. Skupno bo poseg veljal 130 milijonov lir. Od tega bo šla komaj desetina v breme Občine, 117 milijonov pa bo prispevala Dežela na osnovi zakona št. 11/83. Načrt je svet odobril z glasovi večine, medtem ko je predstavnik opozicije potrdil že večkrat izraženo nasprotovanje posegom na območju jezera.

Z enakim razmerjem sil so svetovalci tudi potrdili dva odborova sklepa v zvezi z gradnjo nove srednje šole. S prvim je odbor poveril dela za postavitev naprav za ogrevanje poslopja (predviden je strošek 18 milijonov lir), z drugim pa sklenil najem 46 milijonov posojila (namesto predvidenih 41) za nakup šolske opreme. Slednji sklep je bil potreben, ker bo prispevek Dežele v ta namen znašal 25 in ne 30 milijonov lir, poleg tega pa bo približno sedem milijonov prispevala Občina iz lastnih sredstev. Na kritiko opozicije, češ da bi teh sklepov ne smel sprejemati odbor, pač pa jih dati v razpravo in odobritev občinskemu svetu, je župan odvrnil, da so to pot izbrali zaradi hitrejše odobritve, saj bi v nasprotnem primeru ne mogli zagotoviti izvršitve del pred skorajšnjim pričetkom šolskega leta.

Dr. Paolo Sluga novi tajnik PLI

Kot smo svojčas že poročali je prišlo v goriški liberalni stranki do notranjih sprememb. Članstvo je iz vodstva izločilo dosedanjega tajnika Prandija. Novo vodstvo se je sestalo te dni in razdelilo funckije v odboru.

Pokrajinski tajnik je dr. Paolo Sluga, podtajnik pa Franca Graniti-Majo. Predsednik je dr. Sergio Falzari, podpredsednik odv. Luciano Loricchio. V vodstvu so še, kot voljeni člani, Wallj Barcarolo, Carlo Cappellari in Ruggero Louvier, kot člani s posebno pristojnostjo pa prof. Clemente Piccinini, odv. Rambaldo Zucalli, inž. Sergio Fornasir in dr. Adriano Marzini.

Zadovoljstvo letoviščarske ustanove

Turistična bera v Gradežu v tem poletju pozitivna

Gostinci in vsi turistični delavci v Gradežu so z dosedanjo turistično bero zelo zadovoljni. V več krajih Italije se tisti, ki imajo opravka s turizmom, pritožujejo, da jim gre slabo: da ni bogatih Američanov, ki se bojè terorizma; da ni Nemcev in drugih Evropejcev, ker da so raje ostali doma zaradi Černobila, metanola in še kaj podobnega. V Gradežu pa, kjer so cene turističnih storitev dražje kot v tistih krajih (beri Lignano, Jesolo, Rimini itd.), kjer so se odločili za nudenje cenenih turističnih uslug imajo več turistov kot lani. Na slabšem so sicer bili v prvi polovici leta. V Gradež pridejo namreč Nemci in Avstrijci že v maju in juniju. Letos jih je tačas bilo manj. Povečalo pa se je število turistov tako v juliju kot v avgustu, tako da so v Letoviščarski ustanovi že takoj po velikem šmarnu z zadovoljstvom ugotavljaji, da so dotlej uradno zabeležili tri odstotke več turistov kot lani v enakem časovnem razdobju. To pa je seveda veliko več od pričakovanj, saj se sosedje v Lignanu in Jesolu pritožujejo, da imajo letos za nekaj odstotkov manj turistov kot lani. Že lani je tam bilo manj turistov kot leto prej, v Gradežu pa so tudi lani imeli prirastek.

Zakaj v Gradežu uspeh? Cene so res višje kot drugod. Vendar so tu usluge boljše. Predvsem je tu mir. Pol ure pred polnočjo je v Gradežu vse tiho. Ljudje se tu zares odpočijejo. Mlajšim, ki si žele nočne zabave, služijo lokali, ki pa so izven mestnega središča, tako da nihče ne moti spečih ljudi.

Pa tudi marsikaj drugega v Gradežu nudijo turistom. Izlete s čolnom po laguni. Izlete z avtobusi v Videm, Čedad, Gorico, Palmanovo, Oglej, Trst, Postojno in Lipico. Izlete s parnikom v Poreč. Vsak večer koncerte in druge prireditve na mestnih trgih, v Parku rož, in še kje drugje. Skratka, v Gradežu so na turista zelo pozorni.

V teh dneh je v Gradežu, poleg številnih drugih gostov, tudi 600 avstrijskih in nemških zdravnikov, ki tu kongresujejo. S seboj so pripeljali tudi družinske člane. Pacientom bodo doma svetovali naj gredo poleti v Gradež. Turistov pa imajo v Gradežu vse polno tudi iz raznih krajev Severne Italije.

GLASBENA MATICA GORICA

Vpisovanje v šolo GLASBENE MATICE se prične 1. septembra in zaključi 12. septembra. Vpisovanje je vsak delavnik v Ul. Croce 3 od 10. do 12. ure in od 14. do 16. ure. Pojasnila tudi po telefonu (št. 84508).

Naknadno bo vpisovanje v podružnicah v Sovodnjah, Doberdobu in Štandrežu.

Spet nesoglasja v Števerjanu

V Števerjanu je v teh dneh spet veliko razburjenja. Bajè je moral domači župnik Ambrož Kodelja na goriško nadškofijo, kjer so predstojniki od njega hoteli izvedeti kaj se dogaja v cerkvenem občestvu te briške vasi. Bajè so nekateri župljani poslali goriškemu nadškofu pismo s katerim zahtevajo, da bi tega župnika odstranil iz števerjanske cerkve. V Gorici naj bi bili župnika povabili, da ta sam odstopi. Ta pa da se je temu uprl, še zlasti sedaj, ko smo v začetku šolskega leta. O stvari naj bi govorili torej spet kasneje.

V tej briški vasi se nekateri zaganjajo v župnika, ker da se jim noče udinjati. Vere noče mešati s politiko. Zaradi tega je v Števerjanu čuti glasove, da so se nekateri spet približali cerkvi. Seveda to nekaterim ni všeč in zaradi tega ne izgubijo priložnosti, da ne bi črnili duhovnika. Hudujejo se celo nad tem, da se je domači župan sešel z nadškofom, ko je ta prišel birmovat v Števerjan. Sedanji župnik Kodelja je v Števerjanu že dve leti. Prihaja iz Kanala, iz Jugoslavije. V goriškem zamejstvu imamo pravzaprav že več duhovnikov, ki so prišli iz sosedne države. Med zamejskimi duhovniki namreč ni prirastka. Povprečna starost je že kar preko šestdeset let. Zaradi tega nekateri župniki, ki prihajajo k nam iz Jugoslavije, hočejo vzgajati ljudi v verskem duhu in se nočejo mešati v naše zamejske politične probleme. To pa nekaterim, kot kaže števerjanski primer, ni všeč.

Avtobusni listki

Goriško občinsko podjetje obvešča uporabnike mestnih avtobusov, da so trenutno veljavni le avtobusni listki 7. serije (kartončki so bele barve) s serijsko številko višjo od 41.000 ter 8. serije (kartončki so rumene barve).

Podpora gledališčem

Goriška prefektura obvešča, da je Ministrstvo za turizem in prireditve izdalo okrožnico o prispevkih za gledališko dejavnost v sezoni 1986/87. Okrožnica je na razpolago interesentom, vsak delavnik od 10. do 12. ure v tajništvu prefekture.

Obdelana polja potrebujejo dovolj vode

Dolgoročni načrt za posodobitev namakalnega sistema na Tržiškem

Okvirni načrt prenove namakalnega sistema na območju občin na Tržiškem je v glavnem dodelan in bo še letos predložen deželni tehnični komisiji v dokončno odobritev. V pripravi je tudi izvršilni načrt za prvi poseg in sicer na območju med Zagrajem, Foljanom in Redipuglio, ža kar naj bi predvidoma že spomladi razpisali dražbo, dela pa naj bi se zaključila približno v dveh letih. Financiranje za ta prvi poseg v znesku 3,5 milijarde lir je, kakor je bilo slišati, že zagotovljeno. Prenova namakalnega sistema, ki je bil zgrajen pred osemdesetimi leti, bo potekala postopoma, saj je treba tudi med samim izvajanjem del zagotoviti možnost namakanja kmetijskih površin.

Okvirni načrt so predstavili v nedeljo, na skupščini članov Konzorcija za melioracije, v Ronkah. Na sestanku so razpravljali tudi o nekaterih drugih vprašanjih, med temi tudi o reorganizaciji konzorcijev za melioracije, o pripravah na volitve novih upravnih organov v jeseni (konzorcij ima namreč komisarsko upravo), o nujnosti soudeležbe krajevnih ustanov pri upravljanju. Glavne točke načrta preureditve namakalnega sistema je orisal inž. Guido Fornasir, ki po odloku deželne vlade vodi komisarsko upravo konzorcija. Bistvenega pomena je prehod z obstoječega sistema odkritih kanalov, na sistem orošavanja, oziroma pršenja, kar naj bi zagotovilo smotrno porabo vode, manjše stroške vzdrževanja, namakanje kmetijskih površin tudi v takih krajih, kjer doslej ni bilo mogoče. Načrt rekonstrukcije predvideva dotok 0,8 litra vode na sekundo za vsak hektar namakalne površine, ki danes znaša nekaj nad tri tisoč hektarjev, medtem ko se območje konzorcija razteza na preko šest tisoč hektarji. Upoštevati je namreč treba, da je bilo v zadnjih desetletjih veliko kmetijskih površin odvzeto kmetijstvu za industrijo, ceste, turistične in druge objekte, za gradnjo novih hiš itd.

Celotno območje konzorcija bo razdeljeno na pet odsekov, s površino od 650 do 700 hektarjev, vsak odsek pa še na manjše predele s površino okrog 20 hektarjev.

Od obstoječega omrežja bo ostal glavni kanal De Dottori, kjer so bila v zadnjih letih opravljena pomembna vzdrževalna dela na odseku med Zagrajem in Redipuglio in je podoben poseg predviden tudi na odseku med Redipuglio in Ronkami. Ohranili pa bodo tudi kanale, ki dovajajo vodo za širša območja. Iz teh kanalov bodo vodo prečrpavali in potiskali v vkopane cevi, kjer bodo priključki za razpršilce. V zaključni fazi bodo odstranili z njiv stare betonske odkrite kanale, ki jih je na celotnem območju okrog 250 kilometrov.

Na skupščini, kjer so bili poleg kmetov tudi predstavniki strokovnih organizacij in župani nekaterih občin, je bilo posebej slišati priporočilo, naj bi od razpravljanja prešli čimprej v fazo realizacije.

Suša hudo prizadela kmetijstvo

Vročina s sušo je zelo prizadela tudi kmetijske kulture v Vipavski dolini, na območju Nove Gorice in v Goriških brdih. Če bo sušno obdobje še nadalje trajalo bo prizadet tudi pridelek grozdja, ki je na Goriškem zelo razširjena in donosna kultura. Strokovnjaki poudarjajo, da bi se v tem primeru grozdne jagode občutno skrčile ali pa se celo posušile. Pridelek grozdja bi bil v tem primeru sicer kakovosten, toda po količini bi bila letošnja trgatev mnogo skromnejša od pričakovanj. Zaradi sušnega vremena bodo na Goriškem prve sorte grozdja začeli trgati že okoli 10. septembra, to je prej kot običajno. Vinogradnikom naj bi zagotovili take odkupne cene grozdja, da se slednjim ne bi splačala predelava grozdja in prodaja vina mimo vinskih kleti v Vipavi in na Dobrovem. Naj dodamo, da v Vipavski dolini in v Brdih ob povprečnih letinah pridelajo okoli polovico pridelka grozdja v Sloveniji. **(m.d.)**

V nekaj vrstah

V ponedeljek popoldne je delavec telefonske družbe SIP Nereo Medeot med delom padel z lestve. Nesreča se je pripetila v Ulici XX. septembra pri hišni številki 77. Ponesrečenca so nemudoma prepeljali v glavno bolnišnico, kjer se bo zdravil 20 dni zaradi zloma reber.

...

Na sedežu Zelenega križa v Gorici, Ul. Crispi 7/B, deluje služba za injekcije v poletnem času s sledečim urnikom: ob delavnikih vsak dan od 8.15 do 13. ure., ob nedeljah in praznikih od 10. do 12. ure.

...

Še vedno je za tovornjake in avtobuse zaprt most čez Sočo pri Zagraju. Zaradi tega morajo ti čez most pod Štandrežem in dalje proti Tržiču skozi Sovodnje. Z osebnimi avtomobili pa je čez most pri Zagraju možen enosmerni promet.

...

Posoško združenje za zaščito živali AIPA, obvešča, da ima na svojem sedežu na razpolago več psičkov in mačk brez gospodarja. Živali so na razpolago ljubiteljem, ki bi zaprosili zanje, na sedežu AIPA v Gorici, Ul. Boccaccio 6, tel. 82173. Združenje tudi poziva vse prebivalstvo, naj zlasti v poletnem času obvestijo o vsakem primeru zapuščenih, izgubljenih ali klateških živali.

razna obvestila

Vpisovanje gojencev v Dijaški dom v Gorici, Ul. Montesanto 84, tel. 83495, se nadaljuje vsak delavnik od 10. do 13. ure.

Pri šoli v Rupi bo v četrtek, 28. t. m., ob 19. uri prodaja starih tramov in desk.

razstave

V dvorani deželni stanov na goriškem gradu je odprta razstava beneških vedut Canaletta in Visentinija. Na voljo je tudi katalog.

V kongresni palači v Gradežu je odprta razstava poštnih futurizmov, ki so jo sem prenesli iz muzeja v Roveretu. Na voljo je katalog.

V istem prostoru v Gradežu je odprta zgodovinska razstava italijanskega časopisja. Na voljo je katalog.

prispevki

Društvu goriških prostovoljnih krvodajalcev so darovali sledeče denarne vsote: Anna Jenco 50 tisoč lir, Silvio Germani 50 tisoč, Bruno Medeot 50 tisoč, Marta Mazzolini, Lia Martissa, Lia Gullini, Nucci Mazzola 40 tisoč, Pepi in Liadia Marinis 30 tisoč, Graziano in Gioconda Gregori 60 tisoč, Ettorina Devetta vd. Mazzola 100 tisoč, Renato Sinigoi, Marino Vouk, Giancarlo Ceriani, Walfrido Oblak 48 tisoč lir.

kino

Gorica

VERDI 17.30-22.00 »La morte di un commesso viaggiatore«
CORSO Zaprto
VITTORIA 17.30-22.00 »I vizi del sesso«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Nova Gorica in okolica

SOČA 19.00 »Oficir in gentleman«, 21.00 (Pula po Puli) »Črna Marija«.
DESKLE 17.00-19.30 »Kamion smrti«.

POGREBI

Danes v Gorici ob 11.30 Jenith Pavanello iz Trsta na glavno pokopališče.

Vlado Klemše

3.

na krožni poti pod mont blancom

Ne vem, kako bi se znašli, če bi prišli nenapovedani. Utrujeni zaradi celodnevne vožnje v avtomobilu in ker nas je naslednje jutro čakala zahtevna tura, smo se kaj kmalu spravili vsak na svoj pograd na podstrešju, kamor je prihajal oglušujoč šum samo nekaj deset metrov oddaljenega hudournika, ki priteka iz ledenika d'Estelette, ki sega skoraj do koče. Pri planincih velja nenapisano pravilo: Zjutraj čimprej na pot. Tak je bil tudi naš namen za naslednji dan, ko naj bi proti večeru prispeli do zavetišča Bonhomme na francoski strani. Z zgodnjim odhodom pa ni bilo nič. Kar precej preko predvidenega časa smo se zamudili s pripravljanjem nahrbtnikov in malico, vmes pa je pričelo še rositi, na srečo le za kratek čas. Dobro označena steza, tako da nikakor ni mogoče zaiti, se vije najprej po robu obsežnega in s potoki prepredenega planinskega polja, ki se konča v zatrepu. Tu se začne vzpon na 2514 metrov

Pred planinsko postojanko Refuge du Bonhomme, ki spominja na vse kaj drugega kot na planinsko kočo

visoko sedlo Col de la Seigne, kjer poteka tudi italijansko-francoska meja. Dreves na tej višini ni več. Tu pa tam je opaziti le pritlikave vrbe, precej položna pobočja so porasla s travo in cvetjem. Idealno okolje za svizce, ki nas tudi, sicer bolj od daleč, pozdravljajo z značilnimi žvižgi. Medtem ko čakamo, da gre mimo nadležen oblak, ki prihaja z jugozahoda in s katerega gosto prši, vse okrog pa je jasno, si skuhamo kavo. Končno posije sonce in tako nekaj minut zatem dosežemo vrh prelaza, ki pomeni tudi mejno točko. Namesto financarjev in žendarmov nas na vrhu sprejme hladen veter, ki piha iz doline ledenikov (Val des Glaciers). Pri vršni piramidi srečamo tudi prve pristopnike s francoske strani.

Iz doline Des Glaciers prihajajo cele skupine planincev, v glavnem Francozov, veliko je mladih. Čeprav smo mejo šele prestopili, smo se nekaj francoščine že naučili. Pozdravljati in odzdravljati znamo zelo dobro, težave se pojavijo, ko je treba povedati kaj bolj zahtevnega. Če ne gre po italijansko, poskusimo z nemščino, angleščino, končno pa prijetno presenečeni odkrijemo, da znajo slovensko tudi na francoski strani Mont Blanca. Toda o tem kasneje.

S prelaza Col de la Seigne se moramo spustiti približno sedemsto metrov v dolino, ki je obljudena, kot kaže, samo v poletnih mesecih, ko se tu pase kar precej živine. Nadležni veter, ki nas je pregnal s sedla je kmalu ponehal. Uživamo ob prijetni hoji sredi dopoldneva, ob čudovitih razgledih po obširnih zelenih pobočjih, na naši desni pa občudujemo dva spoštljiva skoraj štiritisočaka in ledenike pod njima: 3818 metrov visoko Aiguille des Glaciers, za njo pa še nekaj metrov višjo Aiguielle de Trèlatete.

Knjiga je izšla pri ZTT in celovški Dravi

Sinjebradec je nenavadno delo švicarskega romanopisca in dramatika Maxa Frischa

Založništvo tržaškega tiska je v sodelovanju z Založbo Drava iz Celovca izdalo nenavadno delo priznanega sodobnega švicarskega romanopisca in dramatika, delo, ki preseneča s svojim prijemom kakor tudi aluzijo na znano pravljico o sinjebradem vitezu, ki je ubil svojih sedem žena ter trupla skril v klet — kot je znano je omenjeno in s Frischem spet ponovljeno zgodbo napisal v 17. stoletju Francoz Charles Perrault. Toda Frischeva pripoved je usmerjena v povsem svežo sedanjost: dr. Felix Theodor Schaad, internist iz Züricha, je 291 dni v preiskovalnem zaporu, kot 54-letnik je obtožen, da je ubil svojo šesto ženo, Rosalinde Zogg, ugledno prostitutko in nekoč rešiteljico njegovega brodolomnega življenja. V navzkrižnih zaslišavanjih se dialogi poglabljajo zdaj v samega obtoženca, zdaj spet v priče, ki so vse njegove prejšnje žene, hišnik, čistilka, asistentka, natakarica, sin, trgovec, mati, oče - skratka vsi tisti, ki bi lahko kaj več povedali o okoliščinah umora kakor tudi o na moč protislovni osebnsti sicer zelo uglednega doktorja in javne osebe.

Postopek zaslišavanja, bolje izpraševanja, je dosleden stil knjige, ki izpušča vsakršne vmesne pripovedi, osvetlitve in pojasniteve, s čimer avtor že dosega vse tisto, kar je pravzaprav želel povedati: o dr. Schaadu vemo vedno manj; čimveč je novih podatkov, čimveč prič ga skuša zarisati, tembolj se izmika jasni opredelitvi in na koncu ni več mogoče trditi ničesar natančnega: ali je bil on tisti, ki je moril, ali pa je bil kdo drug. Edina proza knjige je namreč doktorjev notranji svet, ki pa se kaže v obliki notranjih monologov zelo odmaknjeno, v zelo daljnjih asociacijah, ki govore o v vseh smislih odhajajočem človeku. Dr. Schaad je povsem brezbrižen, vseeno je, ali mu dokažejo krivdo ali ne, življenje se zanj v svojih bistvenih potezah v porog vsem natančnim sodnijskim protokolom po vsej verjetnosti odvija daleč onstran običajnih in otipljivih kategorij. In res: sodnijska logika postaja v luči svoje racionalistične ožine vse bolj banalna, z njo pa seveda prepričanje, da je res le tisto, kar je mogoče otipljivo dokazati in rekonstruirati. Brskanje za podatki in "resnicami" postaja ob Schaadovi apatičnosti vse bolj absurdno in Frisch precej jasno, čeprav v nobenem trenutku deklarativno, nakazuje in dokazuje misel, kako so vsi dobesedni pogledi, drseči zgolj po dokazljivi in dokazani konkretnosti, pravzaprav nič in brez vsakršnega pomena, žalitev za človekovo dramo in njegove notranje pretrese in prelome.

Na koncu sodišče ne more dokazati obtožencu ničesar in ga mora izpustiti, toda zgodbe s tem še ni konec: Schaad se je že pričel — iz "neznanih" razlogov — pogrezati vase, poskuša tudi samomor, vedno bolj molčeč je in odsoten, njegovi notranji prebliski so že iz učbenika o shizofreniji. Iz povsem neznanih razlogov se bo naknadno prijavil in ovadil za umor, ki mu ga niso mogli dokazati, pri čemer spet ni jasno, zakaj to stori: zardi brodoloma, ki se nakazuje tudi v najnovejšem zakonu, ali zaradi celotne življenjske rekapitulacije, po kateri je bil opehrjen za nekatere bistvene vrednote, ki pa jim ne ve imena. Doživi prometno nesrečo in spet ne vemo, ali jo je sprožil načrtno, ali pa je bila res nesreča, in še na bolniški ali smrtni postelji, po brezupni operaciji, ga sodni izvedenec sprašuje, zakaj se je ovadil sam in ali je zares ubil šesto ženo ali ne. V odgovor beremo samo pikice, Schaad nemara sliši vprašanja, ne more pa več nanja odgovoriti, skrivnost je triumfirala nad hladnim razumskim postopkom in nikoli ne bomo izvedeli točno, kaj se je v resnici zgodilo.

Zanimivo je, da avtor učinkovito prepriča ravno v tem vprašanju oziroma ga obrne po svoje: na koncu koncev namreč sploh ni važno, kaj se je v resnici zgodilo — sodni postopek, ki kaj rado žrtev spreminja v svetinjo, razgali vse okolje okrog domnevnega morilca kot splet nedragocenih podrobnosti in malovrednih osebnosti — važno je, da bistvenih stvari ni mogoče materialistično dokazati, in da je svet s svojimi očmi, ki registrirajo in znajo registirati le zunanja, konkretna dejstva, pravzaprav morišče že sam. Neusmiljeno namreč ukrepa v imenu zunanjih dokaznih dejstev, docela je pomirjen, če jih ne najde — v tem primeru je morilec na svobodi — kakor bi tudi z vso hladnostjo, da ne rečemo strastnostjo, izvršil eksekucijo nad krivcem, pa čeprav bi slednji sploh ne bil kriv. Avtorju se je na ta način posrečilo, da je v razmeroma drobni knjižici razvil več stvari: zanimivo dialoško kriminalko, ostre portrete vseh nastopajočih, predvsem pa je odprl vprašanja o širini življenja, kot se slednje kaže v svetu navzven kakor tudi podčrtano v človeku navznoter. Vzporedno je vse temeljne sestavine svoje knjige prepustil bralcu; slednji se znajde v praznem prostoru, dokazi so in ističasno niso, zato mora sprožiti v sebi načela, ki jih verjetno navadno ne uporablja, ki pa mu pomagajo odstreti globlje in usodnejše zakonitosti na videz povsem enostavne zunanjosti in vsakdanjosti.

JANEZ POVŠE

Mednarodni simpozij mikrobne ekologije v Ljubljani

Pod znanstvenim sponzorstvom Mednarodnega komiteja za mikrobno ekologijo (ICOME) in Zveze mikrobioloških društev Jugoslavije (ZMDJ) ter v organizaciji Slovenskega mikrobiološkega društva in Biotehniške fakultete Univerze E. Kardelja v Ljubljani se je v nedeljo v Cankarjevem domu začel 4. mednarodni simpozij mikrobne ekologije.

Simpoziji ICOME na mednarodni ravni so znanstvena srečanja mikrobnih ekologov, ki se sklicujejo vsako tretje leto. Program tretjega tovrstnega srečanja v Ljubljani obravnava najvišje znanstvene dosežke v zvezi z mikroorganizmi in njihovo dejavnostjo v naravnih sistemih, s čemer dopolnjuje zakladnico temeljnih znanj naravoslovnega tipa.

Nedeljskemu otvoritvenemu srečanju je sledil delovni del, ki se bo nadaljeval do petka, 29. t. m. Povabljenih je 92 predavateljev, vseh prispevkov pa bo nad 500. Zanimivo je, da se del predočene znanstvene informacije tekoče prenaša na pet kontinentov preko računalniško vodene razprave z udeleženci, ki niso fizično prisotni na konferenci. Spisek avtorjev prispevkov pa obsega 866 imen. Seminarja v Ljubljani se udeležujejo izvedenci iz kar 46 držav.

Prispevajte za

»Dijaško matico«

Kitajska umetnost v Benetkah

BENETKE — V najbolj prestižni razstavni dvorani mesta sredi lagune, v Doževi palači, bodo v soboto, 30. avgusta, odprli razstavo kitajske umetnosti od Dinastije Vzhodnih Han do Marka Pola. Gre za že drugo veliko razstavo o Kitajski, ki jo prirejajo v Benetkah. Zanjo sta poskrbela Odborništvo za kulturo Občine Benetke, Muzej kitajske zgodovine v Pekingu, italijansko zunanje ministrstvo in ministrstvo za kulturo Ljudske republike Kitajske. V soboto bo razstavo otvoril predsednik Senata Amintore Fanfani.

Gre za drugo razstavo o kitajski umetnosti. Prvo, ki je bila v Benetkah pred nekaj leti, si je ogledalo kar 600.000 ljudi. Bila je to razstava z naslovom »Sedem tisoč let Kitajske«, na kateri smo lahko videli dragocene eksponate zares bogate kitajske preteklosti. Razstavo so iz Benetk prenesli v Zagreb, kjer si jo je ogledalo veliko ljudi tudi iz vzhodnoevropskih držav.

Takratna razstava v Benetkah je seveda, mimo zares velike množice obiskovalcev, vzbudila veliko pozornost sredstev javnega obveščanja ter kritikov. Zaradi tega je že takrat prišlo do odločitve, da se nadaljuje s prikazom kasnejših dob kitajske zgodovine, o katerih smo Evropejci bolj malo seznanjeni.

V Doževi palači si bo moč ogledati 141 eksponatov iz katerih bomo spoznali izredni razvoj kitajske zgodovine ter umetnosti. Nič čudnega torej če je potovalec Marko Polo bil začuden, ko je vse to videl. Kitajska je bila svetilnik kulture v azijskem svetu.

Razstavo bodo v Benetkah odprli ob koncu poletne sezone, 30. avgusta. Zdaj se najbrž ne bo izplačalo iti v Benetke, da bi si jo ogledali. Tja zahaja še preveč tujih turistov, ki trenutno letujejo v Italiji. Več možnosti za miren ogled bo na jesen ali čez zimo. Razstava bo namreč odprta tja do 1. marca, torej dobrih šest mesecev. Odprta bo vsak dan, od 9. do 19. ure.

Prireditelji si nadejajo, da bo vzbudila prav toliko zanimanja kot prva v letih 1983 in 1984.

MARKO WALTRITSCH

BOŽJE DREVCE

Pisatelj, slavist in novinar Milan Šega, ki se posebej posveča mladinskemu pripovedništvu, je v svoji novi knjigi zbral sedem zgodb, v katerih se spominja otroštva in mladosti. Občutljivi lirizem in marsikdaj trpko življenjsko spoznanje se prepletata v zaokroženi celoti teh črtic v zanimivi knjigi, ki je izšla pri Mladinski knjigi

Zormanova »...ta naša babica«

» ...Zaupljivost je rahla kot pajčevina. Včasih manjka samo beseda, razumevajoč pogled, da se ti razveže vozel, ki te tišči v grlu...« Tako razmišlja Mika in zapisuje v dnevnik svoja občutja, strahove, vprašanja, vanj stresa neizrečeno jezo, razočaranja in želje.

Glavna junakinja knjige Iva Zormana »Oh, ta naša babica«, je pravo nasprotje nežne in altruistične Tine, ki smo jo predstavili pred kratkim. Mika je prav tako najstnica, živi pa v urejeni družini, kjer prav patriarhalno gospodari tečna babica, prepričana, da se bo brez njene pomoči svet kratkomalo podrl. Miki trosi nasvete in nauke, ki pa so bolj podobni prepovedim in zapovedim. Niti sanja pa se ji ne, da doživlja njena vnukinja najtežje obdobje mladega človeka, ko se iz razposajenega in jezikavega dekletca spreminja v žensko in to tudi dejansko postane. Toda sreča, o kateri sanja, se v kratkem razbije v črepinje, ki jih ne bo mogla nikoli več zbrati in sestaviti v celoto. Mika pa ne kloni, mogoče tudi zato ne, ker pobliže spozna nekaj najmračnejših plati življenja. V svojem kratkem begu od doma se seznani z osebami, ki jih ne bi nikoli mogla vključiti v svoj svet, spozna laži in nasilje. Vendar v Zormanovi pripovedi vse to ne izpade šokantno, surovo in odbijajoče, prej se približuje pomembnemu spoznanju, da je svet izven »morečega« domačega okolja še slabši in predvsem nevarnejši.

Zanimivost Zormanove mladinske zgodbe je pisanje. Napisana je namreč v prvi osebi, v obliki dvojnega dnevnika uradnega, ki ga Mika piše za profesorico slovenščine in tajnega, ki ga piše zase. Pri tem pa izpada globoko poznavanje mladih ljudi, njihove duševnosti, upornosti in občasno prave globokomiselnosti, ki se prepleta z nagajivostjo in oporekanjem vsega, kar diši po moraliziranju. Slednjega mladi ne marajo, odklanjajo ga, pa čeprav bi se iz njega dalo izluščiti marsikaj poučnega. Če pa ponovno omenimo Ingoličevo Gimnazijko, ne moremo mimo dejstva, da so se v zadnjih dvajsetih letih stvari temeljito spremenile, pa čeprav najstniki, z vsemi slabostmi in predvsem z vsemi vrlinami, ki jim pomagajo pri treznem opazovanju krivic in obrobnosti, ki so včasih velikega pomena za razvijanje osebnosti.

Mladinski roman »Oh, ta naša babica« je izšel pri Mladinski knjigi, ilustrirala ga je Janja Vrabec, spremno besedo pa je napisal Jaša L. Zlobec. Po vsebini, sproščenosti in izvirnosti pa bo prav gotovo naletel na odobravanje mladih in manj mladih bralcev.

(mi)

Razprava o stilu in sodobni likovni umetnosti

O stilu zadnje čase pri nas izjemno veliko govorimo. Tudi v zvezi s proslavljanjem stoletnice rojstva treh pionirjev moderne slovenske umetnostne zgodovine, Izidorja Cankarja, Franceta Steleta in Vojeslava Moleta. Vsi trije so izhajali iz pojma stila kot vodilne kategorije za presojo umetnosti. Izidor Cankar je napisal celo znameniti učbenik *Uvod v umevanje likovne umetnosti* s podnaslovom Sistematika stila, a tudi svojo *Zgodovino likovne umetnosti v Zahodni Evropi* je zasnoval kot zgodovino stila - s podnaslovom Razvoj stila.

Pojem stila so uporabljali v umetnostnozgodovinski stroki že stoletja, posebej seveda od Winckelmanna dalje. Toda sistematiko stila je razvilo šele naše stoletje. Ni težko uganiti, zakaj. Z umetnostno prakso 20. stoletja je namreč pojem stila postal problematičen. Ne zato, ker bi bila sporna njegova eksistenca, skopnela je njegova zgodovinska veljava kot nosilca enovitega dogajanja. To krizo je sprožilo 19. stoletje s svojim stilnim pluralizmom, s historičnimi slogi v drugi polovici stoletja. Tedaj so porabljali prvine zgodovinskih slogov v nenavadnih mešanicah, ki jih na spoznavne zunanje oblike navezana znanost o stilih ni zmogla. V času, ko so te oblike nastajale, so avtorji in spremljevalci govorili preprosto o moderni umetnosti (v arhitekturi). Potrebna so bila dolga desetletja, da je dozorelo spoznanje, kako je za stilno mešanico treba iskati notranje razloge, da je treba za zunanje različnosti poiskati globlja notranja povezovanja. In tako smo se prikopali do formulacij zgodnjega in poznega historizma z vselej dovolj jasno razmejenimi lastnostmi.

Dotlaj, a tudi poslej, je znanost zelo rada prešla odprte probleme oblikovnih različnosti s formulacijami o vodilnih in podrejenih smereh, čemur v načelu seveda ni mogoče oporekati, vendar je to šele utemeljitev različnosti, ne pa tudi razlaga o pomanjkanju enotnih povezovalnih načel. Lani sem na zborovanjih, posvečenih slovenskemu protestantskemu gibanju, lahko ponovno opozoril na svoje starejše dognanje o odločilnih renesančnih načelih umetnosti 16. stoletja ne samo ob novih italijanskih formulacijah, marveč tudi povsod tam, kjer se na zunaj uveljavljajo še gotske oblike. Tedaj se mi je oblikovala teza o enovitem ustroju na zunaj različnih form. Malo kasneje je hrvaški kolega B. Ivančevič za podobne pojave v Dalmaciji postavil geslo o mešanem gotsko-renesančnem slogu. In tukaj je bistvo dvotirnega reševanja. Ivančevič ostaja pri zunanjem opisovanju in seštevanju oblik ter se ne sprašuje po globljem notranjem ustroju, ki lahko izenačuje razločke v zunanjem krogu. Tako bi hotel razumeti notranjo strukturo za razloček od zunanjega stila.

V izvirnem pojmovanju je bil stil seveda seštevek oblik, sistemsko orientiran na čiste likovne sloge. Prav zato je umetnostna zgodovina polpreteklega obdobja, pri nas posebej Izidor Cankar, proglašala čiste sloge, to je likovna snovanja z enoumnimi oblikovanimi znamenji, celo za vrhovno merilo kvalitete!

Dvajseto stoletje je omogočilo nove prodore v pojmovanje organizacije umetnine prav zato, ker je zdaj stil dobil drugačno mesto, kakor ga je imel v zgodovini. Mnogi raziskovalci so celo menili in menijo, da je treba pojem stila odpisati kot nepotreben ali vsaj popolnoma nezadosten. Prav gotovo nesmisel, drugo pa je treba upoštevati. Časi, ko smo lahko prisegali na zgolj formalno plat umetnosti, so minili, zagotavljanje večplastnosti oblikovnih izpeljank je postalo normalno, vse bolj glasna je zahteva po vsebinskih opredelitvah oblikovnega sveta. Rodila se je celo smer, ki se ukvarja samo s pomenom umetnosti, umetnine in njenih delov. Toda vse to ni odstranilo pojma stila, čeprav mu je odredilo drugačno mesto. Zdaj stil ni več zadnja razlaga umetnosti, stilna znanost ni merilo za upravičenost umetnostne zgodovine, kakor je menil še Cankar, marveč izhodišče za vsekršne druge, poglobljene razlage. Nekdanje abstraktne razlage ugotovljenih stilnih sistemov zdaj zamenjujejo konkretne, vsebinske, z njimi motivirano oblikovne sisteme. In če kdaj, je danes potreben dogovor o enotni terminologiji, da ne bi mešali pojmov.

Sodobna likovna umetnost je s svojim pluralizmom po eni strani, po drugi pa lahko tudi z izjemnimi oblikovalnimi razločki v opusu enega samega mojstra postavila rabo stila v izjemno kritičen položaj, če bi hoteli z njim kaj več kakor zgolj opredeliti sistem oblik. Še nikoli v zgodovini ni bilo takšne raznolikosti v sočasnem obstajanju različnih umetnostnih smeri, torej različnih stilov, in še nikoli niso bili možni takšni razponi tudi pri posameznih likovnih umetnikih. Zadnje je razumljivo, saj je naše stoletje že na svojem pragu proglasilo umetnika samega za vsebino umetnostnega izražanja, kar sem poudaril pred leti na simpoziju o Ivanu Cankarju. Čeprav seveda še vedno obstajajo nadosebno obvezujoče norme, so se zdaj bolj kot kdajkoli doslej razkrili tudi mehanizmi nastajanja takih norm in umetnik še nikoli ni bil obdarjen s tako širokim manevrskim prostorom oblikovanja kakor v našem času.

(se nadaljuje)

NACE ŠUMI

Včeraj na 10.000 m v prvem dnevu 14. evropskega atletskega prvenstva v Stuttgartu

Zgodovinski uspeh Italije: 1. Mei, 2. Cova, 3. Antibo

Iz Stuttgarta naš dopisnik
BRUNO KRIŽMAN

STUTTGART 1986

STUTTGART — Pričakovala se je rutinska zmaga Cove na 10 tisoč metrov, pa je uspel Stefano Mei, ki je tako odvzel precej prestiža dokaj samozavestnemu »maxiprvaku«. Že po prvih krogih je bilo jasno, da Vainio iz Finske, ki je skušal raztegniti skupino ne bo imel posebnega uspeha in res je bil tek po prvi polovici zelo počasen. Dokaj aktiven je bil med Italijani Antibo in marsikdo je že začel napovedovati to, kar se je potem v resnici zgodilo — trojno italijansko zmago namreč. V borbo je na koncu posegel tudi Portugalec Castro, sam finiš pa je bil italijanski. Bronasta kolajna je bila za Antiba premajhna nagrada. Stefano Mei je seveda izžareval veselje.

Ob tem odmevnem dogodku pa je bil prvi dan prvenstva stvar žensk. Ne samo, da jih je na otvoritvi sodelovalo več kot 2 tisoč in so imele pri koreografiji popoln monopol. Nova panoga na programu, hoja na 10 kilometrov je potekala v popolnem nezanimanju gledalcev, ker televizija iz proge ni prenašala slik. Po dobrih tri četrt ure je na stadion kot prva prišla drobna figura Španke Marie Cruz Diaz, ne še 17-letna študentka iz Barcelone, katero trenira znan hitrohodec Marin. Srečna je bila tudi Portugalka Rosa Mota. Letos je bila dalj časa poškodovana in je v Stuttgartu tekla svoj letošnji prvi maraton. Italijanka Fogli se je s previdnim tekom uvrstila na drugo mesto in tako ponovila vrstni red iz Aten. Foglijeva je po teku povedala: »Vedela sem, da Moti nisem kos in sem zato tekla za drugo mesto«. Med tekom je kazalo, da bo druga predstavnica Nizozemske, ki pa je nato popustila in se uvrstila samo na sedmo mesto.

Met krogle po predvidevanju ni zadostil pričakovanjem, oziroma je potrdil, da se izredni rezultati lahko dosegajo samo, ko ne grozi nevarnost kontrol dopinga. Zanimanje zanj je bilo skromno in občinstvo je nekajkrat razburila le domačinka Losch. Med kvalifikacijami je na 100 metrov zaradi poškodbe izpadel glavni favorit Woronin, med dekleti pa se je poleg garniture NDR izkazala tudi Nizozemka Cooman. Za zmago na 100 m bi se med moškimi morali potegovati Wells, Christie in Brižgin. Teki na 400 metrov za ženske so bili dokaj turistični. Od 18 tekačic, ki so startale, sta bili izločeni samo dve in motivacije ni bilo. V ženski daljini je od boljših izpadla Sovjetinja Valjukevič, medtem ko sta se svetovna rekorderka Dreschler in Čistjakova iz SZ varno uvrstili v finale. Italijan Cosi se je uvrstil v polfinale na 400 m ovire z zadnjim možnim časom. Od Italijanov je na teku na 800 m izpadel Barsotti (1'48''53), ista usoda pa je doletela tudi Jugoslovana Popovića (1'48''63). Mlada Jugoslovanka Slobodanka Čolović se je z zrelim tekom na 800 m (2'02''59) uvrstila v polfinale in dokaj sreče je imel tudi metalec kopja Krdžalić, ki je dosegel rezultat 79,46 in bo jutri metal v finalu.

G. Rucli: »Preostra konkurenca«

Beneški rojak Giorgio Rucli je tekel v prvi skupini na 400 metrov čez ovire. V polfinale so se uvrščali prvi trije iz vsake skupine in štirje nadaljnji najboljši časi. Ura je za Ruclija pokazala čas 50''89.

»Res sem tekel blizu svojih zmogljivosti«, je povedal po teku Rucli, »in sem vsaj glede časa dokaj zadovoljen«.

»Si upal na neposredno uvrstitev v polfinale?«

»Glede na sestavo skupine takega upanja nisem imel. Računal sem na čas. Začel sem verjetno prepočasi in se nato med pospeškom nerodno znašel pred eno oviro. Še dve sem nato preskočil dokaj nerodno in pritekel v ciljno ravnino brez elana. Seveda mi je žal, da sem izpadel«. Rucliju je polfinalni tek ušel za 21 stotink sekunde. (KB)

VČERAJŠNJI FINALI

Hoja na 10 km (ženske)

1. Cruz Diaz (Šp.) 46'09''; 2. Jansson (Šve.) 46'14; 3. Ibanez (Šve.); 4. Sobrino (Šp.) 46'35''; 6. Levandovskaja (SZ) 46'36''; 7. Grigorjeva (SZ) 47'16''; 8. Gunnarsson (Šve.) 47'24''; 9. Grimmenstein (NDR) 47'37''; 10. Haemaelaeinen (Fin.) 47'50''.

Ženski maraton

1. Mota (Port.) 2.28'38''; 2. Fogli (It.) 2.32'52''; 3. Čramenkova (SZ) 2.34'18''; 4. Keskitalo (Fin.) 2.34'31''; 5. Villeton (Fr.) 2.35'17''; 6. Moe (Nor.) 2.35'34''; 7. Beurskens (Niz.) 2.39'05''; 8. Moro (It.) 2.39'19''.

Krogla (ženske)

1. Krieger (NDR) 21,10 m; 2. Müller (NDR) 20'81 m; 3. Ačrimenko (SZ) 20,68 m; 4. Losch (NDR) 20,54 m; 5. Hartwig (NDR) 20,14 m; 6. Abačidse (SZ) 19,99 m; 7. Plotzitzka (NDR) 19,26 m; 8. Loghin (Rom.) 19,15 m; 9. Lisovskaja (SZ) 18,95 m; 10. Fibingerova (ČSSR) 18,48 m.

10.000 m (moški)

1. Mei (It.) 27'56''79; 2. Cova (It.) 27'57''93; 3. Antibo (It.) 28'00''25; 4. Erixson (Šve.) 28'01''50; 5. Castro (Port.) 28'01''62; 6. Tracy (Irska) 28'04''10; 7. Vainio (Fin.) 28'08''72; 8. Prianon (Fr.) 28'12''29; 9. Hartmann (Av.) 28'16''25; 10. Harris (VB) 28'16''79.

Današnji spored

Finali

19.00: daljina (ž)
19.05: kopje (m)
19.10: hoja na 20 km
20.10: 100 m (ž)
20.20: 100 m (m)

Stuttgart po TV

Rai 1: 17.50 - 19.50. TV Koper: 17.40 in 20.30; Montecarlo: 16.30.

KOLESARSTVO: od danes z dirkališčnimi vožnjami

SP v Coloradu Springs

COLORADO SPRINGS (ZDA) — S svečano otvoritvijo (kaže, da bodo Američani priredili velik spektakel, približno enak kot za olimpijske igre v Los Angelesu) in z dirkališčnimi vožnjami se bo danes v tem ameriškem kraju pričelo svetovno kolesarsko prvenstvo, ki bo trajalo do 7. septembra.

V ZDA veliko pričakujejo od tega SP, predvsem to, da bi ta športna disciplina dokončno osvojila tudi Američane. Že po OI v Los Angelesu je kolesarstvo, predvsem po zaslugi televizije, osvojilo že nekaj milijonov Američanov, zmage Grega Lemonda po Evropi so bile še dodatni kisik za popularizacijo te športne zvrsti. Organizator upa, da bi bilo prav to SP idealna priložnost, da bi kolesarstvo imelo tudi v tej športni velesili svojo pravo mesto.

Maria Canins poškodovana

COLORADO SPRINGS — Nastop Italijanke Marie Canins na SP v ZDA je v dvomu. Zmagovalka na letošnjem Touru je namreč na včerajšnjem treningu padla, poškodovala si je ramo (kaže, da gre za izpah).

Krištopova 44'43''

MOSKVA — Sovjetinja Olga Krištop je izboljšala lastni evropski rekord v hoji na 10 km. Nova znamka na tej razdalji je sedaj 44'43''.

J. Bernard brezposeln. . .

LONDON — Britanska avtomobilska hiša McLaren - Porsche je odslovila svojega glavnega tehnika Johna Bernarda. Kaže, da je s tem hotel lastnik te hiše Ron Denis reagirati na stike med Bernardom in hišo Ferrari.

NOGOMET: drevi ob 20.45 v Trstu v italijanskem pokalu

Triestina proti Milanu

Po prestižni nedeljski zmagi nad letošnjim novim prvoligašem Ascolijem se bo Triestina v drugem kolu italijanskega pokala, ki bo na sporedu drevi, pomerila z Milanom. Na tržaški stadion Grezar bo torej ob 20.45 stopilo Berlusconijevo moštvo, ki se je letos zelo okrepilo. Veliko zanimanje za to srečanje je zato upravičeno, saj je Triestina na nedeljski tekmi dokazala, da se lahko enakovredno meri z vsako enajsterico, pa čeprav je ta tudi milijardarski Milan. V njegovih vrstah igrajo namreč slavna imena, kot so Galli, Galderisi, Massaro, Baresi, Hateley, Wilkins in Di Bartolomei.

Udinese bo tokrat igral v gosteh pri Catanzaru, ki pa mu ne bi smel povzročiti prevelikih preglavic. Če bo videmska ekipa drevi igrala zanesljiveje tudi v napadu, bo skoraj gotovo pospravila tudi drugi zaporedni par točk, ki bo gotovo izredno pomemben pri prestopu v nadaljnje kolo tega pokala.

DREVIŠNJI SPORED

SKUPINA 1: Empoli - Como; Pescara - Fiorentina; Casertana - Arezzo.
SKUPINA 2: Catania - Inter; Catanzaro - Udinese; Bologna - Cavese.
SKUPINA 3: Reggiana - Sampdoria; Monza - Juventus; Lecce - Cremonese.
SKUPINA 4: Triestina - Milan; Ascoli - Barletta, Sambenedettese - Parma.
SKUPINA 5: Lazio - Napoli; Spal - Taranto; Vicenza - Cesena.
SKUPINA 6: Virescit - Messina; Palermo - Atalanta; Genoa - Brescia.
SKUPINA 7: Pisa - Avellino; Modena - Cagliari; Torino - Siena.
SKUPINA 8: Piacenza - Roma; Campobasso - Verona; Perugia Bari.

Tenis: odprto prvenstvo ZDA

Veliko presenečenje: J. McEnroe izločen

FLUSHING MEADOW (ZDA) — Že v prvem kolu mednarodnega teniškega odprtega prvenstva ZDA je prišlo do prvovrstnega presenečenja: še pred kratkim najboljši igralec na svetu, Američan John McEnroe je namreč izgubil v prvem kolu. Premagal ga je njegov rojak Paul Annacone z 1:6, 6:1, 6:3, 6:3.

V ženski konkurenci naj omenimo zmago v prvem kolu Italijanke Raffaelle Reggi, ki je premagala Južno Afričanko Yvonne Vermaak s 6:1, 6:1.

KOŠARKA: sinoči v Trstu na turnirju Alpe-Adria

Zanesljiva zmaga tržaškega Stefanela

Stefanel - Mineral Slovan 97:73 (47:42)

STEFANEL: Bobicchio 25 (5:5), Fischetto 7, Gatto 11 (3:6), Favaro, Riva 9 (5:6), Vitez 17 (1:1), Feitl 18 (6:8), Bertolotti 3, Tasso 7 (1:1), Colmani.

MINERAL SLOVAN: Vide 2, Alibegović 2, Blaznik 2 (0:2), Janžek 11 (3:5), Bajc, Vidmar 7 (3:3), Kompara 11 (1:2), Besedič 11 (3:4), Brodnik 16 (6:9), Šupič, Muha 11 (1:4), Ličan.

SODNIKA: Škerlj in Klamert iz Trsta. PM: Stefanel 21:27; Slovan 17:29; PON: Kompara (34). 3 TOČKE: Bobicchio (4), Fischetto in Bertolotti.

TRST — V tekmi, veljavni za turnir Alpe - Adria, je Stefanel zanesljivo premagal Mineral Slovan iz Ljubljane. To je bil prvi domači nastop tržaškega prvoligaša v tej sezoni; Tanjevićeva ekipa je prikazala dopadljivo košarko z agresivno obrambo (pretežno mož moža) in hitrimi protinapadi, skratka, košarko, kakršne v Trstu v prejšnjih letih nismo videli. Kljub temu da so bili nekateri Stefanelovi košarkarji vidno utrujeni (to velja predvsem za Feitla, ki je sicer pokazal nekaj lepih potez, a je tudi veliko zgrešil), so bili stalno v vodstvu. Med posamezniki gre omeniti Bobicchia (8:12 pri metu iz igre), ki se razvija v izvrstnega košarkarja, a tudi Viteza (8:13), ki je dobro igral predvsem v drugem polčasu, ter mlada Gatta in Tassa, ki igrata že dokaj samozavestno. Mineral Slovan je dokazal, da je za prvenstvo 1-B lige dobro pripravljen in da razpolaga s homogeno ekipo, kjer ni zvezdnikov, a vsakdo pripomore svoj delež.

Naj omenimo še, da je tekmo sodil tržaški Slovenec Mladen Škerlj, ki je že minulo sezono uspešno sodil v italijanski B ligi. (Marko Oblak)

Klosterneuburg — Gradine 111:74 (44:40)

V okviru košarkarskega turnirja Alpe - Adria je avstrijsko moštvo Klosterneuburg premagalo puljsko ekipo Gradine, ki je bila enakovredna domačinom le v prvem polčasu. Tayton (35 točk) in Seifert (21) sta bila najboljša strelca domačinov, pri gostih pa Paravinja (28) in Miletić (14).

Maraton jadralcev na deski od Izole do Strunjana

D. Poljšak (Sirena) odličen tretji

Na prvenstvu Slovenije za starejše pionirje, ki je bilo v Mariboru, so primorski atleti iz Kopra, Nove Gorice in Postojne dosegli kar sedem kolajn. Najboljši je bil Koprčan Aleš Koce, ki je zmagal na 2.000 m z zaprekami s 5'58''5, kar je novi republiški rekord za mlajše mladince.

Z nedeljskim tretjim kolom se je za primorske klube končalo predtekmovanje za pokal nogometne zveze Slovenije. V nadaljnje tekmovanje so se uvrstila Vozila, ki so v zadnji tekmi premagala Primorje z 2:0, ter Koper, ki je igral doma z Izolo 0:0.

Največ športnih prireditev pa je bilo v soboto in nedeljo v Izoli organiziranih ob ribiškem prazniku. V maratonu jadralcev na deski na progi dolgi 6 milj, od Izole do Strunjana in nazaj je bil najhitrejši Ljubljančan Igor Dernovšek, zelo dobro tretje mesto pa je v lahkem razredu osvojil David Pojšak (Sirena Trst). Na dvodnevnem odprtem republiškem prvenstvu v jadranju na deski je v lahki kategoriji prav tako zmagal Ljubljančan Dernovšek, v težki pa Žvak (ČSSR) na 12. mesto se je v tem razredu uvrstil jadralec Sirene Aleks Žetko. V Izoli je bila še zadnja letošnja regata optimistov za lovoriko zlato jadro severnega Jadrana. Zmagal je Puljčan Kaić pred Francetom iz Izole, ki je končni zmagovalec te lovorike. (Kreft)

Karate v Gradežu

GRADEŽ — V Gradežu se odvijajo treningi italijanske reprezentance karateja. V petek se bodo treningi končali z dvobojem med postavama Avstrije in Italije. Italijo bo na tem srečanju vodil prof. Aschieri.

Namizni tenis: moška A-1 liga

RIM — Italijanska namiznoteniška zveza je sporočila, da se bo moško prvenstvo A-1 lige pričelo 4. oktobra, končalo pa 9. maja po 14. kolih.

P. Mitchell danes v Milanu

MILAN — Z Danom Petersonom bo danes dospel v Italijo ameriški center Polynais Mitchell. Novega tujca bo košarkarsko društvo Olimpia iz Milana preizkusilo na pripravah v Bellunu.

PROCES O ČRNIH STAVAH

Jutri razsodba

RIM — Alfonso Vigorita, Antonio Martucci, Carlo Pisano Massamormile, Mario Corda ter Vito Giampietro se od včerajšnjega dopoldneva nepretrgoma posvetujejo v prizivnemu razsodišču namenjeni dvorani rimskega hotela Hilton.

Sodniki se ne bodo odzvali želji po novostih časnikarjev ter brezštevilnih radovednežev vse do jutri, ko bodo, tokrat dokončno, brezprizivno, razsodbo uradno posredovali javnosti.

Vinicio čaka okrepitve

RIM — Brazilski trener Louis Vinicio se je po 4 letih spet vrnil na krmilo ekipe Avellina. Predsedniku društva je že na začetku izrazil željo o okrepitvi moštva, čeprav si je pred tem zadal nalogo, da si prej do natankosti ogleda postavo, ki bo danas zaposlena v italijanskem pokalu. Ni izključeno, da bi pri sestavi svojega moštva vzel v poštev brazilskega asa Dirceua.

Americana Steve in Carl Mitchell nova člana goriškega Segafreda

Drevi pomembna preizkušnja proti Arexonsu

Steve in Carl Mitchell sta nova tujca goriškega košarkarskega kluba Segafredo. Tako nam je na včerajšnjem treningu povedal trener Medeot, njegovo odločitev pa so nam kasneje potrdili tudi nekateri člani vodstva goriškega društva. Trener Waldi Medeot je po vsej verjetnosti svojo odločitev sprejel, potem ko je pozitivno ocenil nastop obeh Mitchellov na turnirju v Lignanu, kjer sta pokazala dokaj učinkovito igro. Carl kot center, Steve pa kot odličen realizator in graditelj igre.

Ekipa je sedaj sestavljena v celoti, tako da bo trener lahko razpolagal (razen z igralci, ki služijo vojaški rok) z vsemi košarkarji, med katerimi sta tudi dva Slovenca, Jordan Marušič in mladi Jožko Devetak z Vrha.

Goriško občinstvo pa bo že danes zvečer lahko ocenilo, če je bila odločitev vodstva, da je najelo Steva in Carla Mitchella, upravičena. Drevi, ob 21. uri, bo namreč v športni palači v Podgori prijateljska tekma med Segafredom in Arexonsom, ki sodi med boljše postave italijanskega prvenstva. Kot so nam zagotovili pri vodstvu goriškega kluba, bo ekipa Arexonsa nastopila v popolni postavi, tako da se ljubiteljem košarke obeta zanimiva predstava.

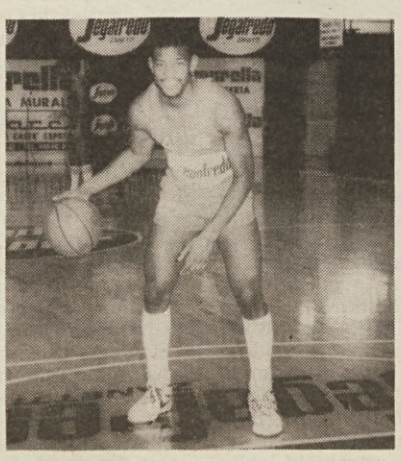

Steve Mitchell

Vprašanje čelad, tako so nam zagotovili pri vodstvu Segafreda, so tudi v podgorski športni palači ugodno rešili. Vsi, ki bodo prišli na srečanja z motorjem ali mopedom, bodo čelade odložili v hodniku palače, kjer bodo na varnem. (pr)

PREŽIVITE RAZBURLJIV VEČER NA HIPODROMU MONTEBELLO

nocoj ob 20.45

Priprave naših nogometnih enajsteric

Petagna (Vesna): »Prepričan sem da se bomo tudi letos odlikovali«

Poletni oddih se je tudi za zamejske nogometaše iztekel. Vrnitev na travnati pravokotnik je za marsikoga prava muka, kajti po dvomesečnem "lenarjenju" je sedaj na vrsti garanje pod utežmi. Tako imenovani "misterji" pa nepopustljivo prežijo na sleherni, pa čeprav malenkosten zametek nepazljivosti ali raztresenosti svojih varovancev in ga v kali zatrejo.

Tudi sami smo se podali na naša nogometna igrišča in se tako seznanili s skrivnostmi trenerskega poklica. Na kriškem pravokotniku nogometaši vneto vadijo pod strokovnim vodstvom trenerja Francesca Petagne, ki bo tudi v naslednji sezoni vodil Vesno. Nadvse vljudni izvedenec se je uvodoma pritožil nad nepopolnostjo razpoložljive igralske zasedbe: "Vsekakor pa se je vodstvo obvezalo, da bo vrzel, ki je nastala po odhodu Pisanija, Pipana ter Penka in odslovitvi Verbiča, v kratkem zapolnilo."

Kriško društvo je svoje vrste občutno okrepilo z nakupom vratarja Verdecchia, ki je lani nastopal pri Sant'Anni in Cocaoluttija, ki je k Vesni prestopil iz ekipe Roianeseja. Poleg njiju pa ne gre spregledati vrnitve Savarina, ki je odslužil vojaški rok.

"Zasedbo sem popestril z vključitvijo svežih sil, ki jih je ponudil društveni naraščaj. Gre za nadarjene fante, ki nam v prihodnje utegnejo koristiti." je dodal trener.

Priprave, ki so se začele 18. t. m., se bodo brez premora nadaljevale do jutri, ko se bo Vesna v prijateljskem srečanju pomerila z enajsterico San Sergia, nakar se bo udeležila Racetovega memoriala. Vse dotlej pa bodo kriški nogometaši vadili dve uri dnevno. Petagna je zasnoval dokaj naporen režim treninga, ki obsega poleg telesne vadbe tudi enourno urjenje oziroma piljenje tehničnih osnov posameznikov. "Od svojih fantov zahtevam popolno predanost celoti, opažam da so vsi izjemno zagnani in voljni pokazati svoje vrline. Prepričan sem, da se bomo tudi v letošnjem prvenstvu odlikovali, nadejam pa se tudi pomoči slepe boginje, ki nas je v prejšnjih prvenstvih nedvomno nekoliko zapostavila. Ob omenjenih naporih ter ob dejstvu, da bo vodstvo izpolnilo dane obljube bi si drznil celo pomisliti na napredovanje..." (P. Volk)

Mikuš (Primorje): »Pričakujemo okrepitve«

Proseško nogometno igrišče navsezadnje ni tako oddaljeno, da bi se s fotografom ne mogla vsaj za kratek čas pomuditi pri ljubeznivem trenerju Milanu Mikušu, ki bo tudi v prihajajoči sezoni sedel za krmilom enajsterice Primorja.

»Ste zadovoljni s potekom priprav?«

»Z igralci sem se sešel že 18. t. m., odtlej nepretrgoma vadimo sleherni dan, privoščim jim le dan počitka, in sicer v nedeljo. Igralci so predloženim vadbenim prijemom vsestransko pritegnili, kljub zahtevnosti in utrudljivosti vadbenega režima. Treningi sicer niso dolgotrajni, vseeno pa je vredno poudariti, da igralci že teden dni pogrešajo žogo.«

»Kakšna, oz. kolikšna je igralska zasedba?«

»Zaenkrat razpolagam s 15 fanti, kateri naj bi se v kratkem pridružile predvidene okrepitve. V novo okolje sta se preselila Olivo in Husu, predvidevamo pa, da se bomo kmalu morali odpovedati še nekaterim posameznikom. Ob sklepu minulega tekmovalnega obdobja je odbor društva sporazumno s strokovnim vodstvom moštva nakazal povsem novo tako rekoč narodnostno usmeritev društva; že v teku letošnje sezone naj bi vodstvo

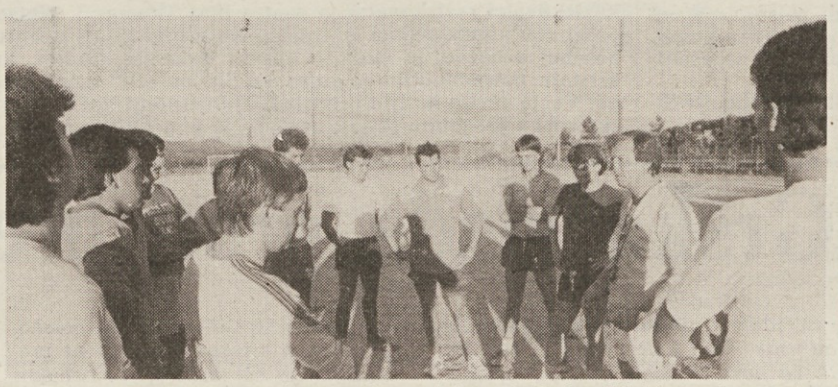

priskrbelo trenerju vrsto fantov slovenske narodnosti, ki naj bi nadomestili italijanske igralce. Žal pa nam je poteza spodletela, prihodnje leto pa mislimo resneje poprijeti in namero uspešno izpeljati.«

»Kakšni so obeti za letošnjo sezono?«

»Vsekakor ne gre prezreti dejstva, da je Primorje novinec v 2. amaterski ligi. Vseeno menim, da bi bila vsakršna utvara nadvse škodljiva. Tudi slepomišljeno ne cenim, zato bi kar brez odlašanja zatrdil, da uvrstitev v vrh prvenstvene razpredelnice ne gre pričakovati. Zadovoljil bi se z brez težav doseženim obstankom v ligi. Dolgoročna politika našega društva pa je v tolikšni meri obetavna, da se že v bližnji bodočnosti nadejamo občutno boljših uvrstitev in slednjič tudi napredovanje v 1. amatersko ligo.«

»Kaj pa predprvenstvena srečanja?«

»V ponedeljek se prične tradicionalni Racetov memorial. Poleg nas, ki nastopamo v svojstvu prirediteljev, se bodo turnirja udeležile vse ostale slovenske enajsterice s Tržaškega, ki bodo v letošnji sezoni nastopile v 2. oziroma 3. amaterski ligi.« (pv)

V okviru priprav na bližnjo sezono

Brežani množično v Kočevju

Tudi pri ŠD Breg so v polnem teku priprave na bližnjo agonistično sezono. Že vrsto let se športniki dolinskega športnega društva poslužujejo čudovitih športnih objektov pobratene občine Kočevje, katere je letos obogatila dograditev novega mladinskega doma.

Letos so in bodo odpotovali v Kočevje tekmovalci in tekmovalke vseh panog, ki jih gojijo pri ŠD Breg. Številna udeležba na pripravah, v bistvu gre za mladinske ekipe, dokazuje na eni strani pozornost, ki jo posvečajo pri Bregu mladini, na drugi strani pa navezanost staršev in mladine do društva in njegovega delovanja.

Po številu prisotnosti je najbolj množična nogometna sekcija.

Od 16. do 23. avgusta so se mudili v Kočevju nogometaši ekipe under 18 pod vodstvom trenerjev Švare in Ferranteja. Fantje so koristno izrabili osemdnevno bivanje v Kočevju, tako da so poleg treningov igrali še z ekipami iz Kočevja in iz Kraljevice ter navezali prijateljske stike. Za naše fante je bil prvi nastop v Kočevju.

23. avgusta so zamenjali nogometaše košarkarji, odbojkarji in odbojkarice ki bodo pod vodstvom trenerjev Korena, Šika in Furlaniča vadili do 30. t. m. Poleg treningov so predvidena prijateljska srečanja ter ogled naravnih zanimivosti Kočevske.

Zadnja skupina Bregovih športnikov bo prispela v Kočevje 30. avgusta ter se nastalila do 6. septembra. To so nogometaši, ki bodo nastopili v prvenstvih začetnikov in najmlajših. V bistvu so ti mladinci veterani teh krajev, saj njihova skupina že tretje leto zaporedoma in skoraj v isti zasedbi prihaja na priprave v Kočevje. Začetniki in najmlajši bodo trenirali pod nadzorstvom trenerjev Punisa, Dazzare, Horjaka in Rapotca. (G. B.)

48.

iskanje trenutkov

piše: Igor Škamperle

Pozno popoldne smo spodaj ob vznožju in čeprav sonca ni več, skočiva z Andrejem pod bližnji slap, kjer se v tolmunu prijetno okopava, jaz po dobrem mesecu. Zanji del poti se prepeljemo z džipom, Lucijana smo izgubili nekje zadaj, zvečer smo s poslednjo svetlobo v Pokri, v mestecu Pokhara. In ko potem sedimo za mizo, pokrito z belim prtom, v restavraciji nekega tibetanskega hotela, in je okrog nas že polno ugledno oblečenih, sfriziranih ljudi, se zavem, da smo spet v svetu, kjer se življenje odvija po določenih pravilih, pravilih, ki smo si jih sami zadali in ki nam jih drugi vedno znova zadajajo, ki jih nekateri kršijo, kjer pa se vsa igra ali zadeva obrača okoli denarja. Tu ni več mogoče slišati pesmi vetra in že same ptice čivkajo na drugačen način. V enem dnevu smo prišli iz divjine v civilizacijo in vso spremembo vsi močno občutimo. Morda bo zdaj potrebno poiskati neko novo divjino.

Ves naslednji dan imamo na voljo za ogled Pokre in okolice. Že takoj zjutraj me očara pogled na gore. Od tu jih je videti kot kakšni razglednici, zbrani v vrsto kipijo v nebo sami ostri, zasneženi vrhovi. Po zajtrku se prepustimo vrvežu na uličicah, med kolesarji, otročadjo in raznovrstnimi prodajalci. Nekaj starcev čepi ob cesti, kot bi izgubili vsakršen občutek za čas. Še danes ne vem, po koliko ur čepijo nekateri tako, zviti v gubo, ob cesti in nemo gledajo v dogajanje. Zdi se mi, da nekateri na tak način kar štejejo dneve. Mnogim pa se mudi in v glasnem vpitju prodirajo skozi množico, ki že sama na sebi brez prestanka nekaj čeblja in se ji vselej nekam mudi. Ta orientalska mesteca so res podobna mravljiščem.

Ob velikem jezeru si sposodimo čoln in veselo odplovemo na nasprotni breg. Nakar se po strmem pobočju povzpnemo do vrha, kar na slepo skozi džunglo do vrhnje jase, od koder imamo odprt pogled na celo rajdo himalajskih vrhov in grebenov, od daljnega Daulagirija na zahodu, naših Anapurn tja do Manasluja. Živahno fotografiramo in ugotavljamo, kako veliko je jezero pod nami. Mnenja so deljena, Primorci pravimo, da je večje, Gorenjci, da je manjše od Bohinjskega. Ne moremo se zediniti, Gorenjci so namreč trmasti tudi tedaj, ko vejo, da nimajo prav. Vsekakor pa je jezero manjše od Cerkniškega. Čudovit je Mačapučri, od tod se prikazuje v edinstveni podobi. Pred dnevi mi je Bogdan govoril, da je prav gotovo še sto takih rogljev na svetu, zdaj pa že misli drugače. Medtem pa že načrtujem, kako bi se v bodoče ilegalno, »na šverc«, povzpeli na ta očarljivi vrh. Naravnost tja, v domovanje bogov.

V DEŽELI KRAVE MUKE

V mestecu Pokri, Pokhari, smo se ustavili en dan, počakali zakasnelega Lucijana, si ogledali bližnjo okolico, jezero, mestni življav ter še zadnjič namenili svoj pogled v svet visokih himalajskih vrhov. Nakar se z rednim avtobusom odpeljemo v glavno mesto, v Katmandu. Vožnja ni najbolj udobna, kot sardine smo stlačeni v to premikajočo se škatlo, vroče je in nekje na pol poti, ko se ustavimo za krajšo malico, se s Šerpami namestim kar na strehi in poslej je vožnja prijetnejša. Malo pred Katmandujem pa nas šofer prikliče, v avtobus moramo, zaradi mestnih policajev. Sredi mesta

Borut Bergant se je letos kasneje smrtno ponesrečil v Himalaji

izstopimo in preplavi nas obupen vrnež. Po cestah se vse poprek preriva, prednost ima večji in tisti, ki je bolj vsiljiv, vozniki trobijo, pa naj gre za avtomobile, rikše ali navadne kolesarje.

Odpeljemo se k mr. Ranjanu, kjer se namestimo po sobah. Andrej in Borut se kot najstarejša in najresnejša umestita v svojo sobo, ostali nesrečneži se moramo zadovoljiti z veliko sobano, prej drvarnici podobno kot spodobni sobi. Lucijan pa si je kajpak ustrezno svojemu aristokratskemu statusu prebivališče poiskal drugje, v nekem privatnem hotelu.

V Katmanduju smo nato preživeli dalj časa, dobrih deset dni, saj smo imeli fiksen datum odhoda. Toda mesto je prepolno zanimivosti, očarljivih kotičkov, po cele dneve smo prebili na ulicah in trgovinah, barantali, vedno znova kaj novega odkrili. Nekaj dni za nami prispe tudi Šraufova odprava, ki se je uspešno povzpela na Gangapurno s severne strani, iz doline Marsiadi. Uspešni so bili tudi Celjani z malim, a trdoživim Jožkom (Zupanom) na čelu. Novo smer so preplezali v Gaurišankarju. Čestitamo fantom in se delamo, da jim iz vsega srca privoščimo uspeh, čeprav si pri sebi, na tiho, nekako mislimo, da bi pa vseeno bilo bolje, če bi tudi njim ne uspelo in bi si tako skupaj delili smolo. Katmandu je tako spet prepoln Slovencev in včasih je prav odveč, ko za vogalom slišiš dobro znane kletvice.

Jesenski čas je, vrstijo se razne žetve in pospravljanje pridelkov, ljudje, domačini pa iz dneva v dan slavijo, vrstijo se prazniki v čast dobre letine in številnih bogov. Na ulicah in trgih je polno sadja in zelenjave. Meni, ki nisem navajen delati, je takšno pohajkovanje všeč, medtem ko nekatere iz dneva v dan daje vse večja nestrpnost. Kupujemo razne orientalske štose, kukrije, indijske srajce, pogledujemo za dekleti. Kar se tega tiče je bil najzanimivejši Matevž. Ko smo prišli s hribov, to je prve dni, se mu je skoraj vsaka ženska zdela lepa in zagreto je zagovarjal svoje mnenje tudi napram Bogdanu, ki je v teh stvareh do skrajnosti kritičen. Potem, proti koncu našega bivanja v Katmanduju, po kakem tednu, pa se je kar na lepem odloči, da so vse te orientalke na tak ali drugačen način rahitične, ni ga motila toliko umazanija, kot pogosta dekoracija, uhani ali ringlni, ki jih tukaj ženske nosijo v ušesih, še bolj pogosto pa v nosu. Pravzaprav se je bil na koncu vsega naveličal.

Na mladinskem atletskem mitingu v Brixnu

Treh naših atletinj ne bo

V soboto, 30. t. m.,bo v Brixnu srečanje mladincev in mladink iz šestih italijanskih dežel. V selekcijo naše dežele so izbrali kar tri predstavnike atletskega društva Bor Infordata. To so: Vera Kermec (daljina), Tanja Kalc (štafeta 4 x 100 m), Martina Gherlani (kopje) ter Mitja Možina (štafeta 4 x 100 m). Na žalost pa se vse tri juniorke ne bodo mogle udeležiti tekmovanja iz osebnih razlogov, torej društvo bo zastopal le Mitja Možina. (L. G.)

ATLETSKI SEMINAR V VESZPREMU

Od 13. do 22. t. m. je bil v madžarskem mestu Veszpremu atletski seminar, ki sta ga organizirali tamkajšnja fakulteta za telesno kulturo ter videmsko društvo Nuova atletica del Friuli.

Seminarja se je udeležilo 28 trenerjev ter profesorjev telesne vzgoje iz raznih italijanskih mest, med katerimi tudi predstavnik atletskega društva Bor Infordata.

Udeležence seminarja je sprejel prof. Nemessuri, ki je skupaj z izkušenimi strokovnjaki, kot so: Molnar, Shulek, Kovacs, Eckschmiedt, predaval o novih metodah treniranja tekov, skokov, metov ter o športni medicini.

obvestila

TPK SIRENA

obvešča, da bo v nedeljo, 31. t. m. regata za letošnje tečajnike v razredu »optimist«. Vsi zainteresirani naj pridejo v nedeljo ob 9. uri na pomorski sedež. Start je predviden ob 10.30. TPK Sirena obenem obvešča tečajnike, da so treningi vsak dan dopoldan in popoldan. Za pojasnila telefonirati na tel. št. 422696.

JK ČUPA

vabi člane in prijatelje na društveno regato za kajutne jadrnice, ki bo v nedeljo, 31. t. m. pred sesljanskim zalivom. Vpisovanje do 9.15, štart ob 10. uri.

Ob udeležbi še treh tržaških jadralnih društev

V nedeljo društvena regata Čupe

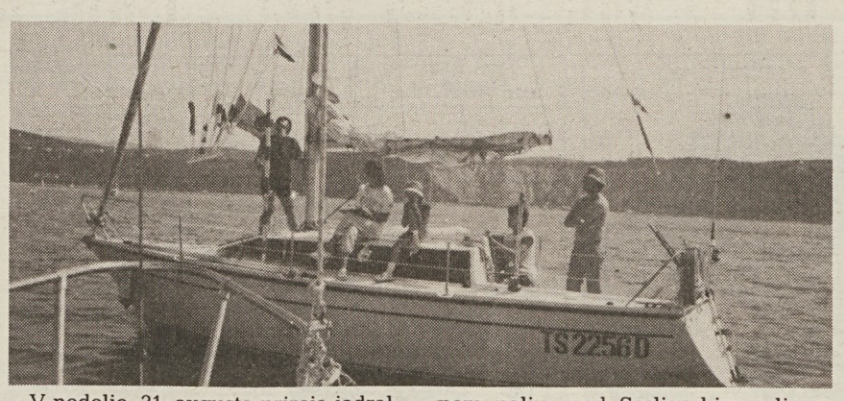

V nedeljo, 31. avgusta prireja jadralni klub Čupa iz Sesljana društveno regato za kajutne jadrnice, katere se bodo poleg njenih članov udeležili tudi tekmovalci treh drugih klubov iz Trsta, in sicer jadralni klubi Oscar Cosulich, Pietas Julia in Laguna. Pričakujejo, da se bo tekmovanja na regatnem polju pred Sesljanskim zalivom udeležilo kakšnih 40 jadrnic. Na podlagi časov si bo vsako društvo sestavilo svojo lestvico. Tekmovanje, ki se bo pričelo ob 10. uri, bo potekalo na olimpijskem trikotniku, dolgem 7,5 milje, ki ga bodo morali tekmovalci prevoziti dvakrat.

Na večer pred regato bo na sedežu društva srečanje članov, na katerem bodo imeli dovolj priložnosti za pripovedi, kaj vsega so doživeli med letošnjim križarjenjem. Seveda bo ta večer tudi lepa priložnost, da si izberejo posadke in se tako pripravijo na obračun naslednjega dne.

Med tekmovalci ima lepe možnosti za uspeh Aleksander Pertot s Sagitto, najuspešnejši Čupin regatant v prejšnji sezoni, ki je letos zasedel prvo mesto na regati Milje - Portorož - Milje.

Na sliki regatni odbor med dviganjem zastavic. Z njimi daje sporočila tekmovalcem, ki takrat jadrajo za startno črto, koliko časa manjka še do starta, z njimi napove sam start (ki ga spremlja tudi zvočno znamenje) in daje še druga obvestila, ki jih morajo člani posadke poznati, zlasti pa njen poveljnik.

Naročnina: mesečna 12.000 lir - celoletna 140.000 lir; v SFRJ številka 70.- din, naročnina za zasebnike mesečno 350.- din, letno 3.500.-, za organizacije in podjetja mesečno 500.-, letno nedeljski 1.200.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglasi - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 50.000 lir. Finančni in legalni oglasi 3.350 lir za mm višine v širini enega stolpca. Mali oglasi 650 lir beseda. Ob praznikih povišek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tlx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD - Stretto De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik **Bogumil Samsa**

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

27. avgusta 1986

V prvih šestih mesecih letošnjega leta

Ameriški turisti množično dezertirali rimske hotele

RIM — V italijanskem glavnem mestu je bilo letos poleti občutno manj tujih turistov kot lani. Tudi v juliju in avgustu so zabeležili približno 20 od sto manj tujih gostov kot v prejšnjih letih, najbolj občuten pa je padec ameriških turistov, ki dosega 60 odstotkov. V tem času je sicer nekoliko narasel obisk italijanskih gostov (2 do 3 odstotke), vendar to ne krije celotne izgube, ki je občutna.

Tako rimska pokrajinska turistična ustanova kot zveza gostincev sta soglasna v ocenjevanju odstotka izgub kot tudi v napovedih, da letos Američanov v Rimu ne bo. Kvečjemu, če bo šlo vse po sreči, bodo lahko rimski turistični delavci nekoliko ublažili padec prisotnosti.

V zadnjih dneh je baje nekoliko več skandinavskih turistov, vendar na splošno obeti niso dobri. V največji meri so bili prizadeti hoteli visokih kategorij, manjši obisk pa so zabeležili tudi v bolj cenenih hotelih, ki jih običajno obiskujejo mladi.

Vzroki za manjši obisk tujih turistov v Rimu so predvsem v negativni propagandi ameriških turističnih agencij po ugrabitvi ladje "Achille Lauro" in po atentatu na letališču v Fiumicinu. Ameriški gost se v Rimu in, bolj na splošno v Italiji, ne počuti varnega, zato raje izbira druge države za lastne počitnice. Nedvomno pa je na uspešnost rimske turistične ponudbe vplivalo tudi sedanje stanje italijanskega mesta, ki je na robu ekološke katastrofe, kot je pred nedavnim izjavil župan Signorello. Ukrepanje je nujno in nekaj je bilo doslej tudi storjenega, vendar vse premalo, da bi zajezili "beg" turistov.

Končno rešen primer Silkwood

WASHINGTON — V ZDA se je v prejšnjih dneh s sporazumom med tovarno in dediči Karen Silkwood končal eden najbolj zapletenih in znanih sporov o posledicah žarčenja. Družba Kerr-Mcee je namreč sprejela, da kot poravnavo izplača dedičem ženske skoraj poldrugi milijon dolarjev, dediči pa so se s svoje strani odpovedali kakršnemukoli sodnemu postopku proti družbi.

Karen Silkwood je umrla leta 1974 v čudnih okoliščinah. Ženska, ki je bila zaposlena pri firmi Kerr-Mcee je trdila, da je bila med delom kontaminirana z radioaktivnim žarčenjem zaradi preskromnih varnostnih ukrepov. Ko naj bi dokaze svojih obtožb izročila nekemu novinarju, pa je umrla v nepojasnjeni prometni nesreči.

Primer Karen Silkwood je vzbudil veliko pozornosti v ZDA. O njej so napisali balade, roman, njenemu življenju je bil pred kratkim posvečen tudi film. Vendar o smrti ženske obstajajo vse doslej bolj utemeljeni sumi kot pa dejanski dokazi. Dogovor med dediči in firmo pa je dokončno zapečatil zadevo.

Dediči so pojasnili, da so sprejeli dogovor, da bi mladoletnim otrokom Karen Silkwood zagotovili boljšo prihodnost.

Fotografski posnetek atoma

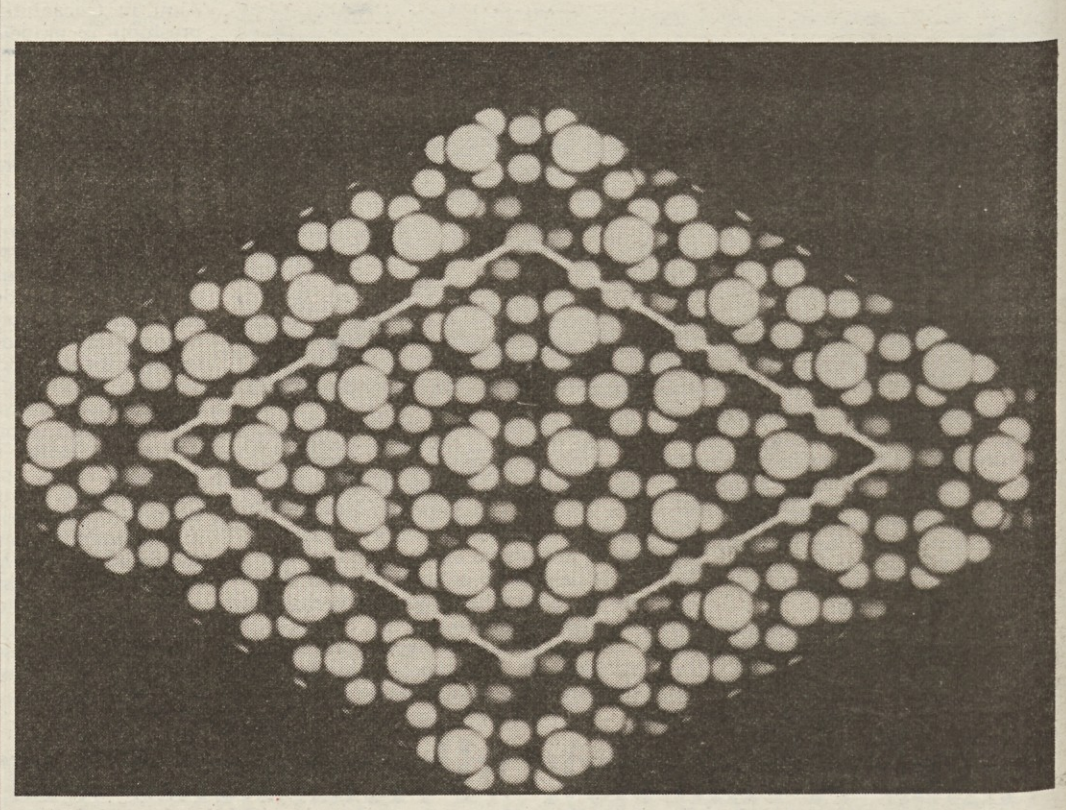

Raziskovalci raziskovalnega centra IBM Thomas J. Watson iz New Yorka so pred nekaj dnevi s posebnim elektronskim mikroskopom fotografirali strukturo silicijevega kristala. V rombu, ki je posebej označen, je mogoče opaziti dvanajst atomov, ki tvorijo strukturno enoto silicijevega kristala, oziroma njihove sence, ko jih "osvetli" tenak žarek elektronov elektronskega mikroskopa. Večje svetle krogle predstavljajo osrednji del silicijevih atomov, manjše kroglice pa kemijske vezi z naslednjo plastjo atomov, ki je nekoliko niže. (Telefoto AP)

Najlepši v Italiji

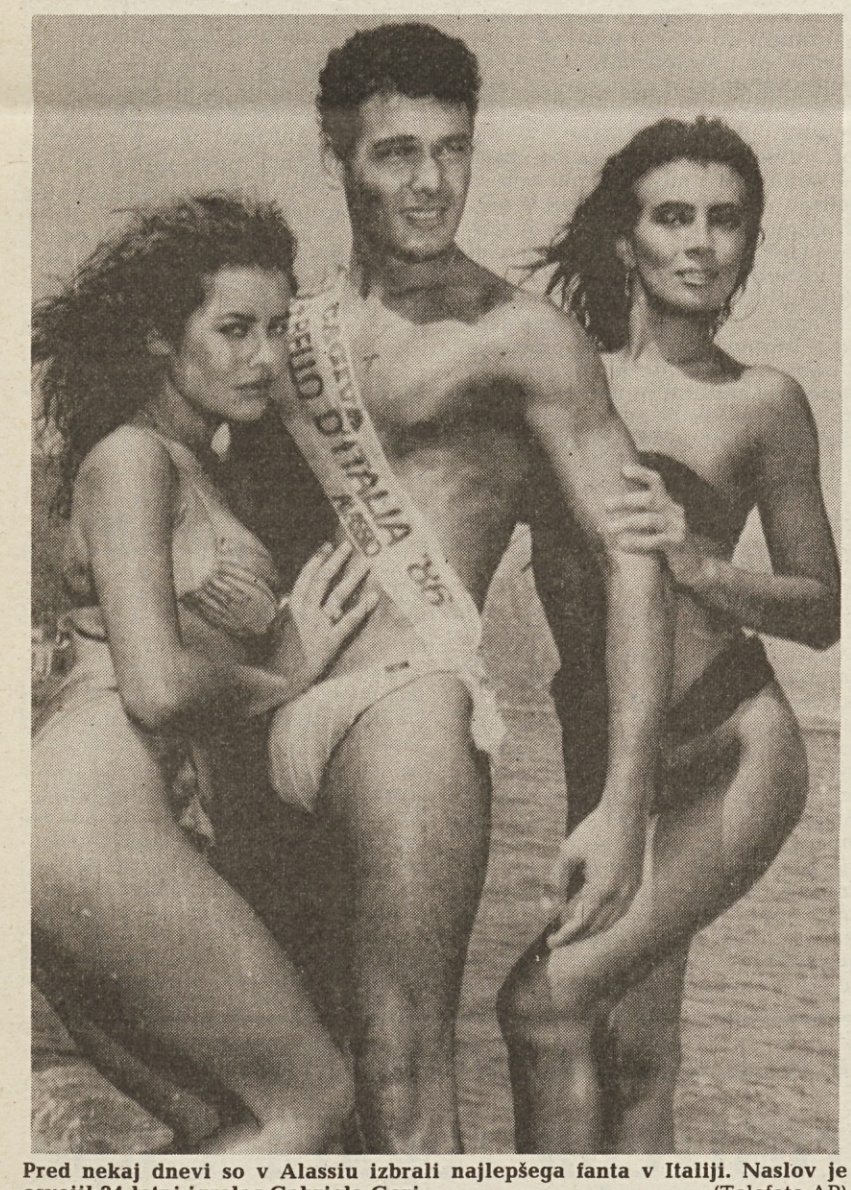

Pred nekaj dnevi so v Alassiu izbrali najlepšega fanta v Italiji. Naslov je osvojil 24-letni igralec Gabriele Gori. (Telefoto AP)

Grška vlada proti brezposelnosti

ATENE — Grška vlada je sklenila, da vsako leto dodeli kakih 9 milijard lir za nova delovna mesta v gospodarstvu. Vlada v Atenah je tako začela izvajati določila novega zakona o zaščiti pred brezposelnostjo. Mladim, ki imajo manj kot 30 let so zagotovili mesečni dohodek v znesku 15 tisoč drahem, približno 150 tisoč lir za obdobje 6 mesecev. Gre za sredstva, ki predstavljajo dokajšnjo pomoč, vendar pa niso zadostna za življenje. Za vse ostale brezposelne predvideva novi zakon gmotno pomoč 10 tisoč drahem (100 tisoč lir) za obdobje sedmih mesecev. Poleg tega je vlada začela prispevati v sklade posameznih občin, ki so namenjeni podpori majhnim in srednjim podjetjem.

V obdobju, ko jim država zagotavlja gmotno pomoč morajo brezposelni Grki iskati zaposlitev ali pa obiskovati šole in strokovne tečaje za prekvalifikacijo, saj obstajajo še nekateri poklici, ki so v Grčiji neobhodno potrebni. Novi zakon pa predvideva izgubitev mesečne podpore za vse tiste, ki zavrnejo delo, ki bi jim ga zagotovil urad za zaposlovanje.

V Grčiji je odstotek brezposelnih trenutno dosegel 10 od sto skupnega aktivnega prebivalstva, se pravi približno 400 tisoč ljudi. Vlada je na svoji zadnji seji ocenila ta podatek kot zaskrbljujoč, tudi zato, ker je desničarski režim pustil sedanji socialistični vladi 220 tisoč brezposelnih.

Ministrstvo za delo trdi, da gre povečanje števila brezposelnih pripisati tudi nekontroliranemu prilivu cenene delovne sile iz afriških in azijskih držav. Delavci iz teh držav delajo v veliki večini primerov brez kakršnegakoli delovnega sporazuma in v prvi vrsti fizično delo. Več kot 65 od sto vseh zaposlenih v grški trgovinski mornarici je tujcev.

Vlada bi hotela tudi doseči zmanjšanje uvoza iz drugih držav, da bi okrepila potrošnjo domačih izdelkov. Ugotovili so, da je na grškem tržišču kar 70 od sto blaga tujega porekla. Vrednost uvoza je lani dosegla rekordno vsoto 10 milijard dolarjev. Obenem se socialistična vlada dobro zaveda, da je brezposelnost zelo zapleten pojav, saj ga ni mogoče rešiti od danes na jutri s kakšno magično formulo. Grčija bo problem brezposelnosti reševala postopno v mejah zmožnosti svojega gospodarstva.

Švica razpušča svojo vojsko?

BERN — Švica bo po vsej verjetnosti do leta 1990 odločila, če bo razpustila ali ne svoje oborožene sile, ki so kljub njeni tradicionalni nevtralnosti med najbolje organiziranimi na svetu. Mladi švicarski socialisti so namreč že zbrali mnogo več kot 120000 podpisov pod svojim predlogom, ki naj bi prisilil vlado, da o razpustu vojske skliče referendum.

Mladi socialisti so sprožili pobudo na valu čedalje večjega nezadovoljstva, ki ga vzbuja med Švicarji vloga vojske v življenju te male države. Po raziskavi javnega mnenja s tem v zvezi, ki so ga naročile prav vojaške oblasti pretekli mesec, se je sedaj izvedelo, da več kot polovica švicarskega prebivalca ne vidi prav rada vmešavanja vojaških sil v civilno življenje, osem odstotkov Švicarjev pa je prepričano, da je pri njih vojska povsem odveč.

Taki nepopularnosti švicarskih oboroženih sil botruje, poleg ideoloških prepričanj, tudi negodovanje nad visokimi stroški za njihovo vzdrževanje. Več kot 20 odstotkov zveznega proračuna gre namreč za vojsko v državi, ki je iz nevtralnosti stkala svojo zastavo in že več kot 400 let ni bila vpletena v noben vojni spopad v Evropi ali drugje.

Ribe proti mamilom

BAGKOK — V boju proti mamilom se iz Tajske pojavlja povsem nenavadna pobuda: gojenje posebnih ribic za v tistih krajih običajne in zelo priljubljene ribje borbe bi lahko pripomoglo, da se tajske družine nekako pretolčejo čez življenje, ne da bi bile prisiljene gojiti opijski mak. Nenavadna pobuda prihaja od »Thaj fighting fish association«, ki si s tem prizadeva spremeniti to starodavno ljudsko veselje v delovno navado in zaslužek za najširomašnejše družine.

Po mnenju enega izmed odgovornih za organizacijo ribjih borb naj bi bilo namreč gojenje eksotičnih ribic dejavnost, ki bi mogla zaposlovati vse člane v bangkoških najrevnejših družinah. V mestnem okraju Bang Kapi se po njegovem že več kot sto družin ukvarja s prirejanjem borb ribic »Betta splendens«, mikavnih in raznobarvnih siamskih rib, ki se do smrti bojujejo v malih steklenih posodah ob navdušenju desetin »navijačev«, ki stavljajo nanje celo velike denarje.

Vsaka od teh družin naj bi s tem poslom zaslužila tudi več kot 115 dolarjev na mesec, zato je omenjeno tajsko združenje prepričano, da bi za tajske revne družine gojenje in prodajanje teh ribic lahko predstavljalo sprejemljivo alternativo za tveganja in razvrat, ki so povezani s trgovino z mamili.

Kmečka vojna

Riše: Ž. LORDANIČ

43.